

٦٩٣ ﴿فَلَمْ يَرُوَا فِي الْأَرْضِ فَانظَرُوهُا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقُ﴾: بگو

- (۱) آنان که در زمین سیر کردند، بنگردند که به چه شکل مخلوقات را فرید!
- (۲) در زمین بگردید سپس نگاه کنید چگونه آفریدن را آغاز نموده است!
- (۳) در زمین حرکت کنید و بنگردید چگونه آفرینش را آغاز کرد!
- (۴) روی زمین راه بروید تا ببینید خلقت چگونه آغاز شده است!

٦٩٤ ﴿إِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمَ إِنَّكُمْ ظَلَمُّونَ أَنفُسَكُمْ﴾:

- (۱) آنگاه که موسی به قوم خود گفت: ای قوم من! شما به خودتان ستم کردید!
- (۲) زمانی که موسی به اقوام خویش می گفت: ای قوم! شما به خود ظلم می کنید!
- (۳) وقتی که موسی خطاب به قومش گفته بود: ای قوم من! بی شک شما به نفس خویش ستم رو داشته اید!
- (۴) هنگامی که موسی به قومش گفت: ای قوم! بی شک شما باید که به خودتان ظلم نمودید!

٦٩٥ عین الخطأ:

- (۱) أَكْبَرُ الْحُمُقِ الْإِغْرَاقُ فِي الْمَدْحِ وَالذَّمِّ: بزرگ ترین حمامت در مدح و نکوهش، اغراق کردن است!
- (۲) التَّدْمُ عَلَى السُّكُوتِ خَيْرٌ مِنَ التَّدْمِ عَلَى الْكَلَامِ: پشیمانی برسکوت بهتر از پشیمانی برسخن است!
- (۳) نُومٌ عَلَى عِلْمٍ خَيْرٌ مِنْ صَلَةٍ عَلَى جَهَلٍ: خواب با علم بهتر از نماز با جهله است!
- (۴) جَمَالُ الْمَرءِ فَصَاحَةُ لِسَانِهِ: زیبایی انسان شیوایی زبان او است!

٦٩٦ عین الصَّحِيحِ:

- (۱) ﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالبِّرِّ وَتَنْهَوْنَ أَنفَسَكُمْ﴾: آیا مردم را امر به نیکی می کنید و خودتان را فراموش کرده اید!
- (۲) أَحَبُّ عبادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ لِعِبَادَهِ: محبوب ترین بندگان خداوند نزد الله، سودمند ترین آنها برای بندگان اوست!
- (۳) نَظَرُ الْوَلَدِ إِلَى وَالَّدِيهِ حَبَّا لَهُمَا عِبَادَةً: پسر به خاطر دوست داشتن به پدر و مادرش نگریست!
- (۴) عَدَاوَةُ الْعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ ضَدَّاقَةِ الْجَاهِلِ: دشمن خردمند بهتر از دوست نادان است!

٦٩٧ ﴿لَا أَمْلَكُ لِنَفْسِي ثَفَاعًا وَلَا ضَرًا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ﴾: من

- (۱) جز در آنچه خدا خواسته است، برای خود مالک نفع و ضرر نبوده ام!
- (۲) من مالک نفع و ضرر نیستم جز آنچه پروردگار برایم می خواهد!
- (۳) نه اختیار سود و نه زیانی برای خودم ندارم مگر هر چه خداوند می خواهد!
- (۴) جز آنچه خدا خواسته است، برای خودم سودی و نه زیانی را مالک نیستم!

٦٩٨ ﴿رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ﴾:

- (۱) پروردگار! من به تو پناه می برم که از تو چیزی بخواهم که بدان علمی ندارم!
- (۲) بارالها! من خود را به تو سپرده ام از این که چیزی ببرسم که دانش آن را نداشته باشم!
- (۳) خداوندا! من از این که چیزی را که به آن دانشی نداشته ام از تو بخواهم به تو پناه می برم!
- (۴) پروردگار! همانا من به تو پناه می آورم. چون که از تو چیزی می خواهم که مرا علمی به آن نیست!

٦٩٩ نَحْنُ الْإِيرَانِيُّونَ يَجِبُ أَنْ نُؤْثِرُ عَلَى الْغَرَبِيِّينَ لَا أَنْ نَتَأْثِرَ بِهِمْ ..

- (۱) برم ایرانیان لازم است که از غربی ها تأثیر بپذیریم نه این که بر آن ها تأثیر بگذاریم!
- (۲) وظیفه ایرانی ها این است که بر غربیان اثرگذارند و تحت تأثیر آن ها قرار نگیرند!
- (۳) ما ایرانیانی هستیم که بر غربی ها تأثیر می گذاریم و هیچ تأثیری از آن هانمی پذیریم!
- (۴) ما ایرانی ها، باید بر غربی ها تأثیر بگذاریم نه این که از آن ها تأثیر بپذیریم!

٢٠٠. «لَمَّا رأى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا: هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ»:

- ۱) و چون احزاب انسان‌های مؤمن را به چشم ببینند گویند: این همان وعده پروردگار به ما بود!
- ۲) موقعی که مؤمنان احزاب را دیدند گفتند: این است آن چیزی که ما به خداوند وعده دادیم!
- ۳) زمانی که مؤمنان را احزاب دیدند گفتند: این است آنچه خدا به ما وعده داد!
- ۴) هنگامی که مؤمنان احزاب را دیدند گفتند: این چیزی است که الله به ما وعده داده است!

٢٠١. عین الخطأ:

- ۱) الخفافُ هو حيوانٌ صغيريٌّ يشبهُ الطليورَ الآخرَ؛ خفاش همان حیوان کوچکی است که به پرندگان دیگر شباخت دارد.
- ۲) وهو من أعجَّبِ مخلوقاتِ اللهِ تَعَالَى لَأَنَّهُ، وَأَنَّهُ أَعْجَبُ مخلوقاتِ خداوندِ بلندِ مرتبةٍ است، زيراً كَهْ آن.
- ۳) لا يَسْتَفِيدُ مِنْ عُيُونِهِ عِنْدَ حَرْكَتِهِ مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ؛ از چشمانش در هنگام حرکت از مکانی به مکان دیگر استفاده نمی‌کند.
- ۴) بَلْ يَسْتَخَدِمُ أَذْنَهُ لِأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَعْطَاهُ حَاسَّةً سَمْعَ قَوْيَّ!؛ بلکه گوشش را به کار می‌گیرد، زیراً الله به او حس شنوایی قوی‌ای داده است!

٢٠٢. «أَنْظُرْ كَيْفَ يَتَصَاعَدُ الْمَاءُ فِي هَذَا الْجَوَّ الْلَطِيفِ بَعْدَ أَنْ تُحَوِّلَهُ أَشْعَةُ الشَّمْسِ بُخَارًا»:

- ۱) اشعة خورشید رانگاه می‌کنم که به چه شکل پس از آن که آب را در هوای تمیز به بخار مبدل ساخت، بخار می‌شود و به هوا می‌رود!
- ۲) بین چگونه آب در هوای پاکیزه بالا می‌رود و بعد از آن اشعة آفتاب آن را به بخار تبدیل می‌گرداند!
- ۳) نگاه کن چگونه آب در این هوا پاک پس از این که اشعة خورشید آن را به بخار تبدیل می‌کند، بالا می‌رود!
- ۴) بنگر که چطور آب در این هوا پاکیزه بالا می‌اید پس از آن که اشعة آفتاب با آن به بخار تبدیل می‌شود!

٢٠٣. «لِلْغَرَابِ صَوْتٌ يَحْذِرُ بِهِ الْحَيَّوَاتُ الْأُخْرَى مِنَ الْأَخْطَارِ لِتَبْتَعَدُ عَنْهَا بِسُرْعَةٍ»:

- ۱) صدای کلاغ برای دیگر جانوران هشداری نسبت به دور کردن سریع آن‌ها از خطرهاست!
- ۲) کلاغ صدایی دارد که با آن حیوانات دیگر را از خطرات هشدار می‌دهد تا به سرعت از آن‌ها دور بشوند!
- ۳) برای کلاغ صدایی است که با آن دیگر حیوانات را از خطر آگاه می‌کند، تازود از آن، خود را دور کنند!
- ۴) کلاغ را صدایی است که به کمک آن، حیوانات دیگر را از خطاهای برش بذر می‌دارد که به سرعت از او دور بشوند!

٢٠٤. عین الصحیح:

- ۱) الغَرَابُ هو نوعٌ من الطَّلَيُورِ المشْهُورَ وَلَهُ أَنْوَاعٌ مُتَعَدِّدَةٌ فِي الْعَالَمِ الْأَذْيَى نَسْكُنُ فِيهِ؛ کلاغ نوعی از پرندگان معروف در جهان است که انواع متعددی از آن در جهان است که مادر آن سکونت داریم،
- ۲) وَ تَجَذِّبُهُ الْأَشْيَاءِ الْمُلْوَنَةِ كَثِيرًا فَلَيْسَ عَجِيبًا أَنْ يَجِدَ النَّاسُ فِي عَشَّهُ؛ و بسیاری از اشیای رنگی را به خود جذب می‌کند پس عجیب نیست، که مردم در لانه‌اش بیانند،
- ۳) قِطْعَ الصَّابُونَ الْمُلْوَنَةِ وَالْأَشْيَاءِ الْذَهْبِيَّةِ الْجَمِيلَةِ وَهُوَ ذَكِيٌّ جَدًّا عَلَى حَدٍّ؛ تکه‌های رنگی صابون و اشیای طلایی زیبا و آن بسیار باهوش است به حدی که،
- ۴) يُمْكِنُهُ أَنْ يَتَعَرَّفَ عَلَى وُجُوهِ الْبَشَرِ وَهَذَا مَا اكْتَشَفَهُ الْبَاحِثُونَ أَخْيَرًا؛ به آن امکان می‌دهد که با چهره‌های بشر آشنا شود و این همان است که بروهشگران آن را کشف کرده‌اند!

٢٠٥. «هَلْ كَنْتَ تَعْرِفُ أَنَّ الْكَلْبَ يَمْلِكُ حَاسَّةً سَادِسَةً تَشَعُّرَ بِالْخَطَرِ قَبْلَ حَصْولِهِ؟!؛ آيا

- ۱) می‌دانی که سگ‌ها با حس ششم خود خطر را پیش از آن که فرار سد، حس می‌کنند؟!
- ۲) می‌دانستی این سگ مالک حس ششمی است تا پیش از حادثه، احساس خطر کند؟!
- ۳) می‌دانستی سگ از شش حس برخوردار است تا قبل از رخ دادن خطر آن را حس نماید؟!
- ۴) می‌دانستی که سگ حس ششمی دارد که خطر را قبل از اتفاق افتادن احساس کند؟!

٢٠٦. «أَرِيدُ التَّقْدِيمَ فِي الْلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ حَتَّى أَسْتَطِعَ أَنْ أَعْرِفَ مَفَاهِيمَ الْآيَاتِ الْقُرآنِيَّةِ عِنْدَمَا أَقْرَؤُهَا»:

- ۱) اراده می‌کنم پیشرفت در زبان عربی را توانسته باشم مفهوم‌های آیه‌های قرآن را زمانی که می‌خوانم فهمیده باشم!
- ۲) می‌خواهم در عربی پیشرفت کنم، تا بتوانم مفهوم آیات قرآنی را زمان تلاوت‌شان بشناسم!
- ۳) پیشرفت در زبان عربی را می‌خواهم تا بتوانم مفاهیم آیات قرآنی را زمانی که آن‌ها را می‌خوانم بفهمم!
- ۴) پیشرفت در زبان عربی را برای توانستن و دانستن مفاهیم آیات قرآن همراه تلاوت آن‌ها را می‌خواهم!

٢٠٧. «تَوْجِذُ فِي الْبَحَارِ أَسْمَاكٌ تَبَعُّثُ أَضْوَاءً تَحْوُلُ ظَلَمَاتَهَا إِلَى نَهَارٍ مُضِيءٍ»:

- ۱) در دریا ماهیانی را می‌یابی که با فرستادن نورشان، تاریکی را همچون روز، روشن می‌کنند!
- ۲) ماهی‌هایی در دریاها یافت می‌شود که نورهایی می‌فرستند که تاریکی‌های آن‌ها را به روزی روشن تبدیل می‌کند!
- ۳) در دریاها ماهی‌هایی وجود دارند و پرتوهایی را ارسال می‌کنند تا تاریکی‌ها را به روز روشن تغییر دهد!
- ۴) ماهیانی در دریاها به وجود می‌آیند که نورشان فرستاده می‌شود و به وسیله آن‌ها تاریکی‌ها به روزی درخشان تبدیل می‌شوند!

عنن الصحيح:

- ١) للعکس من الأعشاب الظبية تأثيرات مفيدة على الصحة عندما يتناولها البشر؛ وقى كه انسان بسياری از گیاهان دارویی را بخورد. تأثيرات مفيدة بر سلامتی اش می‌گذارد!
- ٢) تملك النباتات القدرة على صنع مجموعة كبيرة من المواد الكيميائية التي يمكن أن تستخدمها كالدواء؛ گیاهان قدرت ساخت مجموعه‌ای بزرگ از مواد شیمیایی را دارند و می‌توانیم از آن‌ها دارو بسازیم!
- ٣) هذه الأسماك ذات ألوان متعددة وترسل أصواتها المضيئة لتحويل ظلام البحر إلى الليل؛ این ماهی‌ها، دارای رنگ‌های متعددی هستند و نورهای درخشان خود را برای تبدیل تاریکی دریا به روز می‌فرستند!
- ٤) هل تعرفُ كيف يمكن لنا أن نلتقط أجمل صور من هذه المزارع والأشجار الخضراء الموجودة فيها؟ آیا می‌دانی که جطور می‌توانیم از این مزارع و درختان سرسبز موجود در آن عکس‌های زیبایی بگیریم؟

عادۃ الحیوانات للاستفادۃ من الأعشاب الظبية تسبیب الوقایة من ابتلاء‌ها بالأمراض.:

- ١) عادت حیوان‌ها جهت استفاده کردن از گیاهان طبی، سبب جلوگیری از ابتلاء به بیماری‌ها می‌گردد!
- ٢) جانداران عادت کرده‌اند با استفاده از علف‌های دارویی از سبب ابتلاء به مرض پیشگیری کنند!
- ٣) عادت حیوانات برای استفاده کردن از گیاهان طبی سبب می‌شود از مبتلا شدن‌شان به امراض پیشگیری شود!
- ٤) عادت حیوانات برای استفاده از گیاهان دارویی، سبب پیشگیری از ابتلاء این‌ها به بیماری‌ها می‌شود!

عنن الخطأ:

- ١) قد اكتشف الغواصون أن الأسماء تتبعت من عيون الأسماك الموجودة جنوب النباتات البحرية؛ غواصان كشفت كرده‌اند که نورها از چشم‌های ماهی‌های موجود در کنار گیاهان دریایی فرستاده می‌شود!
- ٢) إنَّ أغلبَ الحيواناتِ تعرَّفُ لغَةً خاصَّةً للتفاهم مع بعضها إضافَةً إلى عَرِيزَتَها الدُّرُكُ الأخطَارِ؛ بِيُشكِّ بِيُشتَرِ حَيْوَانَاتٍ، عَلَوْهُ بِرِدَشَتِ عَرِيزَهِ بِرَاهِيِّهِ دُرُكُ خَطَرَهَا، زَيَانِي خَاصِّ بِاهْمِدِيَّهِ دَارَنِدِ!
- ٣) هذه القلائرة تسكن في الأماكن المتروكة تنام في النهار وتخرج في الليل؛ این برندۀ در جاهای متروکه زندگی می‌کند. در روز می‌خوابد و در شب بیرون می‌آید!
- ٤) أظلَّ المسافة سبعةً وثمانينَ كيلومترًا عجيبٌ لم تذهبون إلى المدائن؟؛ گمان می‌کنم مسافت هشتاد و هفت کیلومتر عجیب است، چرا به مدان می‌روید؟

للقظ لسان يلعق به جرخه مزات كثيرة ليلته و هو مملوء بعديد تفرز سائلًا مطهراً.:

- ١) برای گریه زیانی است که زخمش را با آن بارهای زیادی می‌لیسد برای این که بیهود یابند و آن پراز غده‌هایی است که مایعی پاک شده ترشح می‌کند!
- ٢) گریه دارای زبان است و با آن بارهای متوالی زخم‌های خود را می‌زند تا خوب شوند و آن غده‌های زیادی دارد که پراز مواد پاک ترشح کننده است!
- ٣) گریه زیانی دارد که بارهای زیادی با آن زخمش را می‌زند تا بیهود یابد و آن آکنه از غده‌هایی است که مایعی پاک کننده ترشح می‌کنند!
- ٤) گریه یک زبان دارد تا چندین مرتبه زخم‌هایش را بمکد تا درمان شوند و آن مملو از غده است تا ماده‌ای پاک ترشح کند!

قد استطاعت العجيبة أن تغيير لونها بما يتناسب مع النبات الذي تقف عليه حتى تحمي نفسها من الأخطار.؛ آقتاب پرست

- ١) توان آن را داشته است که رنگش تغییر کند، با گیاهی که متناسب باشد و جهت حمایت خودش از خطرات بروی آن بایستد!
- ٢) استطاعت تغییر رنگ خود را نسبت به گیاهی که بروی آن توقف می‌کند داراست تا بدین طریق خودش را از خطرات حمایت نماید!
- ٣) توانست که رنگش را تغییر دهد، به وسیله گیاهی که با رنگش تنسیب ندارد و بروی آن توقف کند تا از خطرات خودش را حمایت کرده باشد!
- ٤) توانسته است که رنگش را به آنچه تناسب دارد با گیاهی که رویش می‌ایستد تغییر دهد تا خودش را از خطرات حفظ نماید!

قد فهم العلماء أخيراً في تحقيقاتهم أن العنكبوت لا تنتظر أن تأتي الحشرات إليها بل تستخدم خيوطها كوسيلة لصيدها.:

- ١) به تازگی علماء تحقیق کرده‌اند، همانا عنکبوت منتظر نمی‌ماند تا حشرات به سمتش بیایند، بلکه از دندان‌هایش همچون وسیله‌ای برای صیدشان استفاده می‌نماید!
- ٢) دانشمندان سرانجام در تحقیقات خود فهمیدند که عنکبوت به انتظار نمی‌تشیند تا حشره‌ها به سمتش بروند، بلکه تارهایش را برای شکار آن‌ها به کار می‌گیرد!
- ٣) دانشمندان بالآخره پی برندند که عنکبوت به انتظار آمدن حشرات به سوی خود نمی‌ماند، بلکه از تارهای خود مثل یک وسیله استفاده می‌کند تا شکارشان کند!
- ٤) به تازگی علماء در تحقیقاتشان فهمیده‌اند که عنکبوت انتظار نمی‌کشد که حشرات به سمتش بیایند، بلکه تارهایش را مثل ابزاری برای شکارشان به کار می‌برد!

الخرطوم في الفيل عضو خاص يستطيع أن يأخذ به جبة السكر و يأكل أوراق الأشجار الخضراء والأعشاب أيضاً.؛ خرطوم

- ١) اندام ویژه فیل است که با آن توان گرفتن جبة قند را و برگ درختان و گیاهان سرسبز را هم دارد!
- ٢) فیل عضوی خاص در اوست تا بتواند با آن دانه‌های قند را بپلند کند و برگ‌های درختان سرسبز و گیاهان را نیز بکند!
- ٣) در فیل، یک عضو مخصوص برایش است که با آن می‌تواند دانه قند را بگیرد و برگ‌های سرسبز درختان را با گیاهان بخورد!
- ٤) عضوی خاص در فیل است که می‌تواند با آن دانه قند را بگیرد و برگ‌های سرسبز درختان و گیاهان را هم بخورد!

٢١٥ «هل يمكن أن يأتي يوم أن البشر يستعين بالبكتيريا المضيئة لإنارة المدن؟ نعم ربما يستطيع فعل ذلك.» آیا

۱) امکان دارد که بشر از باکتری های نورانی برای منور کردن شهرها در روز کمک بگیرد؟ بله شاید توان انجامش را داشته باشد!

۲) ممکن است که روزی باید و بشر از باکتری های نورانی برای روشن کردن شهر یاری بجوید؟ آری چه بسایراند آن را به انجام رساند!

۳) احتمالش هست روزی باید که بشرت از باکتری های نور می دهد برای روشنایی شهرها استفاده نماید؟ بله احتمالاً می تواند آن را انجام بدده!

۴) امکان دارد که روزی باید که بشر از باکتری های نورانی برای نورانی کردن شهرها یاری بجوید؟ بله، چه بسایراند آن را انجام دهد!

٢١٦ «إذا نظرنا نظرة إلى قصص الأطفال القديمة وجدنا أنها مملوءة بالحوادث التي يكون فيها الذئب والإنسان عدوين.»

۱) چنانچه به داستان های قدیمی کودکانه نگاه کنیم، می بینیم که آن پراز حوادثی است که گرگ و آدم دودشمن هم شده اند!

۲) اگر نگاهی به داستان های قدیمی کودکان بیندازیم، می باییم که آن ها پراز حادثه هایی است که گرگ و انسان در آن ها دودشمن هستند!

۳) هر آنگاه که به قصه های اطفال قدیم گوش داده ایم آن ها را مملواز حوادثی یافته ایم که گرگ و انسان دشمنان هم دیگر هستند!

۴) هنگامی که نگاه مایه قصه های قدیمی خردسالان افتاده است، آن هارا آنکه از حوادثی یافته ایم که گرگ و انسان در آن ها به دشمنان هم تبدیل گشته اند!

٢١٧ «ضوء الشمس وإن كان قليلاً في فصل الشتاء عامل مساعد لنمو الأشجار والأعشاب الطبية.»

۱) اگرچه گرمای کم خورشید در فصل زمستان اندک است، اما عاملی در کمک به پرورش درختان و گیاهان طبی است!

۲) اگرپرتو خورشید در فصل زمستان کم بود، اما عامل حامی پرورش درختان و علف های طبی بوده است!

۳) نور خورشید، هرچند در فصل زمستان کم است، عاملی کمک کننده برای رشد درختان و گیاهان دارویی است!

۴) اگرچه نور خورشید در فصل زمستان کم باشد، عامل باری رسان است برای پرورش درختان و علف های طبی!

٢١٨ «من العجيب جداً أن عيون البوقة لا تتحرك لكن رأسها يتحرك دون أن يحرك جسمها.»

۱) خیلی عجیب است که چشم های جغد حرکت نمی کنند لیکن سریش راتکان می دهد بدون این که جسمش تکان بخورد!

۲) چشم ان جغد بسیار عجیب است، آن ها راتکان نمی دهد و سریش را بدون این که جسمش به حرکت درآید، به حرکت درمی آورد!

۳) بسیار عجیب است که چشم های جغد حرکت نمی کنند، اما سریش بی این که تنش را حرکت دهد، حرکت می کند!

۴) از عجایب این است که چشم های جغد به حرکت درنیابند، اما سریش حرکت کند، بدون آن که جسمش، او را به حرکت درآورد!

٢١٩ «أكنت تعلم أن البطة لها خزانات طبيعية تحتوي زيتاً خاصاً يتشرّ على جسدها ولا تتأثر بالماء.» آیا

۱) می دانی ذخایر مرغابی دارای روغنی ویژه است که بر جسمش می ریزد و برآب تأثیر نمی گذارد!

۲) می دانستی که برای اردک انبارهای طبیعی است و شامل روغن ویژه است تا بر روی بدنش منتشر شود و از آب تأثیر نپذیرد!

۳) از این که اردک، به طور طبیعی انباری دارد که روغنی مخصوص را در بر می گیرد که از آب اترپذیر نیست و بر روی تنش پخش می شود!

۴) می دانستی که اردک انبارهای طبیعی دارد که حاوی روغنی خاص است که بر روی بدنش پخش می گردد و از آب تأثیر نمی پذیرد!

عین الخطأ:

١) إذا نظرنا إلى حولنا شاهدنا بعض الظواهر والحيوانات في القلبية،: اگر به اطراف خود نگاه کنیم، برخی پرندگان و حیوانات را در طبیعت مشاهده می کنیم.

٢) وهى تعرف بغيرتها الأعشاب الطبية وتعلم كيف تستعمل منها،: و آنها با غريرة خود گیاهان دارویی را می شناسند و می دانند که چطور از آنها استفاده کنند.

٣) للوقاية من الأمراض المختلفة وقد دلت هذه الحيوانات،: برای پیشگیری از بیماری های مختلف و این حیوانات را هنمایی شده اند،

٤) على الخواص الطبية للكثير من النباتات البرية وغيرها،: به خواص پزشکی بسیاری از گیاهان زمینی و غیر آنها!

٢٢٠ «مع أنه ليست للبومة عيون متزركة بل هي ثابتة لكنها تحاول أن تَعْوَضُ هذا التفاصُب بتحريك رأسها في كل ناحية.» با این که

۱) دو چشم جغد جنیده نیست و آن ثابت است، اما او عوض این عیب تلاش را می کند سریش را به هر ناحیه نکان دهد!

۲) برای جغد چشم ان متحرک نیست بلکه آنها ایستا هستند، لیکن او این نقص را جبران می کند و سریش به هر سمتی می چرخد!

۳) جغد چشم هایی متحرک ندارد، بلکه آنها ثابت اند اما او تلاش می کند که این کلستی را با حرکت دادن سریش در هر سمتی جبران کند!

۴) چشم ان متحرک، حرکت کننده نیست بلکه آن ثابت شده است، می کوشد تا این کمبود را تکان دادن سریش به هر سمتی جبران نماید!

عین الصحيح:

١) يا أيتها الإنسان! المنح قلبك للحب لأن الحب بكل أشكاله وألوانه يسبّب،: ای انسان! قلب را به عشق بیخش، زیرا که عشق با همه شکل ها ورنگ هایش سبب می شود.

٢) أن تُحِبِّ الحياة ورِبِّك وأن تُعْطِلِّيه قلبك له خالصاً وَتُسْعِينَ به في كُلِّ الأمور،: که زندگی و خدایت را دوست داشته باشی و اگر قلب را خالصانه به او بیخشی در همه امور از او باری می جویی،

٣) وَكُنْ شَاكِراً وَإِنْ وَقَعْتَ فِي الْضَّعْوَيَاتِ وَاصِرْ فَالْمَعْجَزَةَ تَحْدُثُ فِي ثَوَانِ لَا سِنَوَاتٍ،: و شکر کن که اگر در سختی افتادی و صبر کن چرا که معجزه در چند ثانیه رخ می دهد نه سال ها،

٤) رَبِّمَا الْيَوْمَ وَلَعَلَّ غَدَافِهِ إِنْ تَعْسِرَتْ عَلَيْكَ لَا يَدَدْ أَنْ تَسْتَرِّ وَهَذَا وَعْدِ رِبِّكِ!،: چه بسا امروز و شاید قردا، پس اگر آن را بر خود سخت بگیری، برایت حتما آسان می شود و این وعده پروردگارت است!

٧٢٣. «يَا أَبْنَاءَ أَمْتَنَا إِلَّا سَلَامٌ، لَنْ نَوَّاصِلْ جَهَدَنَا حَتَّى تَحْقِيقُ النَّصْرِ النَّهَائِي وَنَتَّصِيرُ عَلَى أَعْدَاءِنَا فِي كُلِّ الْمَجَالَاتِ..»:

- ١) ای فرزندان امت اسلامی ما، باید به تلاش های خود تا تحقق پیروزی نهایی ادامه بدھید و در تمام زمینه ها بر دشمنان پیروز شویم!
- ٢) ای جوانان امت اسلامی ما، ما باید تا تحقق پیروزی نهایی به تلاش خود ادامه دهیم و بتوانیم بر دشمنان خود در همه زمینه ها پیروز شویم!
- ٣) ای فرزندان امت اسلامی ما، باید به تلاش خود تا محقق شدن پیروزی نهایی ادامه دهیم و بر دشمنانمان در تمام زمینه ها پیروز گردیم!
- ٤) ای فرزندان مسلمان امت ما، باید تا زمان تحقق پیروزی نهایی به تلاش خود ادامه دهید و در همه زمینه ها بر دشمنان خود پیروز شویم!

٧٢٤. «لَمْ يُشَارِكْ هُؤُلَاءِ التَّلَامِيدُونَ فِي امْتِحَانِ الْيَوْمِ وَلَنْ يُشَارِكُوا غَدَاءً لِأَنَّهُمْ مَرْضُى جَدَّاً..»:

- ١) این دانش آموزان در امتحانات امروز شرکت نکرده اند و فردا شرکت نخواهند کرد، زیرا آن ها واقعاً بیمارند!
- ٢) این دانش آموزان در امتحان امروز شرکت نکرده اند و فردا شرکت نمی کنند، زیرا آن ها بسیار مريض اند!
- ٣) این دانش آموزان در امتحان امروز شرکت نکرده اند و فردا شرکت نخواهند کرد، به دلیل این که آن ها بسیار بیمارند!
- ٤) این دانش آموزان در امتحان امروز شرکت نکرده اند و در امتحان فردا شرکت نخواهند کرد، زیرا آن ها در واقع مريض هستند!

٧٢٥. «اللتَّزَامُ وَالتَّمَسِّكُ بِقِيمَةِ الْإِسْلَامِ الرَّفِيعَةِ وَالْإِهْتِمَامُ بِالْحَرَبَاتِ وَمُشَاكِلِ النَّاسِ، مِنَ الْأَصْوَلِ..»:

- ١) التزام و پایبندی به ارزش های والای اسلام و توجه به آزادی و مشکلات مردم، از اصول است!
- ٢) تعهد و پایبندی به ارزش های والای اسلام و توجه به آزادی ها و مشکلات مردم، از اصول است!
- ٣) التزام و تعهد به ارزش های اسلام که والاست و توجه به آزادی ها و سختی های ملت از اصل هاست!
- ٤) تعهد و پایبندی به ارزش های ارزشمند اسلام و عنایت به آزادی ها و مشکلات ملت از اصول مهم است!

٧٢٦. «كَانَ الْجَنُودُ يَذْهَبُونَ إِلَى سَاحَاتِ الْقَتَالِ وَتَجْرِي عَلَى الْبَسْتَنِهِمْ أَنْشُودَةُ حَمَاسِيَّةٌ..»:

- ١) سربازان به میدان های نبرد می رفتند در حالی که بردهانشان سرودی حماسی جاری می شد!
- ٢) لشکریان به میدان های جنگ می روند و بر زبانشان سرود حماسی روان می شد!
- ٣) سربازان به میدان های جنگ می رفتند و بر زبان هایشان سرودی حماسی جاری می گشت!
- ٤) سپاهیان به سوی میدان های نبرد روانه می شدند و بر زبان های آن ها سرودی حماسی جاری می شود!

٧٢٧. «إِنَّ السَّعَادَةَ لِيُسْتَحْصُولُ عَلَى مَا لَا تَنْمِلُكُ، بَلْ هُنَّ أَنْدَرُكَ قِيمَةً مَا تَنْمِلُكُ!»:

- ١) سعادت در آنچه که داریم نیست، بلکه آن است که ارزش آنچه را داریم بدایم!
- ٢) خوشبختی در آنچه نداریم نیست، بلکه درک آن چیزی است که مالک آن هستیم!
- ٣) سعادت، دست یابی به آنچه نداریم نیست، بلکه آن است که ارزش آنچه را داریم درک کنیم!
- ٤) خوشبختی به دست نیاوردن نداشته ها نیست، بلکه فهمیدن آن چیزی است که مالکش هستیم!

٧٢٨. «هُنَّاكَ كَثِيرٌ مِنَ الْأَشْخَاصِ يَتَحَمَّلُونَ الْمُشَقَّاتَ فِي حَيَاتِهِمْ لِيَكْتَسِبُوا الْمَعَالِيِّ..»:

- ١) آن جا بسیارند کسانی که سختی های زندگی را متحمل می شوند تا بزرگی هایی برایشان به دست آیدا!
- ٢) این جا هستند افراد بسیاری که مشقات را در زندگی شان تحمل کرده، برتری ها را به دست می آورند!
- ٣) بسیاری از اشخاص هستند که مشقات را در زندگانی شان تحمل کرده، برتری ها را کسب نموده اند!
- ٤) بسیاری از افراد هستند که در زندگی خود سختی ها را تحمل می کنند تا بزرگی ها را به دست آورند!

٧٢٩. عَيْنُ الْخَطَا:

- ١) هَذِهِ الْيَدُ يَحْتَبِهَا اللَّهُ: این دست است و خداوند آن را دوست می دارد!
- ٢) هَذِهِ يَدُ يَحْتَبِهَا اللَّهُ: این دستی است که خداوند آن را دوست می دارد!
- ٣) هُؤُلَاءِ الْمَكْرُمُونَ لَا يَتَكَبَّرُونَ عَلَى أُولَئِكَ: این گرامیان بر آن ها تکبر نمی ورزند!
- ٤) هُؤُلَاءِ الْمَكْرُمُونَ لَأَنَّهُمْ لَا يَتَكَبَّرُونَ عَلَى الْآخَرِينَ: اینان گرامی هستند، چون بر دیگران تکبر نمی کنند!

٧٣٠. «الَّذِينَ الْوَحِيدُ الَّذِي لَهُ لِغَةٌ مُشَتَّرَكَةٌ لِأَتِبَاعِهِ، هُوَ إِلَّا إِسْلَامٌ، وَلِغَتَهُ الْمُشَتَّرَكَةُ هُوَ لِغَةُ الْقُرْآنِ..»:

- ١) اسلام یگانه دینی است که برای پیروان خود زبان مشترک را قرار داده، یعنی زبان مشترک قرآن را!
- ٢) تنها دینی که برای پیروان خود زبان مشترکی دارد اسلام است و زبان مشترک آن زبان قرآن است!
- ٣) اسلام همان دینی است که برای پیروانش زبانی مشترک دارد، یعنی زبان مشترک قرآن!
- ٤) فقط اسلام است که برای پیروانش زبانی را مشترک قرار داده که آن زبان قرآن است.

٧٣١. «الْفَرْصُ الْذَّهَبِيَّةُ تَحْصُلُ لِجَمِيعِ النَّاسِ، وَلَكِنَّ النَّاجِحِينَ هُمُ الَّذِينَ يَقْتَصِرُونَهَا..»:

- ١) فرصت هایی طلایی وجود دارد که برای همه مردم پیش می آید ولی تمها پیروزمندان هستند که موفق به شکار آن ها می شوند!
- ٢) فرصت های طلایی برای تمامی مردم حاصل می گردد، ولی انسان های موفق همان کسانی هستند که آن ها را شکار می کنند!
- ٣) فرصت های زیین برای همه انسان ها حاصل شدنی است، اما تنها افراد پیروز هستند که شکارش می کنند!
- ٤) برای تمامی مردمان فرصت هایی زیین به دست می آید، ولی فقط افراد موفق به شکار آن نایل می شوند!

(تجربی ۹۳)

٢٢٢. كنت أحسن أن الحياة سوف تُمْرِّبَ بصعوبة كثيرة مع فقدانه.»:

- (١) حس کرده بودم زندگی با عدم وجود او بر من خیلی سخت می‌گذرد!
- (٢) حس می‌کردم با فقدان او زندگی جداً با من به دشواری روبه‌رو خواهد شد!
- (٣) احساس این بود که زندگی بر من بسیار دشوار سپری خواهد شد بانواد او!
- (٤) احساس می‌کردم که با از دست دادن او زندگی بسیار سخت بر من خواهد گذشت!

(النسائی ۹۳)

٢٢٣. «الابتسام على الحياة يقويك على إنجاز الأعمال الضعبة والأمور العظيمة.»:

- (١) خنديدين بر زندگی، تو را بر انجام کارهای شاق و سخت و بزرگ قادر می‌سازد!
- (٢) خنديدين برای زنده ماندن، اعمال سخت و کارهای بزرگ را برای تو ساده می‌کند!
- (٣) لبخند زدن برای حیات داشتن، تو را در اعمال سخت و کارهای عظیم یاری می‌دهد!
- (٤) لبخند زدن به زندگی تو را در انجام دادن اعمال سخت و کارهای عظیم توانمند می‌کند!

(زبان ۹۱) ٢٢٤. «من يسمعون كلام الأنبياء الحق قليلاً، أولئك هم الفائزون والمُرشدون إلى طريق الحق.»:

- (١) آن‌ها که سخنان درست را زیبا میران شنیده‌اند کم هستند؛ و آنان رستگارانی اند که به طریق حق راهنمایی شده‌اند!
- (٢) کسانی که سخن حق انبیا را می‌شنوند اندک هستند آن‌ها همان رستگاران و هدایت‌شدگان به راه حق می‌باشند!
- (٣) آن‌ها که حقیقتاً کلام انبیا را بشنوند اندک هستند آن‌ها همان رستگاران و راهنمایان به طریق حق می‌باشند!
- (٤) کسانی که سخن حق را زانیا بشنوند کم اند ولی آن‌ها همان رستگاران و هدایتگران به راه حق اند!

(النسائی ۹۱) ٢٢٥. «على البخيل أن لا يشتكي حياته المحققة لأنه قد انتخبها بنفسه.»:

- (١) کسی که بخیل است زندگی محقر را خود پذیرفته، پس نباید از آن شکایتی کند!
- (٢) بر بخیل واجب است که زندگی فقیرانه‌ای که خود انتخاب کرده پذیرد و شکایتی نکند!
- (٣) انسان بخیل نباید از زندگی حقیرانه خود شکایت کند، زیرا خود آن را انتخاب کرده است!
- (٤) انسان بخیل لازم نیست از زندگیش که محقر است شکایت کند، زیرا انتخاب خود است!

(تجربی ۹۱) ٢٢٦. «كانت ألمى ألخت على أن لا أحلك الآخرين وأعتمد على نفسي وأقف على قدمي.»:

- (١) مادر من اصرار داشت که از دیگران پیروی نکرده فقط برخویش تکیه کنم و برپاهای خود بایستم!
- (٢) مادرم بر من فشار می‌آورد که از دیگران تعیت نکرده به خود تکیه کنم و روی پای خویش بایستم!
- (٣) مادر من یافشاری کرد که از دیگران پیروی نکنم و اعتماد به نفس داشته باشم و روی پای خود بایستم!
- (٤) مادرم به من اصرار کرده بود که از دیگران تقليد نکنم و به خود اعتماد کنم و برپاهای خود بایستم!

(زبان ٨٩) ٢٢٧. «لاتسمح لنفسك أن تخدعك وتوقعك في طلب مال الدنيا بذرية ضرورته.»:

- (١) نفس تو اجازه ندارد که به وسیله نیاز به مال، تو را فریب داده، تا به راه کسب ثروت دنیا وارد شوی!
- (٢) به نفس اجازه مده فریت دهد و تو را به دنبال طلب مال دنیا بیندازد به بهانه ضروری بودن آن!
- (٣) اجازه مده که نفس به بهانه ضرورت، تو را به دنبال طلب مال اندک دنیا انداخته، فریب بدهد!
- (٤) نیاز به مال را بهانه‌ای برای به دست آوردن مال دنیا فرار مده، تا نفس تو تیز چنین بهانه‌ای باید!

(رياضی ٨٧) ٢٢٨. «كان الباحثون المسلمين يهاجرون إلى النقاط البعيدة من الأرض لاكتشاف أسرار الكون.»:

- (١) پژوهشگران اسلامی به مناطق دوردستی از زمین برای کشف راز هستی سفر کرده‌اند!
- (٢) محققان مسلمان برای کشف اسرار هستی به نقاط دوردست زمین مهاجرت می‌کردند!
- (٣) جست وجوگران اسلامی به اقصی نقاط زمین برای به دست آوردن رازهای جهان مسافت کرده بودند!
- (٤) تحقیقگران مسلمان بودند که به مناطق دوردست زمین برای اکتشاف اسرار دنیا مهاجرت نمودند!

(رياضی ٨٦) ٢٢٩. «إذا انكسر ضوء الشمس في قطرات الماء الصغيرة الموجودة في الجو، تحدث ظاهرة ياسم قوس قزح.»:

- (١) هنگامی که نور خورشید در قطرات کوچک آب موجود در هوای شکنند، پدیده‌ای به نام رنگین‌کمان اتفاق می‌افتد!
- (٢) وقتی شعاع خورشیدی در قطره‌های کوچک آب موجود در جوشکست، شکل آشکار قوس قزح ظهور می‌یابد!
- (٣) هرگاه اشعه خورشید در قطرات کوچک آب‌های موجود در فضائشکسته شد، جلوه ظاهري رنگین‌کمان پدیدار می‌شود!
- (٤) زمانی که نور خورشید در قطره‌های آب کوچک موجود در جوشکسته شود، قضیه قوس قزح به وجود می‌آید!

(النسائی ٨٦) ٢٣٠. «من الواجب علينا أن لا نغضّ عيننا عن فوائد النباتات الكثيرة لسلامة جسمنا.»:

- (١) بر ما واجب است از فواید گیاهان بسیاری که برای سلامتی بدن ما وجود دارد، چشم پوشی نکنیم!
- (٢) مانباید از فایده‌های بی‌شمار گیاهان که برای سلامتی بدنمان ساخته شده، صرف نظر کنیم!
- (٣) برماست که از فواید بسیار گیاهان برای سلامتی بدنمان چشم پوشی نکنیم!
- (٤) مانباید از فایده‌های گیاهان بسیار، برای سلامتی بدن خود صرف نظر کنیم!

عین الخطأ:

(بيان ٨٩)

- ١) أُنْرِكَ الْكَسْلُ الْيَوْمَ لَكَى تَنْقَدُمْ عَدًا، اُغْرِتَنِبَلِي امْرُوزَ رَاتِكَ كَرْدِي فَرَدَا پِيَشْرَفْتَ مَىْ كَنِىٰ!
- ٢) لَا تَعْجَلْ فَى أَنْ تَحْصِى عَيْوبَ النَّاسِ، أَنِّهَا الْفَتْنَى: إِى جَوَانِ، دَرْ شَمَرَدَنِ عَيْبَهَايِ مَرْدَمْ عَجَلَهِ مَكَنِ!
- ٣) اصْبَرْ عَلَى مَرَارَةَ الْحَقِّ لِتَذَوَّقَ حَلَوَةَ عَاقِبَتِهِ: بِرْ دَشَوَارِي حَقِّ صَبَرَكَنِ تَاشِيرِينِي عَاقِبَتِ أَنْ رَابِّجَشِىٰ!
- ٤) لَا حَجَابَ أَفْلَمَ مِنْ جَهَلِ الْإِنْسَانِ رَتِهِ: هِيجَ حَجَابِي تَارِيكَ تَرَازِ جَهَلِ اِنْسَانِ نَسِيَتْ بَهِ پِيَورَدَگَارِ خَودَ نَيْسَتِ!

(هفت ٨٨)

» إنَّ أَرْفَعَ الْعِبَادَ دَرْجَةً مِنْ امْتَلَأَ قَلْبَهِ إِيمَانًا».

(رياض ٨٦)

» قد حاولَ الْمُسْلِمُونَ كَثِيرًا فِي الدِّفاعِ عَنِ الْمُظْلُومِينَ فِي عَالَمِنَا الَّذِي فَلَىٰ بِالظُّلُمِ».

- ١) مُسْلِمَانَانِ فَرَوْانِي بِرَاهِي دِفَاعَ كَرْدَنِ ازْ سَتْمَدِيدَگَانِ درْ دَنِيَايِ مَمْلُوازِ سَتِمِ، تَلَاشَ نَمُودَهَا انِدِ!
- ٢) مُسْلِمَانَانِ درْ دِفَاعِ ازْ مُظْلُومَانِ درْ دَنِيَايِ ما كَهِ مَمْلُوازِ ظَلَمِ شَدَهِ اِسْتِ، بِسِيَارَ تَلَاشَ كَرْدَهَا انِدِ!
- ٣) بِرَاهِي دِفَاعَ ازْ مُظْلُومَانِ اِينِ جَهَانِ كَهِ غَرَقَ درْ ظَلَمِ اِسْتِ، مُسْلِمَانَانِ تَلَاشَ بِسِيَارِي رَانِمُودَهَا انِدِ!
- ٤) مُسْلِمَانَانِ بِسِيَارِي درْ جَهَانِ پِرَازِ ظَلَمِ وَسَتِمِ بِرَاهِي دِفَاعَ ازْ مُظْلُومَانِ، سَعِيَ وَتَلَاشَ زِيَادَى كَرْدَهَا انِدِ!

(بيان ٨٦)

» إنَّ الْابْتِعَادَ عَنِ التَّبَعَيْنَةِ وَالتَّكَاسِلِ كَانَ مِنْ أَسْبَابِ التَّقْدِيمَ لِلشَّعُوبِ الْمُتَقْدَمَةِ».

- ١) دُورِي كَرْدَنِ ازْ تَبَعَيْتِ وَتَنَبَّلِي عَلَلِ پِيَشْرَفَتِ مَلَتِهَايِ مَتَقْدَمَ بُودَهِ اِسْتِ!
- ٢) دُورِي جَسْتَنِ ازْ دَنِيَالِهِ روِيِ وَكَاهَلِي ازْ جَمَلِهِ عَلَلِ پِيَشْرَفَتِ مَلَلِ پِيَشْرَفَتِهِ بُودَ!
- ٣) اُغْرِي مَلَلِ پِيَشْرَفَتِهِ تَبَعَيْتِ وَتَنَبَّلِي رَاكَنَارِي بَغْذَارِنِدِ بِهِ پِيَشْرَفَتِ بِيَشْتَرِي نَايِلِ خَواهَنَدَشَدِ!
- ٤) جَنَاحَهِ مَلَتِهَا ازْ دَنِيَالِهِ روِيِ وَكَاهَلِي دُورِي كَنَندِ وَسِيلَهِ پِيَشْرَفَتِ وَتَقْدِيمَ خَودَ رَافِرَاهِمِ مَىْ سَازَنَدِ!

(رياض ٨٦)

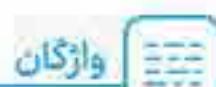
» «عِنْدَمَا تَرُوحُ عِنْدَ الْدِيَكِ وَهَمَا قَدْ عَانِيَا جَوْرَ الزَّمَانِ، ابْدُلْ لَهُمَا حَبَّكِ».

- ١) وَقْتِيْ تَرَدَّدَرِوْ مَادِرَتْ كَهِ ازْ ظَلَمِ زَمَانِهِ رَتَجَ كَشِيدَهَا انِدِ مَىْ روِيِ، مَحْبَتْ خَودَ رَانِتَارَشَانِ كَنِ!
- ٢) رَايِحَهِ يَدَرَرِوْ مَادِرَتْ كَهِ ازْ ظَلَمِ زَمَانِهِ رَتَجَ بِسِيَارَ بَرَدَهَا انِدِ، بَاعِثَ شَدَهِ كَهِ مَحْبَتْ رَانِتَارَشَانِ كَنِ!
- ٣) زَمَانِيْ كَهِ بِيَشَنِ يَدَرَرِوْ مَادِرَتْ رَاهِ مَىْ روِيِ درَحَالِيِ كَهِ سَتِمِ زَمَانِ آنِهَا رَاضِيَفَ كَرْدَهِ، مَحْبَتْ رَايِرَاهِي آنِهَا بَخَشَشَ كَنِ!
- ٤) آنِ گَاهِ كَهِ بِيَشَنِ الْدِيَنِتِ رَفَتِيِ، عَشَقَ خَوِيشَ رَايِرَاهِي آنِ دُوكَهِ ازْ جَوْرَ زَمَانِ درَرَنَجَ هَسْتَنَدَ اِرْزَانِي بَدارِ!

(خارج از کشور ٨٨)

» إنَّ الْإِنْسَانَ السَّاعِيَ هُوَ الَّذِي يَقْذِفُ قَلَادَةَ الْكَسْلِ بَعِيْدًا».

- ١) كَوْشا اِنسَانِي اِسْتِ كَهِ گَرْدَنَبَنَدِ كَسَالَتِ رَاهِمِيَشِهِ بَهِ دُورِمِي اِنْدَازَدِ!
- ٢) كَوْشا كَسِيِ اِسْتِ كَهِ گَرْدَنَبَنَدِ تَنَبَّلِي رَايِرَاهِدَورِمِي كَنِ!
- ٣) اِنسَانَ كَوْشا كَسِيِ اِسْتِ كَهِ قَلَادَةَ تَنَبَّلِي رَايِرَاهِدَورِمِي اِنْدَازَدِ!

وازگانعِنْ الصَّحِيحِ: «ظَلَّنَ وَالَّذِي أَنْعَى الْعَابِرَ فَقَدَ الظَّرِيقَ فَدَلَّهُ عَلَى الظَّرِيقِ الصَّحِيحِ»

- ١) هَدَائِيَتْ شَدَ
- ٢) بِيَدا كَرَد
- ٣) رَاهِنَمَائِيَ كَرَد
- ٤) يَافَت

عِنْ الخطأ في الترجمة:

- ١) رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مَنَادِيَا: گوش دادیم - پیامدهندهای
- ٢) وَهُوَ خَلَقٌ عَلِيِّمٌ: بسیار آفریننده
- ٣) رَبَّنَا حَالَقُنَا وَهُوَ لَطِيفٌ: آفریدگار

ما هو الصحيح في الترجمة:

- ١) رَبَّنَا إِنَّنَا سَمِعْنَا مَنَادِيَا: گوش دادیم - پیامدهندهای
- ٢) فَامَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْنَا ذُنُوبَنَا: ایمان اور دیم - بیخش
- ٣) وَهُوَ خَلَقٌ عَلِيِّمٌ: بسیار آفریننده

عِنْ الْجَوَابِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ فِي تَرْجِمَةِ الْمَفَرَدَاتِ ذَاتِ الْمُعْنَيِّنِ حَسْبَ سِيَاقِ الْجَمْلِ:

- ١) هل تعرّف ما اسم هذا السائل: پرسشگر / مایع
- ٢) أَيْمَاكَانِكَ أَنْ ثَدِيرَهَا؟ نعم: اداره کنی / بچرخانی
- ٣) إِنِّي أَمْلَكَ كِتَابًا لِسَانًا: دارم / فرمانروایی می کنم

إِذَا أَدْرَكَ الْغَرَابُ الْخَطَرَ يَحْذِرُ بِصُوتِهِ الْحَيَوَانَاتِ لِتَبْتَعَدُ عَنِ الْخَطَرِ، اخْتَرِ الصَّحِيحَ فِي تَرْجِمَةِ الْمَفَرَدَاتِ:

- ١) كبوتر - صدامی دهد - تادری کنند
- ٢) كلاع - برحدار می دارد - که دور روند
- ٣) كلاع - هشدار می دهد - تادری شوند

٧٥٣ عين العبارة التي جاءت فيه مفردة غريبة عن الأخرى:

- ٢) لسان - عين - أذن - يد - وجه - رأس
- ٤) غيم - شمس - قمر - سحاب - سماء - نجم

١) حسن - فتح - نظر - حند - قند - حفق

٣) حرباء - يومه - بقط - قطع - كلب - حمامه

٧٥٤ عين الخطأ في المضادات:

١) في جسم أحد عشر سائلاً لا يمكن العيش دونه ← جامد

٣) رينا إنك من تدخل النار فقد أخربته ← تخرج

٧٥٥ عين الصحيح في المرادفات والمضادات فيما يلى:

- ٢) نظر الإنسان إلى وجه والديه والبحر والقرآن عبادة ← = شاهد
- ٤) جمال المرأة فصاحة لسانه ← ≠ فتح

١) ما قسم الله للعباد شيئاً أفضل من العقل ← = نشر

٣) وضررت لنا مثلاً ونسى خلقه ← ≠ ذكر

٧٥٦ كائنات تعيش في الماء والتراب والجوية بعضها مفيدة والبعض الآخر ضارة، عين المفردة المناسب حسب الإيصال:

- ٤) سائل
- ٣) بكتيريا
- ٢) أعشاب
- ١) زيت

٧٥٧ عين الخطأ في الإيضاحات:

١) أكلة الحشرات وتغيراتها اللونية سريعة وتحتوي على مزيج من الألوان ← الفراشة

٢) طائرة تستعين بحاسة سمعه القوية وعينيه الكبيرتين اللتين تنام الليل ← البومة

٣) جميع الوسائل التي تستخدمها لانتقاء الأمراض كالظهور والتلقيح ← الوقاية

٤) سائل نباتي أو حيواني أو معدني تستعمله في الطعام ولحركة المحرّكات ← زيت

٧٥٨ عين الخطأ في الجموع المكسورة ومفرداتها:

١) له ألوان متعددة ينبعث ضوؤها من الأسماك ← أضواء

٣) الكلب حيوان يحرك ذئبه لأجل السكر ← ذئوب

٧٥٩ كان يخاف أخي الصغير من الظلام لذلك قام أبي به البيت ليلاً بمصابيح متعددة، ما هو الخطأ لتمكيل الفراغ:

- ٤) تنوير
- ٣) ضوء
- ٢) إضاءة
- ١) إثارة

٧٥٩ الغابة المجاورة على أنواع مختلفة من الحيوانات كالقطط والكلاب والغربان وغيرها، عين الصحيح:

- ٤) تسكن
- ٣) تحفظ
- ٢) تحتوى
- ١) تُوجَدُ

٧٦٠ كنت في داخل المتحف فقال لي الموظف: عفواً لا يمكن أن صورة، عين الصحيح:

- ٤) تعلق
- ٣) تشاهد
- ٢) تلتقط
- ١) تجلب

٧٦١ شاهدت ليلة أمس كيف انقطعت الكهرباء عن المدينة بالكامل وبدت النجوم في ظلامها، انتخب الجواب المناسب:

- ٤) إثارة
- ٣) مضيئة
- ٢) مطهرة
- ١) جميل

٧٦٢ قال المدرس للطلاب: إذا كنتم لا تعرفون الإجابة عند الامتحان، فخيار لكم أن تنتقلوا إلى السؤال التالي لعدم الوقت، المناسب هو

- ٤) زيادة
- ٣) قلة
- ٢) إضاعة
- ١) إدارة

٧٦٣ كان رأيي في أغلي الأمور رأى أخي لأنى كنت أظنه منطقياً في آرائه، ما هو الفعل المناسب للفراغ حسب المعنى:

- ٤) يتآثر
- ٣) ينتفع بـ
- ٢) يؤثر على
- ١) يتآثر بـ

٧٦٤ عندما نعطي الطعام إلى الكلاب فهي . بها لشکرمنا، ما هو الصحيح للفراغين:

- ٤) تتحرك - ذئب
- ٣) تتحرك - لسان
- ٢) تتحرك - ذئب
- ١) تتحرك - لسان

٧٦٥ الأمراض في فصل الشتاء بسبب الجو البارد و علينا الوقاية منها، ما هو الصحيح لتمكيل الفراغين:

- ٤) تنشر - البكتيريا
- ٣) أحدثت - الأمراض
- ٢) تنتشر - الثلج
- ١) توجد - السائل

٧٦٦ البحار والمحيطات على أنواع مختلفة من الأسماء والكائنات الحية التي تعيش في . بها، عين الصحيح:

- ٤) تتعزف - داخل
- ٣) تشتمل - بين
- ٢) تحتوى - أعماق
- ١) تشتمل - جنوب

٧٦٧ كانت الأمور في الشركة بشكل سيئ فلما جاء هذا المدير بها بشكل حسن، ما هو المناسب لتمكيل الفراغين:

- ٤) تدير - تدير
- ٣) تدور - تدور
- ٢) تدور - أدار
- ١) تدور - أدار

٧٦٨ ما كنت أعرف كيف الجوال الجديد حتى نى أخي لأنه كان عارفاته، ميز الصحيح للفراغين:

- ٤) أستطيع - أرشد
- ٣) أستعين - أدار
- ٢) أستخدمن - علم
- ١) أستفيد - علم

٧٦٩ عين الخطأ:

١) الإنسان ..... أدب أصدقائه ..... عن الذي ..... به، ← يتأثر - يؤثر على

٣) ومن ..... به أيضاً ..... على الضرات الصحيح، ← ينتفع - يدل

٢) عليه أن ..... عن الذي ..... به، ← يبحث - ينفع

٤) وإذا ارتكب خطأ ..... له! ← يحول - يعوض

٧٧٥. حينما نادى المدير الطالب الذى **الزجاجة** ف وجهه بسرعة و خانقاً، ميزة الصحيح للفراغات:

- ١) إنكسرت - غير - هرب   ٢) قطع - تغير - بعد
٤) كسرت - كتم - ابتعد   ٣) كسر - أدار - ابتعد

٧٧٦. من الغابة رائحة الرّزح الجميلة والنّباتات التي ما يد الإنسان في زراعتها، ميزة الصحيح للفراغات:

- ١) تباعث - البرية - تدخلت
٢) تحس - الطيبة - زرعت
٤) تبعث - البرية - زرعت

٧٧٧. عقارب الساعة من إلى و العقرب الصغير الساعات والكبير الدقائق فإذا أردنا تقديم أو تأخير الساعة ها دورة كاملة، عين الصحيح:

- ١) تحرّك - اليسار - اليمين - يشير - إلى - إلى - ندور
٢) تحرّك - اليمين - اليسار - يدل - على - على - ندور
٤) تحرّك - الأسفل - الأعلى - تدل - على - على - على - ندور

٧٧٨. عين الصحيح حسب الحقيقة والواقع:

- ١) الذئب هو عضو خلف جسم الحيوانات وتحركها غالباً لطرد الحشرات المؤذية!
٢) إن البومة هي من الطيور التي شأمة في النهار وتحب عن الغداء في الليل!
٣) الجرباء والقط والكلب والبط كلها حيوانات تُحسب من الحيوانات البرمائية!
٤) الوقاية هي دفع حادثة بعد وقوعها وكما قالوا: هي خير من العلاج!

٧٧٩. عين الخطأ خسب الواقع:

- ١) للغراب صوت يحدّر به بقية الحيوانات حتى تبتعد سريعاً عن الخطر!
٢) لاتتحرّك عين الحرباء فإنها ثابتة ولكنها تدير رأسها في كل جهة!
٣) إن لسان القط سلاح طبع دائم لأنّه مملوء بعداد تفرز سائلاً مطهراً!
٤) للبط غدة طبيعية بالقرب من ذيابها تحتوي زيتاً خاصاً!

مفهوم

٧٨٠. شرف المرأة بالعلم والأدب لا النسب، ميزة الصحيح في مفهوم العبارة:

بی نام و نشان هر که شود صاحب نامی است
به نق دروز نگه کن به دی چه افتادی
سگ اصحاب کهف روزی چندی نیکان گرفت و مردم شد
بی نام و نشان می رو زین نام و نشان تا کی

١) بی نام و نشان شو که در این کوی خرابات
٢) بگو که حال چه داری مگو که اصلت چیست
٣) پسر نوح با بدان بنشست خاندان نبوت شد
٤) گر عاشق دلداری ور سوخته باری

٧٨١. صدور الأحرار قبور الأسرار لا يكون مفهوم العبارة:

لب خموش و دل بر از آوازها
رازها دانسته و پوشیده اند
مهر کرند و دهانش دوختند
شکر خدا که سر دلش در زبان گرفت

١) برلیش مهر است و در دل رازها
٢) عارفان که جام حق نوشیده اند
٣) هر که را اسرار حق آموختند
٤) افسای راز خلوتیان خواست کرد شمع

٧٨٢. العلم ضيد و الكتابة قيد لا يكون الغرض من العبارة:

- ٢) علم اندرسینه باید نه سفینه
٤) دانش در بند نگارش بکش

- ١) قيدوا العلم بالكتابه
٣) الكتابه ضياد العلم

٧٨٣. عين المناسب في المفاهيم:

- ١) «**فُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كِيفَ بَدَأَ الْخَلْقَ**» ← چندین هزار منظره زیبا بیافرید
٢) «**إِنَّ اللَّهَ لَا يَكْلُفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا**» ← مدبری که به گل نکمت و به گل جان داد
٣) «**ثَمَرَةُ الْعَلِمِ إِخْلَاصُ الْعَمَلِ**» ← إنما الأعمال بالنيات، وإنما الكل أمرئ ما قصد!
٤) «**نَوْمٌ عَلَى عَلِمٍ خَيْرٌ مِّنْ صَلَوةٍ عَلَى جَهَلٍ**» ← إذا نام العالم أفضل من أن يصلى الجاهل!

٧٨٤. الحسد يأكل الحسنات كما تأكل النار الحطب، ليس الغرض من العبارة:

خرمن عقل و عافية سوزد
میمان دو آزاده گرد آورد
حسدمی برم مردگان را به مرگ
سیمه شد بر شاه بازار من

١) حسد آن جا که آتش افروزد
٢) حسد مرد را دل به درد آورد
٣) از بس رنج و أفت که در زندگی است
٤) حسد برد بدگوی در کار من

۷۸۰. «وَاجْعَلْ لِي لِسَانٌ صِدِيقٌ فِي الْآخْرِينَ» أئِيَّةُ الْمَفَاهِيمِ التَّالِيَةِ مُنَاسِبَةً لِمَفْهُومِ الْآيَةِ:

که تخم سخن من پراکندام
که بعد از تو گویند حیف از فلان
بیستون آوازهای گر داشت از فرهاد بود
به نیکی باید تن آراستن

- ۱) از آن پس نمیرم که من زنده‌ام
- ۲) چنان باید زیستن در جهان
- ۳) می‌کند اهل هنر نام بزرگان را بلند
- ۴) ز بد گردد اندرون جهان، نام بد

۷۸۱. «كُلُّ نَفْسٍ ذَانِقَةُ الْمَوْتِ» لايكون مفهوم العبارة:

برحلق و بر دهان شمانیز بگذرد
آن را که رفت باید با کاروان همی
نوبت به تو خود نیامدی از دگران
پس جز به نیستی نسب تو خطاشود

- ۱) آب اجل که هست گلوگیر خاص و عام
- ۲) منزل چه سازد و چه کند رخت بیشتر
- ۳) در طبع جهان اگر وفایی بودی
- ۴) زان در که آمدی به همان باید شدن

۷۸۲. «خَيْرُ النَّاسِ مِنْ سَلَمِ الْآخِرَةِ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ» عین الأقرب من المفهوم:

باری چنان مکن که شود خاطری حزین
که در طریقت ما غیر از این گناهی نیست
در شهر مگر توصی کنی بس
ظلم را ظالم و داد را دادست

- ۱) گر در جهان دلی ز تو خرم نمی‌شود
- ۲) مباش در پی آزار و هر چه خواهی کن
- ۳) امروز جفانی کند کس
- ۴) آنچه مارا فریضه افتادست

۷۸۳. «رَبِّمَا يَسْتَطِعُ ذَلِكَ لَأَنَّ قَنْ طَلَبَ شَيْئًا وَجَدَ وَجَدَ» عین ما يخالف مفهوم العبارة:

مرادش کم اندر کمند اوافت
آسمان باشد کمان حلقه بر بازو مرا
به هر چیز خواهی کماهی رسید
به راحتی نرسید آن که زحمتی نکشید

- ۱) یکی را که همت بلند اوفرد
- ۲) همت من دست اگر از آستین بیرون کند
- ۳) از کوشش، به هر چیز خواهی رسید
- ۴) مکن زغصه شکایت که در طریق طلب

۷۸۴. «التجربة فوق العلم» عین الأقرب فی مفهوم العبارة:

تا یکی را از یکی اعلم کند
تا مجبوب نشود مردم دان نشود
کجا هست و باشد، همیشه به جای
نیاز آیدش هم به گفتار پیر

- ۱) تجربه و تعلیم بیش و کم کند
- ۲) تجربت کردم و دان اشدم از کار تو من
- ۳) از دانش نخستین، به یزدان گرای
- ۴) جوان گر به دانش بود بی نظیر

۷۸۵. میز العبارات لاترتبه بالمفهوم:

نداند نهانش جز او هیچ کس
که اوقات ضایع مکن تا توانی
جرم مستان به صفائ دل مینا بخشنده
تو آن کن که فرموده از راه راست

۱) «إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ» ←

۲) إضاعة الفرصة غصة ←

وصیت همین است جان برادر

۳) «إِنَّا نَطَمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطايانَا» ← در مقامی که شفاعت خط آمرزش هاست

۴) «إِنَّ اللَّهَ لَا يُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وَسِعَهَا» ← ز تو هر چه نتوانی ایزد نخواست

(خارج ۹۷)

۷۸۶. «لا تنظر إلى دقات الحياة الماضية، بل أنظر إلى دقاتها الباقيَة!». عین ما لا يناسب مفهوم العبارة:

- ۱) لا تحشر على مسابق!
- ۲) استفاد مما بقي لك من الفرص!

۱) نیمة خالی لیوان رانبین!

۳) بر لب جوی نشین و گذر عمر بیین!

(ریاض ۹۳)

۷۸۷. «من يتأمل قبل الكلام يسلم من الخطأ» عین المناسب للمفهوم:

۱) «لَمْ تَقُولُنَّ مَا لَا تَفْعَلُنَّ»

۲) سخنداں پر رورده پیر کہن

۳) «إِذَا تَمَّ الْعُقْلُ نَقْصُ الْكَلَامِ»

۴) سخن تا نپرسند لب بسته دار

(تجربی ۸۹)

۷۸۸. عین الخطأ في المفهوم:

- ۱) «إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكْرٍ وَأُنْثَى» ← إعلم أن لكل شيء قرين المادة!
- ۲) البَرَأُ تَعْمَلُ فِي السَّرَّ عَمَلُ الْعَلَانِيَةِ ← إعلم أنك مسؤول عن عملك!
- ۳) لَا خَيْرٌ فِي وَدِ إِمْرَىءٍ مَتَلَوْنَ ← على الإنسان أن تكون سريرته وعلانيته واحدة!
- ۴) «وَلَوْ كُنْتُ فَظَّاً غَلِيظَ الْقَلْبِ لَنَفَضُوا مِنْ حَوْلِكَ» ← من عذب لسانه كثرا خوانه!

٧٨٩. عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنْ تَرْتِيبِ الْكَلْمَاتِ حَوْلَ السُّؤَالِ وَالجَوابِ الْمُنَاسِبِينَ:

- «هَلْ – هُوَ – الْفَارَسِيُّ – سَلْمَانُ – لَا – أَعْرَفُ – مِنْ – أَمْ – أَ – إِنَّهُ – أَصْحَابُ – تَعْرَفُ – مِنْ – أَصْلُهُ – وَ – إِصْفَهَانُ – أَصْلُهَا – هِيَ – نَعْرُفُ – نَعَمُ»:
- ١) أَتَعْرُفُ مِنْ هِيَ سَلْمَانُ الْفَارَسِيُّ أَمْ لَا؟؛ نَعَمُ، أَعْرُفُهُ، إِنَّهُ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ (صَ) وَأَصْلُهَا مِنْ إِصْفَهَانَ؟
  - ٢) هَلْ تَعْرُفُ مِنْ هُوَ سَلْمَانُ الْفَارَسِيُّ؟؛ نَعَمُ، أَعْرُفُهُ، إِنَّهُ مِنْ إِصْفَهَانَ وَأَصْلُهُ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ (صَ)؟
  - ٣) أَتَعْرُفُ مِنْ هُوَ سَلْمَانُ الْفَارَسِيُّ أَمْ لَا؟؛ لَا، نَعْرُفُهُ، إِنَّهُ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ (صَ) وَأَصْلُهُ مِنْ إِصْفَهَانَ؟
  - ٤) هَلْ تَعْرُفُ مِنْ هُوَ سَلْمَانُ الْفَارَسِيُّ أَمْ لَا؟؛ نَعَمُ، أَعْرُفُهُ، إِنَّهُ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ (صَ) وَأَصْلُهُ مِنْ إِصْفَهَانَ؟

٧٩٠. أَيُّ جَوابٌ غَيْرُ مُنْطَقِيٍّ:

- ١) لَمْ تَتَعَجَّبْ مِنْ زِيَارَتِي عَنْ طَاقِ كُسْرَى؟؛ لَأَنَّهُ لَا يَدْهُبُ إِلَيْهَا إِلَّا قَلِيلٌ مِنَ الزُّوَارِ!
- ٢) هَلْ لَكُمْ مَعْلُومَاتٌ مُفِيدَةٌ عَنْ طَاقِ كُسْرَى؟؛ بِالثَّاكِيدِ، لَيْسَ لَنَا مَعْلُومَاتٌ كَثِيرَةٌ عَنْهُ!
- ٣) مَتَى يَحْتَفِلُ الْمُسْلِمُونَ بِعِيدِ الْفِطْرِ؟؛ بَعْدِ إِنْتِهَاءِ عِبَادَةِ اللَّهِ فِي الصُّومِ وَفَرَحِ الْمُسْلِمِينَ بِفَطْرِهِمْ؟
- ٤) لِمَاذَا تَكُونُ الْأَعْيَادُ ضَرُورِيَّةً لِكُلِّ أُمَّةٍ؟؛ لِأَنَّهَا أَيَّامٌ فَرِحَّةٌ وَسُرُورٌ شَامِلٌ لِلْمُجَمَّعِ الْمُسْلِمِ!

٧٩١. عَيْنُ سُؤَالٍ لَيْسَ مُنَاسِبًا: يَجِبُ عَلَى الْأَوْلَادِ أَنْ يَسْمَعُوا نَصِيحَةَ أَبِيهِمَا وَيَطِيعُوا أَوْمَرَهُمَا حَتَّى يَتَصَرَّفُوا فِي حَيَاتِهِمْ!»:

- ١) مَتَى يَسْمَعُ الْأَوْلَادُ نَصِيحَةَ أَبِيهِمَا؟
- ٢) لَمْ يَجِبُ عَلَى الْأَوْلَادِ أَنْ يَسْمَعُوا نَصِيحَةَ أَبِيهِمَا؟
- ٣) هَلْ يَجِبُ عَلَى الْأَوْلَادِ أَنْ يَسْمَعُوا نَصِيحَةَ أَبِيهِمَا فَقَطَ؟

٧٩٢. أَيُّ جَوابٌ لَيْنَاسِبْ بِسُؤَالِهِ:

- ١) هَلْ يُمْكِنُ أَنْ أَشْعَرَ كِتَابًا؟؛ نَعَمُ، إِنْ كُنْتَ مُشْتَرِكًا!
- ٢) كَمْ مَتْرًا يَكْفِي لِخِيَاطَةِ فُسْتَانِيْنِ؟؛ إِذْنُ أَعْطِنِي سَهْلَةً أُمَّارِ!

٧٩٣. عَيْنُ جَوابًا لَا يَرْتَبِطُ مَعَ سُؤَالِهِ:

- ١) هَلْ سَافَرْتُ إِلَى مَازَنْدَرَانَ حَتَّى الْآنِ؟ لَا، مَعَ الْأَسْفِ، لَكُنِّي أُحِبُّ أَنْ أَسَافِرَ!
- ٢) كَمْ مَرَّةً سَافَرْتُ إِلَى إِصْفَهَانَ حَتَّى الْآنِ؟ نُسَافِرُ إِلَى إِصْفَهَانَ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ!
- ٣) كَمْ مَرَّةً تَذَهَّبَنِي إِلَى الْمَكْتَبَةِ فِي كُلِّ أَسْبَوعٍ؟ أَذْهَبُ إِلَيْهَا ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ فِي الْأَسْبَوعِ!
- ٤) أَتَعْرُفُونَ أَنَّ بَعْدَ هَذِهِ الدَّنَيَا عَالَمًا آخَر؟؛ نَعَمُ، نَعْرُفُ ذَلِكَ جَيْدًا وَنَعْتَقِدُ بِهِ!

٧٩٤. أَنَا أَعْرِفُ الْلُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ حَسَنًا إِلَّا وَلِذَّتْ فِي مَصْرُوْتِي عِشْتُ ثَلَاثِينَ سَنَةً هُنَاكَ، عَيْنُ السُّؤَالِ غَيْرِ الْمُنَاسِبِ:

- ١) كَيْفَ تَعْرِفِينَ الْلُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ؟!
- ٢) لِمَاذَا تَعْرِفُ الْلُّغَةَ الْعَرَبِيَّةَ جَيْدًا؟!
- ٣) مَتَى وَفِي أَيِّ مَدِينَةٍ مِنْ مِصْرُ وُلِدْتَ؟!

• يَتَغَدَّى الْعَنْكَبُوتُ بِصُورَةٍ أَسَاسِيَّةٍ عَلَى الْحَشَرَاتِ بَعْدِ اصْطِبَادِهَا بِشَبَكَةٍ قَوِيَّةٍ يَصْنَعُهَا. فَلَهُذَا بَعْضُ الْعَنْكَبُوتَ تَقُومُ بِصَنْعِ شَبَكَةٍ يَكْفِي حَجمَهَا لِمَرْورِ عَنْكَبُوتٍ وَاحِدٍ فَقَطُ، وَتُعْلَقُ هَذِهِ الشَّبَكَةُ عَلَى الْأَغْصَانِ أَوْ تُلْقَى فِي اِنْشِقَاقَاتِ الْأَرْضِ، فَيَبْقَى الْعَنْكَبُوتُ مُنْتَظِرًا فِي أَحَدِ أَطْرَافِهَا. وَعِنْ عَبُورِ الطَّعْمَةِ تَسْقَطُ فِيهَا غَافِلَةً، فَيَنْدِفعُ الْعَنْكَبُوتُ فِي دَاخِلِ الشَّبَكَةِ لِيَقْبِضَ عَلَى الصَّيْدِ، ثُمَّ يَقْوِمُ بِتَرْمِيمِهَا وَإِصْلَاحِهَا اِنْتَظَارَ فَرِيسَةٍ أُخْرَى! وَبَعْضُ الْعَنْكَبُوتَ تَمْتَلِكُ غَدَدًا سَافِةً قَاتِلَةً يَسْتَعْمِلُهَا الْعَنْكَبُوتُ فِي مَعَارِكِهِ أَمَامِ خَصْوَمِهِ وَأَعْدَائِهِ! (رِياض١٩)

٧٩٥. لِمَاذَا يَصْنَعُ الْعَنْكَبُوتُ شَبَكَتَهُ صَغِيرَةً؟ يَصْنَعُهَا صَغِيرَةً حَتَّى

- ١) لَا تَدْخُلُ فِيهَا الْحَشَرَاتُ الصَّغِيرَاتُ!
- ٢) يَعْلَقُهَا عَلَى الْأَغْصَانِ وَالْأَشْجَارِ!

٧٩٦. لِمَاذَا تَعْلَقُ الشَّبَكَةُ عَلَى الْأَغْصَانِ أَوْ تُلْقَى فِي اِنْشِقَاقَاتِ الْأَرْضِ؟

- ١) حَتَّى لَا يَرِيَ الْعَنْكَبُوتُ صَيْدَهُ فَيَقْبِضُهُ وَيَأْكُلُهُ!
- ٢) حَتَّى لَا يَشْعُرُ الصَّيْدُ بِأَنَّهُ اقْرَبَ إِلَى مَنْطَقَةِ الخَطَرِ!

٧٩٧. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ١) لَا إِمْكَانٌ لِصَيْدِ الْحَشَرَاتِ إِلَّا عَنْ طَرِيقِ الشَّبَكَاتِ!
- ٢) يَنْتَظِرُ الْعَنْكَبُوتُ دَاخِلَ الشَّبَكَةِ لِمَجْرِيِ الصَّيْدِ!

٧٩٨. على حسب النص:

- ١) بعد سقوط كل فريسة، تصبح الشبكة بحاجة إلى الإصلاح!
 ٢) يسقط الصيد داخل الشبكة حين يرى العنكبوت واقفاً أمامها!
 ٣) حين يسقط الصيد يقوم العنكبوت بترميم الشبكة قبل كل شيء!

عنكبوت الماء من أعجب الكائنات الحية في عملية تنفسه! فهو لا يستطيع تنفس الأوكسيجين المذاب في الماء كما تفعل الأسماك، فيقوم بصنع مكان كروي من المواد التي تبني بها العناكب بيته، حيث لا ينفذ منه الماء. ثم يتبنته بين الأغصان المائية بمهارة وسرعة، بعد ذلك يصعد إلى السطح حتى يحمل حبابات الماء هابطاً بها بسرعة، فيضعها في شبكته، وهكذا تتكرر العملية مئات المرات حتى يمتلي بيته بالهواء، فيدخل فيه بطريقة عجيبة وسرعة فائقة، ثم يغلق البيت عليه ويعيش بالهدوء والراحة إلى أن ينتهي الأوكسيجين فتتكرر العملية ثانية!

(تجربة ٩٠) عين الصحيح:

- ١) العناكب تبني بيتهما بمساعدة بعضها البعض!
 ٢) هذا النوع من العنكبوت لا يقدر أن يعيش دائمًا خارج الماء!
 ٣) المواد التي تستعملها هذه العناكب لبناء البيت يختلف بعضها عن بعض!
 ٤) لا تقدر الأسماك - مثل العناكب - أن تتنفس الأوكسيجين المذاب في الماء!

٨٠٠. ما هي فائدة حبابات الماء:

- ١) بها يصعد العنكبوت إلى السطح!
 ٢) فيها ما يساعد العنكبوت على التنفس!

٨٠١. لماذا يجب على العنكبوت أن يهبط بسرعة بعد مجئه إلى سطح الماء:
 ١) لفقدان الهواء على سطح الماء! ٢) حتى لا يموت!

٨٠٢. لماذا يجب على العنكبوت أن يبني بيته بصورة لا ينفذ منه الماء:
 ١) لأنه حينئذ لا يقدر أن يتنفس!
 ٢) لأن الماء يهدم بيته ويقلعه!

قواعد

١. شناخت فاعل ومفعول وأنواع آنها:

٨٠٣. كم فاعلاً جاء في هذه الآية الشريفة: إِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

- ١) ثلاثة ٢) أربعة ٣) خمسة ٤) سبعة

- ١) «وَأَمْدَدْنَاكُمْ بِأَمْوَالٍ وَبَنِيَّنَا» ← «بنين»
 ٤) «لَقَدْ نَصَرْنَاكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ» ← «كُمْ» و «كثيرة»

٨٠٤. عين الصحيح في تعين المفعول:

- ١) «أَلَمْ يَرَوَا أَنَا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لِيَسْكُنُوا فِيهِ» ← «الليل»
 ٣) «رَبَّنَا وَسَعَتْ كُلُّ شَيْءٍ رَحْمَةً» ← «رحمة»

٨٠٥. عين ما جاء في الفاعل والمفعول معاً:

- ١) هل تصدق أن ترى في يوم من الأيام أسماكاً!
 ٣) «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ»

٨٠٦. عين الصحيح عن اعراب الكلمات التي أشير إليها بخط: إن تقرأ إنشاءك أمام الطلاب فسوف يتبته زميلك المشاغب:

- ١) خبر - مضارف إليه - فاعل - مضارف إليه
 ٢) مفعول - مضارف إليه - فاعل - صفة
 ٤) مفعول - مضارف إليه - مفعول - صفة

٨٠٧. عين الصحيح: «يشاهد أعضاء الأسرة فلما رأيوا عن الدلفين الذي أنقذ إنساناً من الغرق وأوصله إلى الشاطئ»

- ١) الصفة - المفعول به - الفاعل
 ٣) المضاف إليه - المفعول به - الفاعل

(فنى و حرفة ا٨٧)

- ٢) سمعت الأم بكاء طفلتها واقتلت عليها!
 ٤) التلميذ المُجَدُّ لا يشعر بالخوف عند الإمتحان!

٨٠٨. عين المفعول به:

- ١) إبحثى عن طريق لحل مشكلتى عالمًا!
 ٣) ذهبت إلى حديقة عمى ضاحكاً وتنعمت بخيراتها!

٨٠٩. عين ما جاء فيه الفاعل والمفعول معاً:

- ١) يا قوم اذكروا نعمة الله عليكم إذ جعل فيكم أنبياء!
 ٣) يا أيها الناس انقوا ربكم إن زلزلة الساعة لشىء عظيم!

.٨١٠ عين الصحيح في تعين الفاعل للأفعال التي أشير إليها بخطه:

- (١) كيف تكفرون بالله وكتئم أمواتاً فاحياكم!: ← ضمير «أنا» المستتر
- (٢) إذا أوحيت إلى الحواريين أن آمنوا بي وبرسولي!: ← الضمير «أنتم»
- (٣) إبليس كان من الجن فسق عن أمر ربه!: ← الضمير «هو» المستتر
- (٤) «والذين كفروا أعمالهم كسراب يحسبه الظمان ماء!: ← الضمير البارز

.٨١١ عين الخطأ في تعين الفاعل:

- (١) ماذا تجد على عيون بعض الحيوانات؟ ← الضمير المستتر
- (٢) إنصر المسلمين على الروم في معركة اليرموك ← «المسلمون»

(فنى و حرفه اي ٨٩)

- (١) من يعظم حرمات الله فهو خير له ← «حرمات»
- (٢) وقف الساقى أمام هؤلاء الشهداء الأبرار! ← «الساقى»

.٨١٢ عين الفاعل يفرق مع الباقي:

- (١) التلاميذ المجدون يخلقون الآثار الجديدة!
- (٢) الثعلب المريض أكل بقية طعام الأسد!

.٨١٣ عين الخطأ في تعين الفاعل:

- (١) «والذين كسبو السيئات جزء سيئة بمثلها»: ← ضمير بارز «واو»
- (٢) لا تفعلوا أعمال الخير رباء ولا تتركوها حياء!: ← ضمير بارز «واو» / ضمير بارز «واو»
- (٣) كم من فتنة قليلة غلت فتنة كثيرة بإذن الله!: ← ضمير بارز «ات»
- (٤) هل يستطيع بعض الحيوانات أن تنظر إلى جميع الجهات؟!: ← «بعض» / ضمير مستتر

.٨١٤ عين عبارة ليس فيها المفعول:

- (١) تحوّل الأسماك المُضيئه خللاً البحر إلى نهار مضى!
- (٢) ما قسم الله للعباد شيئاً أفضل من العقل والعافية!

.٨١٥ عين الفاعل ليس ضميراً بارزاً:

- (١) مريم في أداء واجباتها حاولت حتى وصلت إلى الفوز!
- (٢) سجلنا أسماءنا في جامعة إعداد معلمى الشهيد باهنتا!
- (٣) اشتريت اليوم من سوق الخضار البازنجان والبطاطا!
- (٤) الذين لا يملكون السيارات الخصوصية يريدون أن يسافروا بالقطار غالباً!

.٨١٦ كم فاعلاً من نوع الاسم الظاهر في العبارة التالية؟ فاستجابت لهم ربهم أتى لا أضيع عمل عامل منكم!

(٤) أربعة

(٣) ثلاثة

(٢) واحد

(١) أتنان

(هـ٨٥)

- (١) رأت هذه الشاعرة أولادها على القيم الإسلامية!
- (٢) عند الغروب يذهب الأطفال ليشاركون في إقامة الصلاة!

(فنى و حرفه اي ٨٨)

- (١) المتкаسل ما وجّد طريقة لحل المسألة فسأل المعلم عن جوابها!
- (٢) ذات ليلة اجتمعت عندي صديقاتي لتكريم والدى الشهيد!

.٨١٧ عين الفاعل ليس اسمًا ظاهراً:

- (١) لم تقصر الطالبات في أداء واجباتهن الدراسية!
- (٢) إن الإسلام عَدُّ العلماء من المجاهدين في سبيل الله!

.٨١٨ عين الفاعل ليس اسمًا ظاهراً:

- (١) بيّنت لنا أمراضنا الجسمية قيمة سلامه أبداننا!
- (٢) تلبّس في فصل الربيع الطبيعة اللباس الأخضر!

.٨١٩ عين ما فيه الفاعل مع المضاف اليه:

- (١) نحن سنقضى عطلتنا السنوية في قريتنا قرب البحر!
- (٢) فكرت الأم الحنون أتني قد نسيتها ولم يبق ذكر لها!

.٨٢٠ عين فاعلاً موصوفاً:

- (١) إنهم ذهبوا للقاء ربهم وحملوّنا رسالة الدفاع عن أهدافهم!
- (٢) قد يستخدم العدو السلاح الكيميائي ضد جنود الإسلام!

.٨٢١ عين العبارة التي ما جاء فيها المفعول:

- (١) الصدق يُنجيك!
- (٢) ستتجدنا في السعادة!

(هـ٨٦)

(٤) أين توكل!

(٣) هل ترحموني!

(انسان٨٠)

(٤) هي المستتر

(٣) غير

(١) الله هو المستتر

(٢) ما هو الفاعل في عبارة: «الله الله في القرآن! لا يُشِّقُكم بالعمل به غيركم»

(فنى و حرفه‌ای ۸۸)

٤) من - اسم استفهام

٣) هي - ضمير مستتر

٢) لا تسمح لنفسك أن تيأس في الحياة!
٤) العاقل من وعظته الأيام!

٤٢٥. عين الفاعل: إن فلاحاً يعمل في حقله، وكان من آماله أن يرى حقله مليئاً بالأشجار والنباتات؛ مرت الأيام وإنتملاً الحقل بالأوراق والأعضان:

٢) فلاح، الضمير المستتر، ضمير «هو» المستتر، ضمير «ت» البارز، الحقل
٤) الضمير المستتر، ضمير «هو» المستتر، الأيام، الإسم الظاهر

٤٢٦. عين الصحيح عن كلمات أشيرت إليها بخط: «في القطب الشمالي قد يتحوال لون الثلج إلى الأحمر في ليلة واحدة؛ والسبب يعود إلى وجود بعض الموجودات التي تتكاثر فيه بسرعة»

٢) واحدة: اسم، المفرد المؤنث، العدد الترتيبى
٤) تتكاثر: فعل متعدد من باب «التفاءل» بزيادة حرف واحد٢) قد أفلح المؤمنون الذين هم في صلاتهم خاسعون!
٤) ما الأفعال التي يجوز دخول الباء الزائدة على خبرها!٢) أذكر المواقع التي يقع فيها إسم الاستفهام خبراً!
٤) نصحة صديقه أن يعامل الناس معاملة حسنة!٢) يتجلّى إتحاد الأمة الإسلامية في صور كثيرة!
٤) قد دلت هذه الحيوانات الإنسان على الخواص الطبية لكثير من النباتات!

٤٢٧. عين الفاعل على الترتيب: «الشاعر في هذه القصيدة شجع الشاب إلى الاستفادة من الفرصة واغتنم أنما لا ينجح في هذه الحياة المجذون»:

١) الشاب (الإسم الظاهر) - ضمير هو (المستتر) - ضمير هو (المستتر)
٢) ضمير هو (المستتر) - ضمير «هُ» (البارز) - المجذون (الإسم الظاهر)
٣) الشاعر (الإسم الظاهر) - ضمير هو (المستتر) - ضمير هو (المستتر)
٤) ضمير هو (المستتر) - ضمير هو (المستتر) - المجذون (الإسم الظاهر)

٤٢٨. عين الفاعل ونوعه في الأفعال التالية: «تطلبين - علمتُ - تكذبون»

٢) ضمير بارز «ن» - ضمير مستتر «أنتَ» - ضمير بارز «ن»
٤) ضمير بارز «ي» - ضمير بارز «ن» - ضمير بارز «واو»٤) يطلبون
٣) يطلبين
٢) طلبَنَ

٤٢٩. كم فاعلاً في هاتين العبارتين: «تبين الأبحاث العلمية أن المجادلة المستمرة بين الوالدين تسبّب تأخّر الطلاب في دراستهم»، «قطعت طريق البيت إلى المدرسة أربع مرات لأجد ما فقدته، فوجدته في المرة الرابعة»:

٤) ثمانية
٣) سبعة
٢) سَتَّة
١) خمسة

٤٣٠. عين الفاعل على الترتيب: «الفلكيون في القرن العشرين توصلوا إلى أن السماوات والأرض تتشكل من أجزاء مادة قد إنفجرت»:

٢) ضمير (واو) البارز - (مادة) - ضمير (هي)
٤) ضمير (واو) البارز - ضمير (هي) - ضمير (هي)

٤٣١. عين جمعاً سالماً للمؤنث مفعولاً:

١) تسربنِ التلميذات الناجحات بجدهنَ!
٣) البنات المجدات تربّيهنَ الأمهات الفاضلات!

٤٣٢. عين «الذين» مفعولاً:

١) لا تكونوا كالذين خرجوا من ديارهم بطراءً!
٣) لا تحسبنَ الذين قُتلوا في سبيل الله أمواتاً!

(خارج از کشور ۹۳)

٢) لتأمل الطالبات الذكيات قبل أن يبدأن بالجواب!
٤) عندما كان القلعام جاهزاً ناديت خالاتي لتناول العشاء!

(فنى و حرفه‌ای ۹۰ - با کم تغیر)

٢) «الذين في أموالهم حق معلوم للسائل والمحروم!»
٤) «هل يستوى الذين يعلمون والذين لا يعلمون!»

(فن حرفه ای ٨٩)

- ٢) وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّهُ مَعَ الْمَتَّقِينَ!
٤) أَعْجَزُ النَّاسَ مِنْ عَجْزٍ عَنِ اكتسابِ الإخْوانِ!

(فن و حرفه ای ٨٤)

- ٤) فَاعِلٌ - مَفْعُولٌ بِهِ

٨٣٧. عَيْنُ الْفَاعِلِ ضَمِيرًا مُسْتَترًا فَقط:

- ١) هَلْ يَسْتُوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ!
٣) إِجْتِنَابًا مِنَ الْعِلْمِ الَّذِي لَا يَنْفَعُكُمَا أَنْتُمَا وَعَانِتُكُمَا!

٨٣٨. حضُورُ الْفَصْفَ مِنْ فَهْمِ مَا دَرَسَهُ الْمَعْلُومُ! عَيْنُ الصَّحِيحِ عَنِ الْمَحَلِ الْإِعْرَابِيِّ لِـ«مَنْ - مَا»:

- ٢) فَاعِلٌ - حَرْفٌ نَافِيٌّ
٣) مُبْتَدَأٌ مُؤْخِرٌ - فَاعِلٌ

- ١) حَرْفٌ جَازٌ - حَرْفٌ نَافِيٌّ

٨٣٩. عَيْنُ الْجَمْلَةِ الَّتِي فِيهَا مَفْعُولَانِ:

- ٢) كَانَ أَصْدِقَانِي يَشَاهِدُونَ مِبَارَةً كُرَّةِ الْقَدْمِ مُتَحِثِّرِينَ مُتَعَجِّبِينَ!
٤) تُعْظِلُ الْجَوَانِزَ لِمَنْ هُوَ أَحَبُّ مِنَ الْآخْرِينَ!

٨٤٠. إِلَهِي! تَضَرَّعْتُ إِلَيْكَ مُعْتَذِرًا، لِتَهَبِّنِي الْقَدْرَةَ حَتَّى أَدْافِعَ عَنْ وَطْنِي الْإِسْلَامِيِّ! عَيْنُ الْفَاعِلِ عَلَى التَّوَالِيِّ:

- ٢) ضَمِيرٌ بَارِزٌ - يِّ - ضَمِيرٌ مُسْتَترٌ
٤) ثُ - ضَمِيرٌ مُسْتَترٌ - ضَمِيرٌ بَارِزٌ

٨٤١. عَيْنُ جَمْعِ التَّكْسِيرِ فَاعِلًا:

- ١) يَأْمُرُنَا الشَّيْطَانُ أَنْ نَكْسِرَ صَنَادِيقَ الْأَمَةِ بِقَضَدِ السَّرْقَةِ!
٢) قِيمَهُ الْإِنْسَانُ هِيَ مَا يَحْسِنُهُ مِنَ الْأَعْمَالِ، فَعَلَيْهِ أَنْ يَعْرُفَ مَطْلُوبَهِ!
٣) نَزَّلَتْ أَحْكَامُ اللَّهِ عَلَى الْأَبْيَاءِ لِيَفْهَمُهُمَا سَاكِنُو الْعَالَمِ!
٤) فِي الْأَسْبُوعِ الْمَاضِي طَلَبَ الْكَبَارُ مِنْ صَغَارِهِمْ أَنْ يُسَاعِدُوهُمْ فِي جَمْعِ الْمَحَاصِيلِ!

٨٤٢. فِي أَيْ جَوَابٍ جَاءَ الْفَاعِلُ قَبْلَ نَعْتِ؟

- ٢) شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهَا الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ!
٤) الْحَيَوانَاتُ تَعْرُفُ بِغَرِيبِتَهَا الْأَعْشَابُ الطَّبِيعِيَّةُ مُنْذُ قَدِيمٍ!

- ١) شَابِبَنَا الْمُؤْمِنُونَ أَوْجَدُوا جُسُورَ الْاِنْتِصَارِ فِي الْمَجَمِعِ!
٣) شَاهَدَ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ الْمَدِيرُ الذَّكِيُّ أَكْثَرُ الْطَّلَابِ أَمْسِ!

٨٤٣. عَيْنُ الْفَاعِلِ وَالْمَفْعُولِ، ضَمِيرًا فِي فَعْلٍ وَاحِدٍ:

- ٢) خَيْرٌ إِخْوَانَكَ مَنْ نَدَبَكَ إِلَى أَفْضَلِ الْأَعْمَالِ!
٤) خَجَلَ التَّلَامِيدُونَ نَدِمًا وَنَصْحَةً لِأَسْتَاذِهِ!

- ١) إِغْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَائِنَكَ تَعِيشُ أَبْدًا!
٣) إِنْ هَرَبَتْ مِنَ الْحَقِيقَةِ تَوَاجَهَكَ مَشَاكِلَ!

(انسان١ ٩٠)

- ٢) زَادَ وَرْقُ الْأَشْجَارِ الرَّبِيعِيَّةُ زِينَةَ الْحَدَائِقِ!
٤) عَلَيْنَا أَنْ نَعْرُفَ مَنْتَجَاتَنَا الْوَطَنِيَّةَ إِلَى الْآخْرِينَ!

- ١) يَحْمِلُ النَّفَطُ بِالنَّاقَلاتِ الْكَبِيرَةِ إِلَى خَارِجِ الْبَلَادِ!

- ٣) تَأْلَفَتْ كُلُّ فَئَاتِنَا الْدَّرَاسِيَّةُ بِهَمَةِ أَسْتَاذَاتِنَا الْفَاضِلَاتِ!

٨٤٤. عَيْنُ الْمَوْصُوفِ مَفْعُولاً:

- ٢) عَلِمَنَا الرَّجُلُ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ دُرُوسًا ← مَفْعُولٌ - فَاعِلٌ - مَفْعُولٌ ثَانٍ
٤) الَّذِي يَبْنِي فِي الْمَدِينَةِ بَيْوَاتٍ يَرِي ثَمَرَتَهُ ← مَفْعُولٌ - نَائِبٌ فَاعِلٌ

- ١) يَحْدُثُنَا الْقُرْآنُ عَنْ مَوْضِعَاتِ أَهْمَمَ ← مَفْعُولٌ - فَاعِلٌ - نَعْتٌ
٣) يَفْهَمُ كَلَامَ الْمَعْلُومِ مِنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْهِ حَسَنًا ← مَفْعُولٌ - فَاعِلٌ

٨٤٥. مَا هُوَ الْخَطَأُ حَوْلَ الْإِيْضَاحَاتِ؟

- ١) رَبَّنَا، أَنْنَا فِي الدُّنْيَا الْحَسَنَةِ وَلَا تَبْقِنَا مَعْصِيَةً ← ثَلَاثَةٌ مَفَاعِيلٌ، فَاعْلَانٌ مُسْتَترٌانِ
٢) أَجْلَسْنَا صَدِيقَنَا فِجَاءَ الْمَدِيرِ وَفَرَحَنَا ← مَفْعُولٌ - فَاعِلٌ - مَفْعُولٌ
٣) سَاعَدَنَا فِي الْمَصَابِ مِنْ أَرَادَ لِي التَّقْدِيمَ ← مَفْعُولٌ - فَاعِلٌ - مَفْعُولٌ
٤) مَنْ يَعْظِمُ حِرْمَاتَ اللَّهِ فَيَجِدُ أَثْرَهُ قَرِيبًا ← فَاعِلٌ مُسْتَترٌ - مَفْعُولٌ - فَاعِلٌ

(انسان١ ٩٦)

- ٢) مَنْ يَعْرُفُ أَنَّ اللَّهَ يَجْزِيَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، يَحْاسِبُ نَفْسَهُ!
٤) أَحْتَرُمُ مَنْ يَعْتَمِدُ عَلَى قَدْرَاتِهِ الْذَّاتِيَّةِ!

- ١) مَنْ يَرْتَلُ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا، فَعَلَيْهِ أَنْ يَعْمَلَ بِأَوْامِرِهِ وَنَوَاهِيهِ!

- ٣) سُوفَ يَسْاعِدُنَا مَنْ هُوَ أَكْثَرُ قَوْةً مِنْكُمْ!

٨٤٦. عَيْنُ كَلْمَةِ «مِنْ» تَخْتَلِفُ فِي الْمَحَلِ الْإِعْرَابِيِّ:

- ٢) كَيْفَ يَفْهَمُ تَعْبُ النَّاسَ مِنْ يَعْيَشُ فِي الرَّاحَةِ!
٤) يَسْمَعُ صَوْتُ الْحَقِّ مِنَ الْكَائِنَاتِ مِنْ يَفْتَحُ أَذْنَ قَلْبِهِ!

- ١) فِي كُلِّ خَلْمٍ نَجَدَ مَنْ لَمْ يَطْلُبْ حَقَّهُ!

- ٣) يَجْتَنِبُ الْمَعَاصِي مِنْ يَطْلُبُ الْعُلَى وَيَحْبِبُ نَفْسَهُ!

٨٤٧. عَيْنُ كَلْمَةِ «مِنْ» مَفْعُولاً:

- ٢) مَنْ نَادَنِي عَنْدَمَا كَنَّتْ أَنْتَلَمُ مَعَكِ!
٤) مَنْ يَهْدِنِي فِي الْحَيَاةِ يَرْثِمْهُ عَمَلَهُ!

- ١) سَاعَدَنِي مَنْ تَسَأَلَكَ أَمْرًا مُلْتَمِسًّا!

- ٣) سَاعَدَنِي مَنْ كَانَ أَقْوَى مَنِيَّ فِي الْدُّرُسِ!

(هنر١ ٩٦)

٨٥. عین الكلمة المعلم فاعلاً:

- ٢) يقوى المعلم في التدريس مطالعاته العلمية و يجعله أعلم !
 ٤) تحترم المعلم في المدرسة طالبة تفهم قدره !

(هنر ٩٠)

- ١) يبحث المعلم طالب يسعى لأداء الواجبات !
 ٣) يريد تشجيع الطالب المعلم لتقديمه في الدرس !

٨٥١. عين من منصوباً (مفعولاً):

- ٢) تقصير أمال من دله عقله على طريقه !
 ٤) هناك من يقدم أعماله خالصة لله، فهو سينتفع !

٨٥٢. كم فاعلاً ومفعولاً في العبارة ؟ إن أغلب الحيوانات إضافة إلى إمتلاكها للغة خاصة، تملك لغة يمكن لهم من خلالها أن تتفاهم مع بعضها؛ فللغراب صوت يحدّر به بقية الحيوانات حتى تبتعد سريعاً عن منطقة الخطير، فهو بمثابة جاسوس من جواسيس الغابة :

- ٢) الفاعل: سبعة، المفعول: أربعة
 ٤) الفاعل: أربعة، المفعول: إثنين

(السانى ٩٧)

- ٢) كان يطعم ثمانية مساكين كل أسبوع في ثلاثة مرات !
 ٤) إن ثلاثة أشهر وأسبوعاً واحداً قضيَت في تلك القرية !

(خارج ٩٧)

- ٢) لا يخاف من الهريمة من يعتمد على نفسه دائمًا !
 ٤) أحبت من بين الموظفين من يحب العمل ولا يطلب الراحة !

- ١) إن تدرس كل يوم تسعة ساعات بجد تنجح قريباً !
 ٣) قرأت الصفحة الثانية من هذه المنظومة عشر دقائق !

٨٥٤. عين الكلمة من ليست فاعلاً:

- ١) بدأ الدراسة من كان عمره أكثر من أربعين سنة !
 ٣) لا ينجح من ينكم من لا يصدقون في أقوالهم وأعمالهم !

٨٥٥. عين الصحيح عن ضميرنا: نحن فعلنا واجباتنا الدراسية حتى يحسّبنا المعلم المجتهدين ويعطينا جائزة !

- ٢) المفعول به - المجرور بحرف الجار - المفعول به - المفعول به
 ٤) المفعول به - المضاف إليه - المفعول به - المفعول به

- ١) الفاعل - المضاف إليه - الفاعل - المفعول به
 ٣) الفاعل - المضاف إليه - المفعول به - المفعول به

٨٥٦. عين الصحيح عن ضميرنا، في العبارة التالية: المعلمون أصدقاونا المخلصون، لهذا يبعدوننا عن الضلاله وينقذوننا في حياتنا :

- ٤) مضاف إليه - مفعول - مفعول - فاعل

- ٢) فاعل - مفعول - مفعول

٣) فاعل - مفعول - فاعل

- ٢) مبتدأ - فاعل - مضاف إليه - فاعل
 ٤) منادي - مفعول به - مضاف إليه - مفعول به

(فن حرفه ای ٨٩)

- ٢) علمنا تجاريك النافعة أيتها المعلمة !
 ٤) علينا أن نتناول الطيبات التي هي مفيدة لنا !

- ١) مضاف إليه - مفعول به - مجرور - مفعول به
 ٣) مضاف إليه - مفعول به - مجرور - فاعل

٨٥٧. عين ضميرنا مفعولاً:

- ١) اليوم ضيافتنا في بيت أحد أصدقائنا الأعزاء !
 ٣) نحن فعلنا واجباتنا الدراسية في طول السنة !

٨٥٨. ميز ضميرنا مفعولاً:

- ١) تعلمنا أن النميمة مذمومة !

٨٦. عين نـا فاعلاً:

- ١) هذه الزيارة واجبة عليه وأرجو أن تزورنا دائمًا !
 ٣) أمرنا الله أن تنظر إلى كائنات الطبيعة وتعتبر بها !

٨٦١. عين ضميرنا، فاعلاً ومفعولاً ومضاف إليه معاً:

- ١) يساعدنا أبونا في غرس أشجارنا الخضراء !

- ٣) كتبنا تماريننا حتى يحسبنا المعلم مجتهدين !

٢. نـون وـقـايـه، ضـمـيرـاـيـاـ وـفـعـلـهـاـيـ دـوـ مـفـعـولـاـ:

٨٦٢. عين ما ليس فيه نـون الـوـقـايـه:

- ١) يا أخي، هل تساعديني في فهم هذا الدرس فإنه صعب جدًا !
 ٣) منحني زميلي في يوم ميلادى أحسن هدية وهى الكتاب !

٨٦٣. مـيـزـ ضـمـيرـاـيـ مـفـعـولـاـ:

- ١) يا فاطمة لا تنظئي الخانن صديقك !

- ٣) أنا احتاج إلى إخوانى المشتفين !

(فن حرفه ای ٨٩)

- ٢) قالت الأم لـي: يا بنتـي لا تضمنـي أحدـاً لا تعرـفـينـهـ أبداـ !
 ٤) المـعلمـونـ انتـخبـونيـ كـتـلـمـيدـ مـثالـيـ فـيـ الـاخـلاقـ وـ الدـرـسـ !

- ٢) ساعـدـنـيـ فـيـ كـتـابـهـ هـذـهـ الرـسـالـهـ !
 ٤) جـئـتـ لـأـتـكـلـمـ حـوـلـ مشـاكـلـ الـمـالـيـاـ !

٨٦٤. عَيْنُ «نُونُ الْوَقَايَةِ»:

- ١) إِشْتَرِي أَبِي لِأَخْتِي الصَّغِيرَةِ أَسَاوَرَ مِنْ ذَهَبٍ وَفَضَّةٍ!
- ٢) لَا تَحْزَنْ لِأَنَّ الْعَسْرَ يَمْرُ بِسُرْعَةٍ وَيَجِيئُ الْيُسْرَ!
- ٣) قَالَ: قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رِبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضْبٌ أَتَجَادِلُونِي فِي أَسْمَاءِ سَمَيْتُمُوهَا!
- ٤) قَدْ جِنِّثْتُمْ بَيْنَهُ مِنْ رِبِّكُمْ فَأَرْسَلْتُ مَعِي بَنِي إِسْرَائِيلَ!

٨٦٥. عَيْنُ الصَّحِيحِ مَعَ «نُونُ الْوَقَايَةِ»؟

- ١) مَعْلُمُونَى
- ٢) يَنْصُرُونَى

٨٦٦. عَيْنُ ضَمِيرِ «الْيَاءِ» لِيُسْ فَاعِلًا:

- ١) إِنْ تُنَادِي رَبِّكَ الرَّؤْوفَ فَهُوَ يُجِيبُكَ!
- ٣) إِسْمَحْ لِي بِأَنْ أَبْيَنَ لَكَ نَتْائِجَ جَهْدِكَ!

٨٦٧. عَيْنُ ضَمِيرِ (الْيَاءِ) مَفْعُولًا وَفَاعِلًا وَمَضَافًا إِلَيْهِ مَعًا:

- ١) يَا بَنِتِي؛ إِعْرِفِي قَدْرَ السَّلَامَةِ، فَهِيَ أَنْمَنْ شَيْءٌ!
- ٣) يَا صَدِيقِي، هَلْ تَسْاعِدُنِي فِي حَلِ التَّمَرِينِ فَإِنَّهُ صَعْبٌ!

٨٦٨. عَيْنُ مَا لِيُسْ فِيهِ نُونُ الْوَقَايَةِ:

- ١) لَا تَضْمِنِي إِنْ كُنْتُ فِي الرُّشْدِ وَالْهُدَى!
- ٣) تَدِينِي لِيُسْ كَامِلًا وَلَكِنَ الْمُصْلِحَةُ تُنْجِيَنِي!

٨٦٩. عَيْنُ الصَّحِيحِ:

- ١) لَا تَحْزَنْ أَنْ دَرَسْتَكَ لَمْ تَتَمَّ مَفْعُول
- ٣) أَغْنِيَ الرِّجَالُ مِنْ عِلْمِنِي حِرْفًا فَعْل

٨٧٠. عَيْنُ الصَّحِيحِ حَوْلَ اسْتِعْمَالِ نُونِ الْوَقَايَةِ:

- ١) هُؤُلَاءِ النَّاسُ يُكْرِمُونِي لِأَنِّي أَسْعِي لَهُمْ!
- ٣) لَا تَبَيَّنِي عَنْدَ الْمُدِيرِ يَا أَخِي فَأَنَا لَا أَسْتَعِدُ!

٨٧١. عَيْنُ عِبَارَةِ لِيُسْتَ فِيهَا «نُونُ الْوَقَايَةِ»:

- ١) لَا تَكُونُوا أَوْلَى كَافِرِهِ وَلَا تَشْتَرِوْنَا بِآيَاتِنِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّاهُ فَاتَّقُونِي!
- ٣) إِنِّي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَا يَأْتِكَ فَأَتَبَعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا!

٨٧٢. عَيْنُ مَا فِيهِ مَفْعُولٌ وَاحِدٌ فَقْطًا:

- ١) لَقِدْ ارْتَفَعَتِ الْيَوْمُ دَرْجَةُ الْحَرَارَةِ إِلَى أَنْ بَلَغَتِ الْحَدَّ الْأَقْصَى!
- ٣) وَهَبْتُنِي الْأُمُّ مُحِبَّتِهَا السَّمَاوِيَّةُ فَأَحْبَبَهَا حَبَّاً كَثِيرًا!

٨٧٣. عَيْنُ مَا فِيهِ مَفْعُولٌ بِوَاحِدٍ:

- ١) يَجْعَلُ الصَّبِيَّ صِيَاحَهُ أَسْلَحَةً لِلْحُصُولِ عَلَى مَطْلُوبِهِ!
- ٣) جَعَلَ اللَّهُ دَرْجَةَ عِبَادَتِهِ مِنْ أَفْضَلِ الْدَّرَجَاتِ!

٨٧٤. عَيْنُ مَا فِيهِ مَفْعُولٌ وَاحِدٌ فَقْطًا:

- ١) «رَبَّنَا وَأَنْتَنَا مَا وَعَدْنَا عَلَى رَسْلَكَ»
- ٣) وَجَدْتُ بِرْنَامِجًا يُسَاعِدُنِي عَلَى تَعْلِمِ الْعَرَبِيَّةِ!

٨٧٥. عَيْنُ مَا فِيهِ مَفْعُولَانِ بِهِ اثْنَانِ:

- ١) جَعَلَتِ الْوَرْدَةُ تَتَفَتَّحُ فِي الرَّبِيعِ بَعْدَ نَزْوَلِ الْأَمْطَارِ!
- ٣) وَعَدْتُنِي الْمُدِيرَ تَقْدِيمَ جَائِزَةَ نَفِيسَةٍ تَشْجِيعًا لِكَسْبِ الْدَّرَجَاتِ الْعَالِيَّةِ!

٨٧٦. عَيْنُ مَا لَهُ مَفْعُولَانِ اثْنَانِ:

- ١) أَنْظَلْنِي غَافِلًا عَنْ صَلَاحِ الْأَمْرِ يَا زَمِيلِي؟!
- ٣) أَنْظَلْنِي أَنَّ الَّذِينَ تَعْظِيْمُهُمْ مُشْفِقًا يَقْبِلُونَ الْمَوْعِدَةَ؟!

٨٧٧. عَيْنُ مَا فِيهِ مَفْعُولَانِ اثْنَانِ:

- ١) اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْ مَسَاوِيَ الدَّنَيَا أَكْبَرَ هَمَنَا بِلَطْفَكَ وَإِحْسَانِكَ.
- ٣) أَمَّا الْآخِرَةُ فَتَبَذِّلُ لَنَا كُلُّ شَيْءٍ جَمِيلٌ، عَلَى حَسْبِ قَوْلِ نَبِيِّنَا (ص).

(٤) لَا تَحْسُنِي   (٣) ذَهَبَنِي

(٢) أَلَمْ تَذُوقِي حَلاوةَ عَاقِبَةِ الصَّبْرِ حَتَّىَ الْآنِ؟!
(٤) تَبَهَّنِي لِذِكْرِ يَا إِلَهِي، حَتَّىَ أَبْتَعَدَ عَنِ الْضَّلَالِ؟!

(٢) قُلْتُ لِلْمُعْلَمَةِ الْحَادِثَةِ إِقْرَئِي كِتَابِي وَسَاعِدِيْنِي!
(٤) ذَهَبَتْ عَنْدَ الطَّبِيبِ وَشَجَعَنِي أَنْ أَتَنَوَّلَ دَوَاءً يُفَيِّدُ شَفَائِيَّ!

(٢) لَا تَخْرُنِي وَلَمَا أَصْلَى إِلَى مَا أَرِيدَ!
(٤) لَا تَفْتَنِي الْإِنْسَانُ وَلَا عَمِلَ لَهُ حَتَّىَ الْآنِ؟!

(٢) أَعْنَى فِي أَدَاءِ وَاجِبَاتِي ← مَفْعُول
(٤) لَا تَخْرُنِي مَا لَا نَحْتَاجُ بِهِ ← مَفْعُول

(٢) يَتَحْرَكُ الْأَسْدُ حَوْلِنِي فَأَخَافُ كَثِيرًا!
(٤) ازْدَادَنِي اللَّهُ فِي الْإِيمَانِ فَأَشْكُرُهُ شَكِيرًا!

(٢) يَا أَبَتِ لِمَ تَعْبِدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُنْصَرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا؟!
(٤) أَيْهَا النَّاسُ سُلُونِي قَبْلَ أَنْ تَفْقَدُونِي!

(٢) يَعْلَمُنِي الْمُعْلَمُونَ مَعْلَمَاتٍ كَثِيرَةً طَوْلَ السَّنَةِ الْدَّرَاسِيَّةِ!
(٤) أَلْبَسَ الْوَالَدَ ابْنَهُ قَمِيصًا أَرْخَصَ مِنْ قَمِيصِهِ!

(٢) إِنَّمَا أَعْطَى اللَّهُ الْإِنْسَانَ عَقْلًا يَفْكَرُ بِهِ!
(٤) قَدْ يَعْطِيْكُمُ اللَّهُ وَلَدًا صَالِحًا رَزْقًا لَكُمْ!

(٢) مَدِيرُنَا أَعْطَى التَّلَمِيذَ جَائِزَةً جَمِيلَةً فِي حَفْلَةِ الْمَدْرَسَةِ!
(٤) أَخِي مَنَحَ ثُرُوتَهُ لِشَرَاءِ الطَّعَامِ لِمَسَاعِدَةِ الْفَقَرَاءِ!

(٢) أَعْدَتِ الْأُمُّ رَادِ السَّفَرِ إِلَى أَصْفَهَانَ لِزِيَارَةِ الْأَقْرَبِاءِ!
(٤) كَانَتِ الْمُعْلَمَةُ تَخْتَبِرُنِي وَأَنَا كُنْتُ مُسْتَعِدًا لِلِإِجَابَةِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ!

(٢) أَظُنْ أَنَّكَ تَكُونُ أَقْوَانًا مَعَ تَوْكِلَكَ عَلَى اللَّهِ!
(٤) يَظْنَ الْفَادِرُ أَنَّ الْمَكْرُ مَفْتَحُ الرِّزْقِ!

٨٧٨. كم مفعولاً في العبارات التالية: « وعد الله المؤمنين والمؤمنات جناتاً / وجعلنا السماء سقفاً محفوظاً »

(٤) ستة

(٣) خمسة

(٢) أربعة

(١) ثلاثة

٣. شناخت مبتدأ وخبر وانواع آن:

٨٧٩. عين الخطأ في تعين الخبر:

١) أخواك دعوا صديقهما إلى تناول العشاء! ← « دعوا »

٢) المسلم من سلم المسلمين من لسانه ويده! ← « من »

٣) خير الناس من يساعد الآخرين. عين الخبر:

١) الآخرين (٢) من

٨٨٠. عين الخطأ في تعين الخبر:

١) الله برحمته يختص من يشاء ← « يختص »

٢) الأمانة في كل صعوبات تجلب الرزق ← « في كل ... »

٨٨١. معلم مدرستنا أسوة للجميع في الأخلاق، عين الخبر ونوعه:

١) أسوة: مفرد

٢) مدرستنا: مفرد

٨٨٢. هؤلاء الأطباء من أبناء بلادنا، هم يشفون المرضى، واهتمامهم كثير بالناس، عين نوع الخبر على التوالى:

١) جار و مجرور - جمله - مفرد (٢) مفرد - جار و مجرور

٨٨٣. عين الخبر: «بلاد الإسلامية» مجموعة من الشعوب الكثيرة تختلف في لغتها وألوانها

١) الإسلامية (٢) مجموعة (٣) من الشعوب

٨٨٤. عين نوع الخبر في الجملة التالية: « الإسلام منذ ظهوره شجع المسلمين على التفكرو التعلم »

١) المفرد: المسلمين (٢) الجار و المجرور: على التفكر

٣) الجملة الفعلية: شجع

٨٨٥. عين الخبر يفرق عنباقي في النوع:

١) التلميذان في الصف حول مسألة تحذنا.

٢) بعضهم خلتو كلام أحدهما حقاً.

٨٨٦. عين الصحيح عن المحل الاعراض للكلمات التي تحتها خط:

١) الشلح نوع من أنواع نزول الماء ← الخبر

٢) فقل إنما الغيب لـ فانتظروا ← الخبر

٨٨٧. عين خبراً يختلف نوعه:

١) التدم على السكوت أحسن من التدم على الكلام!

٢) أنا وزميلي بعد مساء اليوم استلمنا الرسالة عبر الكمبيوتر!

٨٨٨. عين جملة ليس خبرها من نوع « اسم »:

١) الكتاب أفضل وسيلة لنقل الآراء و النظارات المختلفة!

٢) الوصول إلى الاكتفاء الذاتي هدف مهم للشعب الإيرلندي!

٨٨٩. عين الصحيح في تعين الخبر:

١) أبواب الجنة التي تنتظراها تحت ظلال الشيوخ! ← « تنتظرا »

٢) موعدهم الصبح وكما تعلم الصبح قرب! ← « الصبح » و « قرب »

٨٩٠. آيات الله في الطبيعة كثيرة، إحداها ظاهرة قوس قزح وهي تتكون من ألوان متعددة ونحن عند مشاهدتها نتمتع دائمًا، عين الخبر:

١) كثيرة - ظاهرة قوس قزح - تتكون - نتمتع

٢) كثيرة - ظاهرة قوس قزح - من ألوان - نتمتع

٨٩١. عين الخبر في العبارات التالية: « هذه أتمار مفيدة نأكلها كل يوم » / « الأطفال الذين لعبوا في الحديقة غرسوا فسيلة جوز »

١) نأكلها - الذين (٢) أتمار - لعبوا

٨٩٢. عين الخبر يختلف نوعه عنباقي:

١) رجال العلم في أوائل الإسلام اكتشفوا القوانين الهامة!

٢) سبب تقديم المسلمين العلمي تكرييم العلم و العلماء!

٢) حسن الأدب لنا أمام الناس يسئل قبح التسب!

٤) السكر على نعم الله تعالى في حياتنا يعطيها خيراً ويزداد لنا رزقاً!

٨٩٤. عين المبتدأ والخبر ونوع في العبارة: «أولئك الذين صدقوا».

١) مبتدأ: أولئك - خبر: ضمير بارز «و» نوع اسم

٢) مبتدأ: أولئك - خبر: «الذين صدقوا» نوع جملة اسمية

٨٩٥. عين الخطأ في تعين الخبر:

١) الرجل الحقيقي الذي يحب عمل الخير في حياته **حُبًا** ← الذي

٣) في أفضل بلاد الناس الذين يعملون ينجحون ← ينجحون

٨٩٦. عين نوع الخبر الذي يختلف عن غيره:

١) لسان القطب سلاح طبي دائم لأنّه مملوء بعذّد!

٣) الإعصار ريح شديدة لا تنتقل من مكان إلى مكان آخر!

٨٩٧. عين «من» خبراً:

١) الوالد الصالح رزق الله لمن يشاء!

٣) الجواد من ينفق بما عند الله تعالى!

٨٩٨. عين «من» أو «ما» مرفوعاً: (مبتدأ أو خبراً)

١) يهدى الأنبياء من يعصون الله!

٣) ربى أعلم متى بما احتاج إليه!

٨٩٩. عين «ما» مرفوعاً: (مبتدأ أو خبراً)

١) ما في يد الله أوثق مما في يدك!

٣) ما ذفر من ظفرت عليه المعصية!

٩٠٠. عين «من» أو «ما» خبراً:

١) إنما ينفعنا من العلم ما نستفيد منه ونعمل به!

٣) المؤمن لا يبطل ما أنفقه في سبيل الله بالمن!

٩٠١. عين الصحيح في تعين الخبر:

١) كل ما يجعل الله في مسیر الإنسان حکمة ينتفع بها في المستقبل! ← **يَجْعَلُ**

٢) المعلم الذي يضير لتقديم الطلاب بهم ويعلم قيمة عمله! ← **لتقديم الطلاب**

٣) مُناظِر إيران الطبيعية وغير الطبيعية من أمثل الغابات والمساجد جميلة جدًا! ← **من أمثال**

٤) عدد كثير من الأشخاص يعتقدون أن قراءة التاريخ ضرورية للطلاب ومعلمى التاريخ! ← **يَعْتَقِدُونَ**

٩٠٢. عين «ما» مبتدأ:

١) من عمل بما علم أعطاه الله علم ما لا يعلم!

٣) السعادة أن تملك روحك الرضا على ما قدر الله لك!

٩٠٣. عين الخبر إسمًا لا مضافًا ولا موصوفًا:

١) أولئك العقلاء يبتعدون عن الباطل!

٣) أولئك المجتهدون موفقون جدًا!

٩٠٤. عين «ما» تختلف عن الباقي في المحل الإعرابي:

١) قلت في نفسي: ما تحبه لن يساعدك في الحياة!

٣) أيها الإنسان، إنك لا تملك ما يدرك في هذه الدنيا!

٩٠٥. عين الصحيح في تعين الخبر:

١) عباد الرحمن الذين يمشون على الأرض هؤلاء ← **يَمْشُونَ**

٣) خلق السموات والأرض عند الله أكبر من خلق الناس! ← **أَكْبَرُ**

٩٠٦. ما هو الصحيح في المحل الإعرابي؟ «كيف الجو في أردبيل؟ في أى بلاد تقع هذه الأهرام؟ حجم على مرمى فريق السعادة».

١) مبتدأ - فاعل - مضارف إليه ٢) خبر - مفعول - مضارف إليه ٣) مبتدأ - مفعول - مفعول - اسم العلم

٩٠٧. عين نوع الخبر في العبارة التالية: «الإنسان الذي في الدنيا كسلان يخسر كثيراً»

١) خبر مفرد ٢) جار و مجرور

٣) جملة اسمية

٤) جملة فعلية

(فن حرفه ٩١)

٢) بعض الطيور والحيوانات تعرف بغيريتها الأعشاب الطبية!

٤) رئيس البلاد الذي يأمر المسلمين وينصّبهم في كل مجال!

(الإنسان ٨٩)

٢) أجر من يعمل الخير محفوظ عند الله تعالى!

٤) من يؤمن بالتوكل على الله، فهو مؤمن حقيقة!

(هنر ٩١)

٢) أبقى أعمالك ما تعلمه الله خالصاً!

٤) هل يستوى العالم في عينك مع من هو جاهل!

(زيان ٩١)

٢) إن تأمر أحداً بما لا يطيقه لا يعمل به!

٤) رسمت ما تجتبو من التصوير على الجدار!

(تجرب ٩٦)

٢) ما تزرعه اليوم تحصده غداً، فاحذر عملك اليوم!

٤) ما كتبنا على الورقة إلا مالم نستطيع أن نقوله بلسانتنا!

(خارج از کشور ٩٦)

٢) هؤلاء زميلاتنا في المدرسة!

٤) هؤلاء أقهاط فاضلات!

(خارج از کشور ٨٦ با تغییر)

٢) أعطي ما تحبه في سبيل الله، فهو البر!

٤) قرأت المديرة بدقة ما كتبته التلميذات لها!

٢) «الذين يجادلون في آيات الله بغير سلطان أثأهم كثيراً مقتاً عند الله» ← **أثأهم**

٤) قلب ليس فيه شيء من الحكمة كبيت خرب فتعلموا ← **شيء**

٩٠٦. ما هو الصحيح في المحل الإعرابي؟ «كيف الجو في أردبيل؟ في أى بلاد تقع هذه الأهرام؟ حجم على مرمى فريق السعادة».

١) مبتدأ - فاعل - مضارف إليه ٢) خبر - مفعول - مضارف إليه ٣) مبتدأ - مفعول - مفعول - اسم العلم

٩٠٧. عين نوع الخبر في العبارة التالية: «الإنسان الذي في الدنيا كسلان يخسر كثيراً»

١) خبر مفرد ٢) جار و مجرور

٣) جملة اسمية

٤) جملة فعلية

- ٩٠٨. عين الخبر ونوعه في العبارة التالية: «الإنسان المؤمن الذي يقوم بواجبه حريص على تقديم العون ومساعدة الآخرين»**
- (١) يقوم - جملة فعلية   (٢) الذى يقوم - جملة اسمية
 (٣) على تقديم - شبة جملة   (٤) حريص - مفرد
- ٩٠٩. عين الخبر ونوعه: «الرياح الشديدة في اليوم الماضي كزلازل مخوفة تقع أمام عيوننا خربت البيوت»**
- (١) كزلازل: شبة جملة   (٢) تقع: جملة فعلية
 (٣) أمام: شبة جملة   (٤) خربت: جملة فعلية
- ٩١٠. عين جملة فيها المبتدأ والخبر والفاعل والمفعول معاً:**
- (١) تستطيع الدلافين أن ترشدنا إلى مكان سقوط طائرة!
 (٢) عندما ينقطع تيار الكهرباء في الليل، يصبح البيت مظلماً!
- ٩١١. عين ما ليس فيه الفاعل والمبتدأ والخبر معاً:**
- (١) الشباب المخلصون يخدمون وطنهم خدمة جليلة!
 (٢) هذه كلها قطرة من بحر عجائب خلق الله في عالم الظيو!
- ٩١٢. عين الجملة الاسمية التي جاء فيها الفاعلان والمفعولان:**
- (١) نصحة صديقه أن يعامل الناس معاملة حسنة!
 (٢) من لم تصلحه الكرامة أصلحه الهوان!
- ٩١٣. عين الصحيح في تعين إعراب الكلمات التي أشير إليها بخط:**
- (١) الله يختص برحمته من يشاء والله ذو الفضل العظيم! ← مفعول، خبر
 (٢) ماذا يجب عليك أن تفعل حتى لا تضيئ دقيقه بدون استفاده! ← مفعول، مضاد إليه
 (٣) ننزل من القرآن ما هو شفاء ورحمة للمؤمنين ولا يزيد الطالمين! ← مفعول، مبتدأ
 (٤) إن الله يدخل الذين آمنوا وعملوا الصالحات جنات! ← فاعل، مفعول
- ٩١٤. عين جملة فيها الفاعل، المبتدأ والخبر والمفعول والمضاف إليه معاً:**
- (١) الثلج قطرات الماء تنزل من السماء إلى الأرض!
 (٢) عندما ينقطع تيار الكهرباء تشمل الظلمة غرفتنا!
- ٩١٥. عين المبتدأ ليس مؤخراً:**
- (١) في نهر قرب بيته صديقى أسماك جميلة؛
 (٢) هناك أيضاً نباتات خضراء أطراف هذا النهر؛
- ٩١٦. عين الخبر الجار والمجرور:**
- (١) في تلك الحديقة رائحة الأزهار كثيرة!
 (٢) على كل الطلبة الإهتمام بالدروس واجب!
- ٩١٧. عين المبتدأ ليس مؤخراً:**
- (١) في مكتبة جنب دارنا كتب ورسائل كثيرة.
 (٢) لها أنواع متنوعة في الشكل والمحظى.
- ٩١٨. عين الخبر ليس مقدماً:**
- (١) «له ما في السماوات وما في الأرض»!
 (٢) لكل ذنب توبة إلا سوء الخلق!
- ٩١٩. عين الخبر مقدماً:**
- (١) في إيران العلماء المسلمين أحدثوا مكاناً يساعدنا للعلاج ويبعدنا عن المرض!
 (٢) في الأرض الرسول أبلغ كلام الله واجتمع حوله أصحاب أوفيا!
 (٣) على الله أبناء قومنا المؤمنون يتوكلون ولن يندموا من عملهم هذا!
 (٤) للعميل سيارة هذا الرجل فهو يقرضه اليوم كي يذهب أهله نحو الملعب!
- ٩٢٠. عين الخبر مقدماً:**
- (١) للنساء المسلمات العالمات في تقدم الإسلام دور هام!
 (٢) علينا في كل أحوال الإحسان بالوالدين واجب ضروري!
- ٩٢١. عين الخبر مقدماً:**
- (١) لكل طلاب مدرستنا في الامتحان سؤال يجاهب!
 (٢) إلى أي جهة الرجل ذهب يا صديقى الحنون!
- (انسان١ ٨٩)**
- (٢) لها أنواع مختلفة في اللون والشكل؛
 (٤) وماوه صاف كأنه دمع يجري من العين!
- (رياضي٢ ٩٢)**
- (٢) لكل كاتب أسلوب خاص في كتابة رسائله!
 (٤) في الصيف ملابسنا تجفف بسرعة بسبب حرارة الجو!
- (انسان٠ ٩٠)**
- (٢) هناك أيضاً كتب في القصص قد اشتريتها.
 (٤) مضامينها عذبة ومفيدة بالنسبة للطلاب!
- (غابة١ ٩٣)**
- (٢) على كل طلاب مدرستنا في الامتحان سؤال يجاهب!
 (٤) إلى أي جهة الرجل ذهب يا صديقى الحنون!

٩٢٢ عِنْ الْخَبْرِ لِيْسَ مَقْدِمًا:

- ١) فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ آيَاتُ اللَّهِ تُشَاهِدُ!
- ٢) عِنْدَ مُوَاجِهَةِ الْمُدِيرِ شَاهِدَتْ رَجُلًا فِي الصَّفَّ لَهُ كِتَابٌ!

٩٢٣ عِنْ الْخَبْرِ مَقْدِمًا:

- ١) فِي الْأَيَّامِ الْدَّرَاسِيَّةِ أَحَبَّ كِتَابَهَا فَانْدَهَ لَنَا فِي الْحَيَاةِ!
- ٤) فِي الْيَوْمِ الْمَاضِي ذَهَبَ إِلَى مَطْعَمٍ طَعَامَهُ لَذِيدٌ!

٩٢٤ عِنْ الصَّحِيحِ حَوْلَ الْإِيْضَاحَاتِ:

- ١) لِدِينِنَا زَمِيلٌ قَوِيٌّ ذُكِرَ يُحِبُّ الْفِيْزِيَاءَ كَثِيرًا ← مُبْتَداً، خَبْر
- ٢) لِيٌ فِي هَذِهِ الْمَدْرَسَةِ إِحدَى الْمَنْصَدَاتِ الْجَمِيلَةِ ← خَبْر مُقْدَمٌ، مُبْتَداً مُؤَخِّرٌ
- ٣) لِأَبِي الْكَرِيمِ عِنْدَ صَغْرِيٍّ أَحَدُ الْكِتَبِ طَبَعَتْ مِنْتَيْنِ ← خَبْر مُقْدَمٌ، مُبْتَداً مُؤَخِّرٌ
- ٤) عَلَيْنَا فِي مَجَالِ التَّعْلِيمِ الْعَمَلُ بِالْقُرْآنِ يَجِبُ يَا أَخِي ← خَبْر مُقْدَمٌ، مُبْتَداً مُؤَخِّرٌ

٩٢٥ عِنْ الصَّحِيحِ فِي تَعْبِينِ الْخَبْرِ:

- ١) وَقَرَتِ الْأُمُّ طَعَامًا لِذِيَّا لِلْحَضَارِ فِيهِ لَحْمٌ طُبَخَ بِدَقَّةٍ ← طُبَخ
- ٢) عَلَى بَعْضِ النَّاسِ فِي الْمَدِينَةِ الْمُسَاعِدَةُ إِلَى الْفَقَرَاءِ تَجُبُ ← عَلَى بَعْضِ
- ٣) عَالَمٌ يَذَهِّبُ بِيَهُمُ الْحَيَاةَ ... عَلَى يَضْحِكٍ يَجْلِسُ عَنْدَهُ ← يَذَهِّبُ - يَضْحِكٍ
- ٤) مِنْ سَعْيِ رَعْيٍ، فَمِنَ الْوَاجِبَاتِ اهْتِمَامُ الطَّالِبِ إِلَيْهِ ← رَعْيٍ - مِنَ الْوَاجِبَاتِ

٤. سُؤَالَاتُ تَرْكِيبِيَّ وَخَطَايَاَبِيَّ:

٩٢٦ عِنْ الصَّحِيحِ حَوْلَ تَغْيِيرِ الْجَمْلَةِ الْفَعُولِيَّةِ إِلَى الْإِسْمِيَّةِ:

- ١) تَقْيِيمُ الْمُؤْمِنَاتِ الْصَّلَاةَ فِي أَوْقَاتِهَا! ← الْمُؤْمِنَاتُ تَقْمِنُ الصَّلَاةَ فِي أَوْقَاتِهَا!
- ٢) إِنْتَخَبَ سَعِيدٌ وَعَلَىٰ أَحْسَنِ الْكِتَابِ! ← سَعِيدٌ وَعَلَىٰ إِنْتَخَبْتَا أَحْسَنَ الْكِتَابِ!
- ٣) مَنَحَ الْأَسَاتِذَةُ الطَّالِبَ النَّاجِحَ جَائِزَةً! ← الْأَسَاتِذَةُ مَنَحُوا الطَّالِبَ النَّاجِحَ جَائِزَةً!
- ٤) يَتَّخِذُ الْكُفَّارُ أُولَئِكَ هُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ! ← الْكُفَّارُ يَتَّخِذُونَ أُولَئِكَ هُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ!

٩٢٧ عِنْ الْخَطَأِ عَلَىٰ حَسْبِ الْقَوَاعِدِ:

- ٢) أَسْرَعَ خَالِدًا إِلَى غَرْفَةِ الْقِطْعَامِ وَحَمَلَتْ تَفَاحَتِينِ وَقَدَّمَهُمَا إِلَى وَالَّدِ!
- ٤) فَشَشَتْ فِي جُيُوبِي فَمَا وَجَذَّ شَيْنَا مِنَ التَّقْوَدِ!

- ١) لَمْ ذَهَبَ إِلَى الشَّوْقَ وَلَمْ وَقَفَتْ عِنْدَ بَانِعِ الْحُبْزِ!
- ٢) أَخَذَ الْوَالَدَ تَفَاحَةً وَأَكَلَهَا وَلَمَّا فَرَغْ مِنْهَا تَنَوَّلَ الثَّانِيَّ!

٩٢٨ عِنْ الصَّحِيحِ عَنْ إِعْرَابِ مَا أَشَيَّرُ إِلَيْهِ بِهَذِهِ:

- ٢) الْيَوْمَ اكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَّتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي! ← الْفَاعِلُ
- ٤) سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بَعْدَهُ لِيَلَامِنَ الْمَسْجَدَ الْحَرَامِ! ← الْصَّفَةُ

- ١) التَّاجِرُ الْأَمِينُ الْمَدْعُوقُ الْمُسْلِمُ مَعَ الشَّهِداءِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ! ← الْخَبْرُ
- ٣) إِعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحِيِّ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا! ← الْفَاعِلُ

٩٢٩ عِنْ الْعَبَارَةِ الصَّحِيحَةِ (حِيثُ مَطَابِقَةُ الْفَعْلِ وَالْفَاعِلِ):

- ٢) تَخْلُصُ أُمِّي مِنْ مشاكلِ الْحَيَاةِ مَرَةً أُخْرَى!
- ٤) يَقُولُونَ أَصْدَقَائِي كَلَامًا جَمِيلًا فِي حَفْلَةِ الْمَدْرَسَةِ!

- ١) يَلْبِسُ أَخْتَى فِي الْمَصْنَعِ الْلَّبَاسَ الْأَسْوَدَ!
- ٣) شَاهِدَتِ الْطَّفْلُ فِي الْمَلَعِ الْرِّيَاضِيِّ مِيَتَسِمًا!

٩٣٠ عِنْ الصَّحِيحِ:

- ١) يَكْتُبُ الطَّالِبُ مَقَالَاتٍ مَفَيِّدَةٍ فِي الْمَجَالَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ! ← تَكْتِبَانِ الْطَّفْلَتَانِ مَقَالَاتٍ مَفَيِّدَةٍ فِي الْمَجَالَاتِ الْمُخْتَلِفَةِ!
- ٢) الْبَوْمَةُ تَعِيشُ فِي الْأَماَكِنِ الْمُتَرَوِّكَةِ! ← الْبَوْمَاتُ يَعِيشُنَّ فِي الْأَماَكِنِ الْمُتَرَوِّكَةِ!
- ٣) كَتَبَتْ دَرْوِسِيَّ فِي الْمَكْتَبَةِ! أَمْ لِلْمَخَاطِبِ! ← أَكْتَبُوا دَرْوِسَكُمْ فِي الْمَكْتَبَةِ!
- ٤) الْطَّفْلُ يَشَاهِدُ صَدِيقَهُ فِي الْمَطْعَمِ! ← الْأَطْفَالُ تَشَاهِدُونَ صَدِيقَهُمْ فِي الْمَطْعَمِ!

٩٣١ عِنْ مَا لَيْسَ فِيهِ الْمُبْتَدِأُ:

- ٢) تَلَوَّثُ الْهَوَاءُ أَكْبَرُ مَهَدَّدَاتِ نَظَامِ الطَّبِيعَةِ!
- ٤) أَعْلَمُ النَّاسَ فِي الْمَجَمِعِ مِنْ جَمْعِ عِلْمِ النَّاسِ إِلَى عِلْمِهِ!

- ١) تَعَاوَنُ النَّاسُ فِي الْمَجَمِعِ مِنْ أَهْمَمِ مَوْضِعَاتِ الْبَلَدَنِ!
- ٣) إِلَهِي وَرَبِّي! إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينَ!

٩٣٢ عِنْ الْجَمْلَةِ الَّتِي لَيْسَتْ اسْمِيَّةً:

- ٢) أَفْضَلُ عَمَلٍ لِكَسْبِ درَجَةِ عَالِيَّةٍ فِي امْتِحَانِهِ!
- ٤) لِيَالِي الشَّتَاءِ أَطْوَلُ مِنْ لِيَالِي الرَّبِيعِ وَالْخَرِيفِ!

- ١) الْطَّالِبَانِ يَسْتَمِعُانِ إِلَى الأَسْتَادِ وَلَمْ يَتَكَلَّمَا!
- ٣) لِيَالِي الشَّتَاءِ تَسْمَعُ ذَكْرِيَّاتِ جَدِّيِّ مَعَ أَسْرَتِنَا!

- ٢) إذا بلغ مطلع الشمس وجدها تطلع على قوم!
٤) الأُمّ المثالية هي التي يُربّى أبناءها تربية حسنة!

- ٩٢٢. عين الخطأ على حسب القواعد:**
١) إنّا نظمع أنْ يَغْفِرَنَا رَبُّنَا خطأيانا!
٣) قد قالوا كلمة الْكُفُرُ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ!

٩٢٤. عين الصحيح للفراغ: «المعلمون التلاميذ المجتهدين»

- ٤) أَكْرَمُوا
٣) يَخْتَرُمُوا
٤) النِّسَاء
٣) يَا مُؤْمِنُونَ

- ٢) أَكْرَمُوا
١) يَكْرَمُوا
٢) الْمُسْلِمُونَ
١) الصَّاحِبَةُ

٩٢٥. عين غير المناسب للفراغ: «تعاونوا على البر والتقوى»

- ٢) كُلُّ النَّاسِ يعبدُونَ اللَّهَ فَقْطًا، عَمَلُهُمُ الدُّعَاءُ وَالذِّكْرُ!
٤) فِي الْخَيْرِ يَرْغُبُ كُلُّ الْجَمَاعَتَيْنِ، يَرْغُبُونَ وَلَكُنْهُمْ يَخْتَلِفُونَ سُلُوكًا!

- ١) هُنَاكَ فِي الصَّبَاحِ الْبَاقِرِ رَأَى رَسُولُ اللَّهِ جَمَاعَتَيْنِ!
٣) حَوْلَ مَوْضِعِ عِلْمِ الْآخِرَةِ يَتَبَاحَثُونَ مُشْتَاقِيْنَ!

(فن و حرفة ای ٨٧)

- ٢) فِي طَبَخِ الْغَذَاءِ تَسْتَعْمِلُ أَمْيَالُ الْبَصْلِ غَالِبًا!
٤) أَخْيَرًا وَبَعْدَ سَنَوَاتِ عَادَ الْمُقاتَلُونَ مِنَ الْحَرْبِ!

- ١) إِلَى مَتَى نَتَحْمَلُ الشَّدَّةَ وَالْعَسْرَ!
٣) أَحَبَّ أَصْدِقَائِيَّ مَنْ يَسْاعِدُنِي فِي الشَّدَائِدِ!

٩٢٧. عين الجملة الاسمية:

- ٢) تَصْبِيرُ الْأَمَالِ فِي الدُّنْيَا دَلِيلُ الْعُقْلِ!
٤) أَحَبَّتْ أَصْدِقَائِيَّ النَّاجِحِينَ الَّذِينَ لَأَنَّهُمْ مُحاوِلُونَ!

- ١) شَاهَدْتُ مَعَ فَاطِمَةَ أَكْثَرَ مَعَابِدَ بَلَادِ هَنْدَ!
٣) حِينَ عَلَقَتِ الْأُمُّ الْقَلَادَةَ فِي عَنْقِ الْطَّفَلِ قَذَفَهَا بَعِيدًا!

٩٢٩. عين جملة ليست إسمية:

- ٢) التَّوْكِلُ عَلَى اللَّهِ يَوْصِلُ الْإِنْسَانَ إِلَى أَهْدَافِهِ!
٤) هَذِهِ الْمَجْلَةُ الَّتِي طَالَتْهَا غَنِيَّةُ بَعْنَاوِينَ عَلْمِيَّةً!

- ١) بِجَهَدِ عَلَمَائِنَا الْكَبَارِ فِي كُلِّ الْمَجَالَاتِ سُكُنَّ أَسْرَارِ!

٩٤٠. كم جملة تشاهد في العبارة؟ «كُلُّ شَيْءٍ يُرْخَصُ إِذَا كَثُرَ أَلَا الْأَدْبُ؛ فَإِنَّهُ إِذَا كَثُرَ غَلَّا»

- ٤) خَمْسٌ

- ٣) سَتٌّ

- ٢) أَرْبَعٌ

- ١) ثَلَاثٌ

٩٤١. كم جملة ترى في العبارة؟ «الله تعالى قال: «أَنْصِرُوا الْوَلِيَاءِ اللَّهِ تَرْحَمُوا» فالناس يعملون به في حياة لها شدائٍ ومحاسن!»

- ٤) ثَمَانِيَّ

- ٣) سَبْعَ

- ٢) سَتٌّ

- ١) خَمْسٌ

٩٤٢. عين المفعول مقدماً على الفاعل:

- ١) تَفَكَّرَ أَحْسَنُ مِنْ عَمَلِ مُحَمَّدٍ لَأَنَّهُ لَا يَفْكَرُ قَبْلَ الْإِقْدَامِ!
٣) ضَرَبَهَا الْيَوْمُ يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ شَدِيدًا لَأَنَّهَا قَدْ هُبَيْتَ!

٩٤٣. عين الخطأ حول العبارات: «رَبَّنَا آتَنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً» / «صَبَرَ الْمُؤْمِنُ عَلَى بَعْضِ النَّوَافِعِ الشَّدِيدَةِ سَاعَدَنَا أَسْبُوعًا كَامِلًا»

- ٤) مَفْعُولُ ثَانٍ وَاسْمُ التَّفْضِيلِ!

- ٣) مَضَافٌ إِلَيْهِ وَجَمْعُ التَّكْسِيرِ!

- ٢) فَعْلٌ أَمْرٌ وَفَعْلٌ مَاضٍ!

- ٤) نَعْتَانٌ وَثَلَاثَةُ مَضَافَاتٍ!

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

جملة فعلية

در این درس با ساختارهای جمله و نقش‌های اصلی آن آشنا می‌شویم. این درس نقش بسیار کلیدی و پایه در فهم درس بعد (معلوم و مجهول) و سایر مباحث دارد. جمله فعلیه جمله‌ای است که با فعل آغاز می‌شود. جمله فعلیه اغلب دارای فاعل است و گاه مفعول هم می‌گیرد، تعاریف این ارکان را ببینید:

- **فعل:** کلمه‌ای است که بر انجام کار یا داشتن حالت در گذشته، حال یا آینده دلالت دارد. (که در درس اول همه رو یادآوری کردیم)
- **فاعل:** انجام دهنده کار یا دارنده حالت است. **مثال:** علی درس می‌خواند.
- **مفعول به:** کاربروی آن انجام می‌شود و معمولاً بعد از فاعل می‌آید. برای این‌که در پیدا کردن فاعل و مفعول دچار توهمند نشوید بهتر است انواع فاعل و مفعول را به همراه مثال‌های گوناگون بررسی کنیم:

أنواع فاعل

فاعل به سه صورت می‌تواند بیاید:

۱) **اسم ظاهر:** یک اسم بعد از فعل آمده و فاعل است.

این اتفاق فقط در صیغه سوم شخص مفرد مذکرو مؤنث (لغائب - للغائب) (هو - هي) می‌افتد چه در فعل ماضی چه در فعل مضارع.

مثال: يذهب على / جاء الرجل / تذهب زينب / جاءت معلمة

۲) **ضمیر باز:** هر ضمیری که جزء شناسه فعل است و در صرف، همراه فعل می‌آید نقش فاعل دارد. **مثال:** ذهبا، تذهبان، ذهبت، أكلت

۳) **ضمیر مستتر یا ضمیر پنهان درون فعل:** یعنی یک ضمیر درون فعل انجام دهنده کار است. این اتفاق دارای دو حالت است:

(الف) فعل مضارع در صیغه‌های اول شخص مفرد و جمع (أنا - نحن) و دوم شخص مفرد مذکر (أنت) حتماً فاعلش به صورت مستتر(پنهان) است.

مثال: أفرج ← فاعل ضمیر «أنا» مستتر(پنهان) / نشاهد الشجرة ← فاعل ضمیر «نحن» مستتر(پنهان) / تذهب إلى بيتك ← فاعل ضمیر «أنت» مستتر(پنهان)

بنابراین در صیغه‌های ۱۴، ۱۳، ۷ یا للمخاطب، متکلم وحده و متکلم مع الغير مضارع، فاعل به صورت ضمیر مستتر(پنهان) است.

۴) در صیغه‌های سوم شخص مفرد مذکرو مؤنث (هو - هي) اگر فاعل بعد از فعل نیاید، فاعل ضمیر «هو» یا «هي» مستتر(پنهان) است. (در این حالت معمولاً فاعل قبل از فعل می‌آید و چون قبل از فعل است دیگر فاعل نیست بلکه مبتدا است).

مثال: زينب جلسـت، فاطـمة تذهبـ ← فاعل ضمـير «هي» مستـتر در فعل است. / على جاءـ، على يذهبـ ← فاعل ضـمير «هو» مستـتر در فعل است.

جمع‌بندی

- پس در صیغه‌های سوم شخص مفرد دو حالت داریم:

۱) **فعل + اسم ← فاعل از نوع اسم ظاهر است. (ذهب رجل)**
فعل فاعل ضمیر (هو) مستتر

أنواع مفعول

مفعول به دو صورت در جمله ظاهر می‌شود:

۱) **اسم ظاهر:** یک اسم، نقش مفعول دارد.

مثال: يضرب الله مثلاً، شاهدت الأشجار

هـنـ	هـما	هـا	هـم	هـما	هـما	هـ
كـنـ	كـما	كـي	كـم	كـما	كـما	كـ
				نا		يـ

ویتامینه: ۱ اگر مفعول ضمیر متصل باشد و فاعل از نوع اسم ظاهر، مفعول بر فاعل مقدم می شود.

۲ اگر دو ضمیر به فعل بچسبد، اولی فاعل است و دومی مفعول. **مثال:** أَحَدُنَا صَرِبَتْهَا

۲ فعل و فاعل از نظر جنسیت (مذکر و مؤنث) باید مطابق هم باشند. **مثال:** ابتعدت فاطمه مؤنث.

- حواسمن باشد جمع‌هایی که بر غیرانسان (غیرعاقل) دلالت می‌کنند، در حکم یک اسم مفرد مؤنث هستند.
  - **مثال:** كثُرَتُ الْأَشْجَارُ ← فاعل (الأشجار) جمع غیرانسان است. پس فعل آن به صورت مفرد مؤنث آمده است.
  - **مثال:** صيغه دوم شخص مفرد مذکر (أنتَ) در مضارع، اولین صيغه فعل امر است. دقت کنید در این فعل هم مثل مضارع، فاعل یک ضمیر مستتر است.
  - **مثال:** إِذْهَبْ (تذهب) ← فاعل ضمیر «أنتَ» مستتر در فعل است.
  - **مثال:** يَضْحَكُ الْمُؤْمِنُونَ / تَسْبِيرُ النَّسَاءَ (ضد منك) (مفرد مؤنث)

آقا اجازہ: ۱ وقتی ضمیر «نا» به فعل می چسبد، نقش فاعل دارد یا مفعول؟
پاسخ ضمیر «نا» و «ای» می توانند نقش های مختلفی پگیرند که اتفاقاً این نکته بارها در کنکور مورد سؤال بوده!

فعل بدون «نا» غلط شود ← فاعل

ماضی ذهبت نداریم ← پس «نا» فاعل است

فعل بدون «نا» درست است ← مفعول به

فعل ضربنا حذف (نا) ← درست است ← پس «نا» مفعول است

مضارع و امر ← مفعول به است

اسم ← مضاد اليه ← كتابنا

حرف حرف ← جار و مجرور ← علینا

«نا» به همراه ◀

۲ اگر «نا» به فعل ماضی مجهول بچسبد، نائب فاعل است.
مثال: پربنا، فرخنا؛ در این حالت قبل «نا» حتماً ساکن است.

نون و قایه: اگر ضمیر «ای» مفعول باشد و بخواهد به فعل بچسبد، قبل از ضمیر «ای»، حرف «ن» می‌آید. پس نون و قایه حتماً با فعل متعدد معلوم می‌آید و هرگز با فعل لازم یا اسم نمی‌آید. **مثال:** ضربنی / یشاهدنی

نحوی: فعل‌های «فتن، ضمن، حزن، خزن، حسن، عان، ظن» در ریشهٔ خود نون دارند.
آن را با نون و قایهٔ اشتباه نگیرید **مثال:** لا تفتنتی → نون و قایهٔ ندارد.

مثال: لا تفتئي — نون وقايه دارد (تشديد مي گويد دو تا نون داريم يکي برای ريشه يکي نون وقايه).

﴿(۱)﴾ به همراه

- ماضی ← مفعول است و قبل از آن حرف نون و قایه می‌آید ← ضربنی
- مضارع، امر ← صیغه دوم شخص مفرد مؤنث ← فاعل است ← إذهبني
- سایر صیغه‌ها ← مفعول است و قبل از آن حرف نون و قایه می‌آید ← يشاهدني
- اسم ← مضاف الیه ← كتابي
- حرف جر ← جار و مجرور ← لى

- پس هر وقت «ی» با فعل باید و قبل از آن «نون و قایه» بود، حتماً مفعول است و اگر «نون و قایه» نداشت، حتماً فاعل است.

دوپینگ: اگر فاعل ضمیر مستتر نباشد قاعدة زیر برقرار است:

نون اضافه: گاهی نون وقايه به حروف هم می چسبد که این موضوع در مثال های کتاب درسی دیده می شود.
مثال: عنی ← عن + ن + ی / إثني ← إن + ن + ی / ليتنی ← ليت + ن + ی

ویتمینه: مفعول دوم: برخی فعل ها در فارسی، هم مفعول می گیرند هم متمم. مثلاً «مادر به کودک غذا داد» به این فعل ها در عربی، فعل دو مفعولی می گویند و به متمم هم مفعول می گویند. پس چنین جملاتی دو مفعول دارند.

مثال: أطعْمَتِ الْأُمَّ الْوَلَدَ الطَّعَامَ / جَعَلَتِ الْمَعْلُومَ صَدِيقَيِ
فعل فاعل مفعول ۲ فعل و فاعل مفعول ۱ مفعول ۲

۴ مهم ترین افعال دو مفعولی

جعل (قرارداد). أرَى (نشان داد) - أَعْطَى (بخشید). آتَى (داد). وَهَبَ (بخشید). مَنَحَ (بخشید). عَلَمَ (یاد داد). سَمِّيَ (نامید) - ظَنَّ (گمان کرد، پنداشت). وَجَدَ (یافت). وَعَدَ (وعده داد). أَدْخَلَ (داخل در ... کرد) - صَيَّرَ (قرارداد). كَسَى (پوشاند). أَبْيَضَ (لباس پوشاند)

مثال: سَمِّيَ الْأَبُّ وَأَلَّدَهُ جَعَفَرًا. ← پدر فرزندش را جعفر نامید.

حسبَثُ الرَّجُلُ عَالَمًا / جَعَلَ الرَّجُلَ مَفْلِحِينَ مَؤْمِنِينَ اللَّهُ مَفْعُولُ دُومَ فَاعلَمَ مَفْعُولُ دُومَ مَفْعُولُ دُومَ

ممکن است جار و مجرور، صفت یا مضاف الیه بین فاعل و مفعول، قرار بگیرد. حواستان باشد این فاصله گمراحتان نکند. (زنها را که چون گوجه نیاشی!) ضمناً برای جمع بندی جمله فعلیه به مثال های زیر دقت کنید.

مثال: جاءَت إِلَى الْبَيْتِ الْكَبِيرِ الطَّالِبَةِ.
فعل جم فاعل صفت فاعل فعل جم فاعل

سَرَتْنَا فِي مَدْرَسَتِنَا الْجَمِيلَةِ مِنْ يُحِبُّ الْعِلْمَ.
فعل مفعول فاعل صفت فاعل فعل و فاعل هم مفعول

شاهدْتُمْ فِي سَاحَةِ الْمَدْرَسَةِ الْمَدِيرِ.

وَعَدَنَا اللَّهُ إِنْ تُنْفِقُوا شَيْئًا مِّنْ أَمْوَالِكُمْ تَشَاهِدُوا ثَمَرَتَهِ
فعل مفعول فاعل فعل و فاعل او او مفعول جم م.اليه مفعول

وَهَبَنَى اللَّهُ قَدْرَةَ تَبَيِّنَ لِلْمُسْتَقْبِلِ.
فعل مفعول فاعل مفعول ۲ فعل و فاعل اهي مستتر جم مفعول

جمله اسمیه

جمله ای است که غالباً با اسم شروع می شود و ارکان اصلی آن مبتدا و خبر است.

۱- مبتدا: اسمی است که در ابتدای جمله می آید و درباره آن خبری گفته می شود؛ در واقع مبتدا همان نهاد در زبان فارسی است.

۲- خبر: بخش دوم از جمله اسمیه است که درباره مبتدا، خبری می دهد. (همان گزاره است).

مثال: اللَّهُ أَعْلَمُ / الرَّجُلُ يَذْهَبُ / الرَّجَاءُ فِي قَلْبِي
مبتدا خبر مبتدنا خبر مبتدنا خبر

أنواع خبر

خبر سه نوع است که تشخیص آن حائز اهمیت است.

١- خبر مفرد (اسم) ← الرجل عالم

٢- خبر جمله (فعل) ← المعلم يدرس العرب

آقا اجازہ: اگر بعد از مبتدا چند کلمہ داشتیم کہ می توانستند خبر شوند؛ اولویت با کدوم است؟

پاسخ برای پیدا کردن خبر، حالت های زیر قابل تصور است که اگر به درستی یاد نگیریم، در تعیین خبر و نهایتاً ترجمہ درست «اشتباه می زنیم». پس اگر مبتدا را پیدا کردیم و در تعیین خبر شک داشتیم این گونه عمل می کنیم:
(الف) فعل و جار و مجرور ← فعل (ترتیب آمدن شان مهم نیست). **مثال:** الرجل في الصف لنا يسعى

مبتدا جم جم فعل (خبر)

(ب) اسم و جار و مجرور ← اسم (ترتیب آمدن شان مهم نیست). **مثال:** الرجل في الصف لنا أسوة

مبتدا جم جم اسم (خبر)

(ج) اسم + فعل ← اسم (ترتیب آمدن شان مهم است). **مثال:** الرجل عالم يفهم السر

مبتدا اسم (خبر) فعل

(د) فعل + اسم ← فعل (ترتیب آمدن شان مهم است). **مثال:** الرجل يذهب عالما

مبتدا فعل (خبر) اسم

ه) خبر جار و مجرور ← آن جار و مجرور که در ترجمہ قبل از فعل اسنادی (ربطی) یعنی «است، هست» قرار می گیرد، خبر می باشد. ضمناً حواسمن باشے اگر بین جار و مجرورها «ک + اسم» بود، آن جار و مجرور، خبر است.

مثال: الحاكم لنا في المدينة كالصديق ← حاکم برای ما در شهر مثل دوست است.

مبتدا جم (خبر)

نکته: ۱ در مشخص کردن خبر، به صفت و مضاف الیه مبتدا توجه کنید که با خبر اشتباه نشود.
مثال: الرجل العالم في مدرستنا الكبيرة قام ب التعليم

تقدُّم الشعب الإسلامي أهم موضوع
مبتدأ صفت جم ماله صفت خبر جم

۲ حواسمن باشد جمله ای که بعد از «الذی - الـتی - الذین و ...» و «من و ما» که در وسط جمله است می آید هرگز نمی تواند خبر باشد.

مثال: الرجل الذي يذهب عالم

المعلم من يدرس عالم
مبتدأ خبر جمله وابسته خبر
الرجل الذي يستقيم مبتدأ خبر جمله وابسته خبر
(صلة) (صلة)

«خبر مقدم» گاهی خبر از نوع جار و مجرور بر مبتدا مقدم می شود که طبق نمودار زیر قابل دسته بندی است:

جار و مجرور در اول جمله +

فعل ← جمله فعلیه است و نیاز به حرکت خاصی نیست. **مثال:** في الصف جلس

فعل و فعل

نکره ← در صد خبر مقدم و مبتدأی مؤخر داریم. **مثال:** في الصف رجل

خبر مبتدأ

اسم

بعد از مبتدا، یک اسم یا فعل نداریم ← خبر مقدم و مبتدای مؤخر داریم. **مثال:** في الصف الرجل

خبر مبتدأ

معرفه

بعد از مبتدا، یک اسم یا فعل داریم ← خبر مقدم نداریم، مبتدا و خبر عادی داریم.

مثال: في الصف الرجل عالم / في الصف الرجل يضحك

جم مبتدأ خبر جم مبتدأ خبر

نکات ترجمه ای

۱ حرف «آن» ناصیبه بر سر فعل مضارع می آید و معنای مضارع التزامی می سازد.

مثال: أحب أن يذهب ← دوست دارم که بروم.

عسى الله أن يغفونا

در ترجمة جملات اسمیه ای که فعل ندارند، از افعال ربطی «است، هست» استفاده می کنیم.

مثال: الرجل في البيت ← مرد در خانه است.

العلم كثير

اگر خبر یک اسم نکره باشد و چیزی بعدش نیامده باشد، می توان آن را به صورت معرفه ترجمه کرد.

مثال: على أسوة ← على الگو است.

علي أسوة

خبر

اگر خبر مفرد (اسم)، جمع باشد و چیزی بعدش نیامده باشد که درباره آن توضیح دهد، می تواند به صورت مفرد ترجمه شود.

هولاء مؤمنون علماء ← این‌ها مؤمنان دانا هستند.
أنتم فقراء المدينة ← شما فقیران شهر هستید.

مثال: هولاء مؤمنون ← این‌ها مؤمن هستند.
أنتم فقراء ← شما فقیر هستید.

اسم اشارة جمع + [اسم بدون «ال» ← جمع + مفرد]

- مثال: هولاء المؤمنون ← این‌ها مؤمن هستند.
- هولاء المؤمنون ... ← این‌مؤمنان ...
- اگر در فرمول «اسم اشاره + اسم بدون ال» بعد از اسم کلمه‌ای بیاید که راجع به آن توضیح دهد، آن اسم به صورت جمع ترجمه می‌شود.
- مثال: هولاء مؤمنون یذهبون ← این‌ها مؤمنانی هستند که می‌روند. اولشک رجال المدينة ← آن‌ها مردان شهر هستند.

پاسخ‌های تشریحی

ترجمه

^{۷۰} کزینه ۳، حرکتی، حرمی، ضمیر ترجمه نشده است.

^{۷۰} گزینه ۳ «انظر، نگاه کن»، فعل امر است و باید مضارع ترجمه شود. (رد ۱)

«هذا» در گزینه (۲) ترجمه شده است. «تحوّل؛ تبدیل می‌کند» متعددی است اما در گزینه (۴) به شکل لازم (تبدیل می‌شود) ترجمه شده است.

۲۰۴- گزینه ۲ صوت: صدایی «نکره است اماده گزینه» (۱) معرفه ترجمه شده است. «الخطا» در گزینه (۳) به صورت مفرد و در گزینه (۴) به صورت «خطاها» ترجمه شده.

گزینه ۳ پرسنی سایر گزینه‌ها

۲۵. **کزینه** **۴** «کنست تعریف: می دانستی» ماضی استمراری است. (رد ۱) «الکلبت» مفرد است و بدون اسم اشاره، (رد ۱ و ۲) «حاسه سادسه: حس ششمی» عدد ترتبی

۷. **گزینه ۳** «القرآنیة» در گزینه‌های (۱) و (۴) به اشتباه «قرآن» ترجمه شده است. در گزینه (۲) «اللغة» ترجمه نشده. «أريدُ مِنْ خَواهِمِ» فعل مضارع است ته اسم. (۴۵)

دوپینگ: گاهی مصدر رامی توان به صورت معارض التزامی ترجمه کرد.
گاهی یعنی کی؟ این اتفاق معمولاً بعد از فعل هایی مثل «طلب - آراد - قصد - عزم - یحبت» می افتد.

۷.۷ کزینه ۲ (ثویجذ: یافت می شود، وجود دارد، مجھول است اما در گزینه های (۱) و (۴) استیاه ترجمه شده است. «نیاز محسنی»؛ روزی روشن» ترکیب وصفی و نکره است اما در گزینه (۳) به شکار معنفه آمد.

گزینه ۳ ۷۸ بررسی سایر گزینه‌ها

۱ «لکن از این اعضا... بسیاری از گیاهان دارند...»

۲ «می‌توان از آن‌ها برای تولید میوه استفاده کرد.»

۳ «آن نلتقط اجمل صور؛ که زیباترین عکس‌ها را بگیریم!»

۷.۹. گزینه ۴ در گزینه (۱) ضمیر «ها» در «ابتلاء»، ترجمه نشده، «عاده» اسم است و نباید فعل ترجمه شود. (رد (۲) «الوقاية» اسم است ولی در گزینه (۳) به صورت فعل ترجمه شده است.

۳۵۴- گزینه اسیروا، حرکت کنید، امر است نه ماضی (رد ۱)، «ف: بس، و در گزینه
 (۲) «بس» و در گزینه (۴) «تا» ترجمه شده است. «روی» در گزینه (۴) اضافه است.
۳۹۴- گزینه ۱ «قال: گفت» در گزینه (۲) به اشتباه ماضی بعید (گفته بود) ترجمه
 شده است. «یا قوم: ای قوم من» در گزینه های (۲) و (۴) به شکل «ای قوم» ترجمه
 شده است. «ظلمتُم: ستم کردید» فعل ماضی است نه مضارع (رد ۲)، «إنکم ظلمتُمْ:
 شک شما ظلم کردید» در گزینه (۴) مضارع ترجمه شده.

نحوی: حواسمن باشد اگر اسمی که صدایش می‌زنیم (منادی) آخرین حرکت کسره (پ) داشته باشد. این کسره در اصل، خمیره‌ی بوده. مثلًاً «قوم» همان «قومی» (قوم من) است و «رب» همان «ربی» (خدای من) است.

نحوه ۱ الإغراف في المدح والذم: إغراق درستایش ونکوهش است. در نکوهش (۲) «علی» معنی «با» می‌دهد. زیرا «خواب بر علم» بی معناست.

۹۹۶ گزینه ۲ بررسی سایر گزینه‌ها

۴ «نظر»: نگاه کردن، مصدر است نه فعل، «عباده»: ترجمه نشده است.
 ۵ «عداوه»: دشمنی، «ضداقه»: دوستی، مصدر هستند.

(۲) «نفعاً و حراً: نفعی و ضرری» نکره است اما به شکل معرفه آمده است.
۶۹۸ گزینه ۱ «أعوذ بالله مني برم» فعل مضارع است نه ماضی (۲۵). آن اسألک:
 که بخواهم، مضارع التزامی است و در گزینه (۴) به شکل «من خواهم ترجمه» شده
 که اشتباه است. «مالیس لی به علم» آنچه به آن علم ندارم، زمان حال است، و در

ترجیه (۱) به شکل دادسته (۳) انسی ندادسته (۴) امده که نادرست است.
گزینه ۴ «آخر على...: بر... تأثیر گذاشت»، «تأثیر ب...: از... تأثیر بدبرفت» در
 گزینه (۱) جایه جا ترجمه شده است. ضمن این که در گزینه (۲) صیغه فعل به اشتباه
 به شکل غائب ترجمه شده است. «لا» حرف نفی است و نباید به شکل «هیچ...»
 ترجمه شود. (رد) هم چنین «یجب» در این گزینه ترجمه نشد.

۷- **گزینه ۴**: المؤمنون: مؤمنان، فاعل است و «الحزاب» مفعول اما در کربته‌های (۱) و (۲) جایه‌جا ترجمه شده است. «وَعَدْنَا اللَّهُ خَداوند به ما وعده داده»، «الله» فاعل است، اما در گزینه (۲) به شکل مفعولی ترجمه شده است.

گزینه ۲۲۶ «کان بذهبون: می رفند» (ماضی استمراری) (رد ۱۲) «تجربی» به خاطر فعل «کان» به صورت ماضی استمراری معنای شود: (جاری می گشت، روان می شد). (رد ۴) «الستهم» جمع لسان به معنی زبان هایشان است. (رد ۱)

گزینه ۲۲۷ در «در گزینه (۱) و (۲) اضافه است. «لأنملک» فعل است نه اسم (رد ۴)

گزینه ۲۲۸ من الأشخاص: از افراد، از اشخاص (رد ۱ و ۲) «حياتهم: زندگیشان، زندگی خود» (رد ۱) «المعالی: بزرگی ها» (رد ۲ و ۳)

گزینه ۲۲۹ ترجمة کامل گزینه (۱): «خداؤند این دست را دوست می دارد.»

گزینه ۲۳۰ «الذین الوحيد: تهها دین» (رد ۳ و ۴) «له: دارد» (رد ۱ و ۴) ضمناً (یعنی در گزینه های (۱) و (۲)) اضافی است.

گزینه ۲۳۱ «تحصل: حاصل می گردد. به دست می آید» (رد ۱)، «الناس: مردم» (رد ۳)، «هم الذين: همان کسانی هستند که...»، «يقتضون: شکار می کنند» (رد ۴)

گزینه ۲۳۲ «كنت أحسن» ماضی استمراری است. (رد ۱ و ۲)، «سوف تمز: خواهد گذشت، سپری خواهد شد» (رد ۱ و ۲)

گزینه ۲۳۳ «الحياة: زندگی» (رد ۲) «يقوی: قوی (توانمند) می کند.» (رد سایر گزینه ها) ضمناً در گزینه (۱) «الأمور» ترجمه نشده است.

گزینه ۲۳۴ «من: کسانی که» (رد ۱ و ۲)، «يسمعون: می شنوند»، «كلام الآباء: الحق: سخن حق انبیاء»، «المُرشدون: اسم مفعول است؛ ولی در گزینه های (۲) و (۴) به صورت اسم فاعل ترجمه شده است.

گزینه ۲۳۵ «حياته المحقرة» معادل «زندگی حقیرانه او (خود)» است (رد سایر گزینه ها) هم چنین «لأن» به معنای «زیرا» است. (رد ۱ و ۲)

گزینه ۲۳۶ «كانت... الخث» ماضی بعيد است (رد سایر گزینه ها) هم چنین «على» در گزینه های (۱) و (۲) ترجمه نشده است.

گزینه ۲۳۷ «لا تسمح لنفسك: به نفس اجازه مده»، «طلب مال الدنيا: طلب مال دنیا»، در ضمن «ضرورته» دارای ضمیر است. (رد سایر گزینه ها)

گزینه ۲۳۸ «كأن... يهاجرون» ماضی استمراری است به معنای «مهاجرت می کردن»، (رد سایر گزینه ها)

گزینه ۲۳۹ قطرات الماء الصغيرة: قطرات کوچک آب (رد ۲ و ۴)

ساختار عبارت: ماضی سنت

«انکسر» بعد از «إذا» آمده لذا به صورت مضارع التزامی ترجمه می شود. (رد ۲ و ۳)

گزینه ۲۴۰ «أگر بخواهید در حل این تست به قسمت من الواجب علينا أن لا تغض...» توجه کنید. قطعاً دچار سردرگمی می شوید. زیرا هر چهار گزینه مفهوم عبارت را رسانده و هر کدام بالفاظی خاص معنای الزام را بیان کرده اند. بهترین راه حل این است که از ساختار فوانيد النباتات الكثيرة استفاده کنید.

ساختار عبارت: ماضی سنت

این عبارت معنای «فواید بسیار گیاهان» را می دهد لذا گزینه های (۱) و (۴) رد می شوند. هم چنین با کمی دقت در می یابیم که «ساخته شده» در گزینه (۲) اضافی است و معادلی در عبارت عربی ندارد.

گزینه ۲۴۱ ترجمة صحیح عبارت: «امروز تبلی راترک کن برای این که فردا پیشرفت کنی.»

گزینه ۲۴۲ «أرفع العباد: بلند مرتبه ترین بندگان» (رد سایر گزینه ها) هم چنین «من» موصول در اینجا به معنای «کسی است که»، می باشد (رد سایر گزینه ها). در ضمن ضمیر مفرد (۱) در گزینه (۱) به صورت «شان» یعنی جمع ترجمه شده است.

گزینه ۲۴۳ «المنا الذي» معادل «دنيای ما که...» می باشد. هم چنین

گزینه ۲۴۴ «تعرف لغة خاصة للتفاهم: زبانی خاص برای تفاهم می دانند.»

گزینه ۲۴۵ «السان: زبانی، یک زبان» نکره است و نباید به شکل معرفه ترجمه شود. (رد ۲) «تفرق: ترقيق می کند» مضارع التزامی نیست. (رد ۴) ضمناً «مُطْهَر» پاک کننده، اسم فاعل است و نباید به شکل اسم مفعول (پاک شده) ترجمه شود. (رد ۱)

گزینه ۲۴۶ «أن تغيير: كه تغيير دهد» (رد ۱) «قد استطاعت» فعل است نه اسم (رد ۲) «حتى تحمي» مضارع است نه ماضی. (رد ۳)

گزینه ۲۴۷ «فهم: معادل «تحقيق کرده اند» نیست. «أن: كه» (رد ۱) در گزینه (۲) «کوسيلة» ترجمه نشده است. «تحقيقات» هم در گزینه (۲) ترجمه نشده است.

گزینه ۲۴۸ «في الفيل: در فیل» ترجمه نشده است. (رد ۱ و ۲) « يستطيع: می تواند» در گزینه (۲) «بتواند» ترجمه شده است. « أيضا: تبر» در گزینه (۲) ترجمه نشده است.

گزینه ۲۴۹ «يوم: در عبارت «أن يأتي يوم: كه روزی باید»، فاعل است اما در گزینه (۱) به شکل فاعلی ترجمه نشده است. در گزینه (۲) «المدن: شهرها» مفرد ترجمه شده. در گزینه (۳) ترکیب وصفی «البكتيريا المضيئة: باکتری های نورانی» به شکل فعل (باکتری هایی که نور می دهد) ترجمه شده که اشتباه است.

گزینه ۲۵۰ «اقصى الأخلال القديمة: داستان های قدیمی کودکان» (رد ۱ و ۲)، «تبديل گشته اند» در گزینه (۴) معادل عربی ندارد.

نحوی: دو فعل بعد از «إذا» غالباً به ترتیب به صورت مضارع التزامی و مضارع اخباری ترجمه می شوند (حتی اگر ماضی باشد).

مثال: إذا جاء على ذهبتنا → اگر علی بیاید، می رویم.

گزینه ۲۵۱ «ضوء: نور» در گزینه (۱) «گرما» ترجمه شده است. «وإن» در وسط جمله به شکل «اگرچه، هر چند» ترجمه می شود. (رد ۲)

گزینه ۲۵۲ «عامل مساعد: عاملی کمک رسان» ترکیب وصفی نکره است اما در گزینه (۴) به شکل معرفه ترجمه شده است.

گزینه ۲۵۳ «من العجيب جداً: سیار عجیب است که» در گزینه های (۲) و (۴) اشتباه ترجمه شده است. «لكن رأسها يحرك: اما سریش حرکت می کند» (رد ۱ و ۴)

گزینه ۲۵۴ «كنت تعلم: می دانستی» ماضی استمراری است. (رد ۱) «زيتا خاصاً: يайд نکره ترجمه شود. (رد ۲) «خزانات» جمع است اما در گزینه (۲) به شکل مفرد (انبار) ترجمه شده است.

گزینه ۲۵۵ «قد دلت: راهنمایی کرده اند» متعدد است نه لازم.

گزینه ۲۵۶ «أعيون: چشمان» جمع است و باید به شکل مشنی ترجمه شود. (رد ۱) «أن تعوض: که جبران کند» مضارع التزامی است اما در گزینه (۲) به شکل مضارع ترجمه شده است. «لكنها» در گزینه (۴) ترجمه نشده است.

گزینه ۲۵۷ بررسی سایر گزینه ها

۱. «أن: که» به اشتباه به شکل «إن: اگر» ترجمه شده است.

۲. «شاكرأ» اسم است نه فعل (شکرگزار باش) هم چنین «چراکه» اضافی است.

۳. «تعسرت: سخت شود»

گزینه ۲۵۸ «نوابل: صیغه متكلم (اول شخص جمع) است نه مخاطب. (رد ۱ و ۴) در گزینه (۲) فعل «يتواهيم» اضافه است و در ضمن «أبناء» به معنی «جوانان» نادرست است.

گزینه ۲۵۹ «امتحان: مفرد است و در گزینه (۱) دوبار تکرار شده. (رد ۱ و ۴) «لن يشاركون: آینده منفی است. (رد ۲)

گزینه ۲۶۰ «قيمة الإسلام الرفيعة: ارزش های والای اسلام» (رد ۳)، «الحريات: آزادی ها» (رد ۱) در عبارت گزینه (۴) کلمه « مهم» اضافه است.

۷۶۱. **گزینه ۳** اشب قبل دیدم که چگونه برق به طور کامل در شهر قطع شد و سناگان در تاریکی شهر در خشان ظاهر شدند.

۷۶۲. **گزینه ۲** معلم به دانش‌آموزان گفت: اگر جواب را در زمان امتحان نمی‌دانستید پس برایتان بهتر است که به خاطر عدم از دست دادن وقت به سؤال بعدی بروید. (منتقل شوید)

۷۶۳. **گزینه ۱** نظر من در اغلب امور، از نظر برادرم تأثیر می‌پذیرفت زیرا که گمان می‌کرم او در نظراتش منطقی است.

ترجمة سایر گزینه‌ها

۱. تأثیر می‌گذارد. ۲. سود می‌بردار. ۳. تغییر می‌دهد.

۷۶۴. **گزینه ۲** وقتی به سگ‌ها غذا می‌دهیم، پس آن‌ها دم‌شان را تکان می‌دهند تا از ماتشکر کنند. ۱. تحریک: حرکت می‌کند، ۲. ذنب: گناه و لسان: زبان بی معنا هستند.

۷۶۵. **گزینه ۲** بیماری‌ها در فصل زمستان به خاطر هوای سرد و باکتری‌ها پخش می‌شوند و ماباید از آن بیشگیری کنیم. ۱. گزینه‌های (۳) و (۴) متعدد هستند و چون در جمله مفعول نداریم هردو اشتباه هستند. گزینه (۱) هم بی معناست.

ترجمة سایر گزینه‌ها

۱. وجود دارد. ۲. مایع ۳. ایجاد کرد. بیماری‌ها ۱. پخش می‌کند. ۲. برق

۷۶۶. **گزینه ۲** دریاها و اقیانوس‌ها حاوی انواع مختلفی از ماهی‌ها و موجودات زنده هستند که در اعمق آن‌ها زندگی می‌کنند.

ترجمة سایر گزینه‌ها

۱. ذوب می‌گیرد. ۲. کnar ۳. شامل می‌شود. ۴. آشنا می‌شوند. ۵. داخل

۷۶۷. **گزینه ۱** امور در شرکت، به نحوه بدی می‌چرخید. پس وقتی این مدیر امد، آن‌ها را به شکل خوبی اداره کرد.

۷۶۸. **گزینه ۲** انمی داشتم چطور از تلفن همراه جدید استفاده کنم، تا این‌که برادرم به من آموخت، زیرا که او به آن آگاه بود.

۷۶۹. **گزینه ۴** ایحیل در گزینه (۴) بی معناست. انسان از ادب دوستانش تأثیر می‌پذیرد و بر آن‌ها تأثیر می‌گذارد و او باید به دنبال کسی بگردد که به او سود رساند و تیزکسی که از او سود برد و اورا به راه درست هدایت کند و اگر اشتباہی مرتکب شد، پس تبدیل کند، تا آن را جبران نماید.

۷۷۰. **گزینه ۳** وقتی مدیر دانش‌آموزی را صدرا کرد که شیشه را شکسته بود، پس چهره‌اش را به سرعت برگرداند و ترسان دور شد.

ترجمة سایر گزینه‌ها

۱. شکسته شد. ۲. تغییر داد. ۳. فرار کرد ۴. قطع کرد. ۵. تغییر کرد. ۶. دور شد

۷۷۱. **گزینه ۱** از جنگل، بوی گل‌های زیبا و گیاهان زمینی فرستاده می‌شود

که دست انسان در کاشت آن‌ها دخالتی نداشته است.

۷۷۲. **گزینه ۲** عقره‌های ساعت از راست به چپ حرکت می‌کنند و عقربه کوچک ساعت‌هار انسان می‌هد و بزرگ دقیقه‌هارا، پس اگر بخواهیم ساعت را به جلوی اعقاب ببریم، آن را یک دور کامل می‌چرخانیم.

۷۷۳. **گزینه ۲** ترجمة گزینه‌ها

۱. گناه همان عضوی در بیش حیوانات است و آن را غالباً برای طرد حشرات از دهنده تکان می‌دهند. (الذنب: دم)

۲. جعد از پرنده‌هایی است که در روز می‌خوابد و در شب به دنبال غذا می‌گردد.

«ملئی» فعل مجھول است که معادل «پرشده است، مملو شده است» است. ارد سایر گزینه‌ها.

۷۷۴. **گزینه ۲** اکان زمان عبارت را به گذشته تبدیل می‌کند. هم چنین «البعاد» اسم است نه فعل (رد ۳ و ۴) «أساب» جمع است نه مفرد (ارد سایر گزینه‌ها)

۷۷۵. **گزینه ۱** بروسی سایر گزینه‌ها

۱. «عندما» ترجمه نشده، «تروج» به معنای «می‌روی» است نه «رأيحة»، «بسیار» اضافی است، «أبدل» فعل امر است نه مضارع. ۲. «راه می‌روی» معادل «تروج» و «عائیا» به معنای «ریج برده‌اند» نیست. ۴. «تروج» مضارع است نه ماضی، «عائیا» ماضی است نه مضارع.

وازگان

۷۷۶. **گزینه ۳** «الإنسان الساعي»: انسان کوشان (رد ۱ و ۲) «يُقذف بعيداً»: دور می‌اندازد (رد ۲)، هم چنین «همیشه» و «دائماً» در گزینه‌های (۱) و (۴) اختلافی است.

۷۷۷. **گزینه ۳** ایدرم گمان کرد که عابر راه را گم کرده است. پس او را به راه صحیح راهنمایی کرد.

۷۷۸. **گزینه ۲** «خلق»: آفرینش است

۷۷۹. **گزینه ۳** ترجمة سایر گزینه‌ها

۱. شیدیم. ۲. ندا می‌داد (فعل مضارع پس از ماضی (اسمعنا) است پس به صورت ماضی استمراری ترجمه می‌شود). ۴. مارا بمبران.

۷۸۰. **گزینه ۳** «ملك»: در این جاتها معنی «دارم، مالک هستم» دارد با توجه به کتاب، معنای «فرمانروایی» نمی‌دهد.

۷۸۱. **گزینه ۳** «أَكَرَّ كَلَاغَ» خطر را بفهمد، یا صدایش به حیوانات هشدار می‌دهد تا از خطر دور شوند.

۷۸۲. **گزینه ۳** «قطع» (قطعه‌ها) بادیگرو از گران که همگی اسم‌های حیوانات هستند هم خوانی ندارد. در گزینه (۱) همه وازگان مصدر هستند، در گزینه (۲) همگی اعضای بدن هستند. در گزینه (۴) همگی در آسمان هستند.

۷۸۳. **گزینه ۳** «التدخل»: داخل می‌کنی «متعدد است و متضاد آن» خروج: خارج می‌کنی «است نه خارج می‌شوی».

۷۸۴. **گزینه ۴** «قسم»: قسمت کرد، با «نشر»: پخش کرد، و «نظرة»: دیدن، با «شاهد»: دید، متراff نیستند. (السى: فراموش کرد، و «ذکر»: یاد کرد، متضاد نیستند).

۷۸۵. **گزینه ۳** موجوداتی که در آب و حاک و هوای زندگی می‌کنند، برحی مفید و دسته‌ای زیان رسانند، تعریف باکتری است.

۷۸۶. **گزینه ۱** «الحرباء»: آفات پرست، درست است.

۷۸۷. **گزینه ۳** جمع «ذنب» به معنای «دم»، «أذناب» است و «ذنوب»: جمع «ذنب: گناه» است.

۷۸۸. **گزینه ۳** سایر گزینه‌ها به معنای «نورانی کودن» هستند اما (ضوء: نور) نامناسب است.

۷۸۹. **گزینه ۲** با توجه به حرف اضافه «على» این گزینه صحیح است. «جنگل» مجاور انواع مختلفی از حیوانات همچون گربه‌ها، سگ‌ها، کلاع‌ها و غیران‌ها در بودارد.

۷۹۰. **گزینه ۲** در داخل موزه بودم پس کارمند به من گفت: ببخشید، امکان ندارد که عکس بگیرید.

ترجمة سایر گزینه‌ها

۱. بیاوری ۲. مشاهده کنی ۳. بدهی

۷۸۶. **گزینه ۳** ترجمه عبارت: «نگاه نکن به دقیقه‌های زندگی گذشته، بلکه نگاه کن به دقیقه‌های باقی‌مانده‌اش.»

ترجمه گزینه ۲: «برآجھے گذشته است حسرت نخور.»

ترجمه گزینه ۴: «از آجھے برایت از فرصت‌ها باقی‌مانده استفاده کن.»

۷۸۷. **گزینه ۲** عبارت مورد سؤال (هر کس قبلاً از سخن‌گفتن تأمل و تفکر کند) از اشتباہ در امان می‌ماند. و گزینه ۲) بیانگرایی است که انسان باید قبل از

سخن‌گفتن به سخشن فکر کند تا از خطأ و لغرض در امان باشد.

ترجمه گزینه ۲: «چرا به آن جه که می‌گویید، عمل نمی‌کنید؟»

ترجمه گزینه ۳: هنگامی که عقل کامل باشد سخن ناقص می‌شود.

۷۸۸. **گزینه ۲** بروزی سایر گزینه‌ها

۱ همانا مشارازنرو ماده‌افریدیم = بدان که هرجیزی هم نوع دارد.

۲ نیکی آن است که در پنهان مانند آشکارا عمل نمایی = بدان که تو مسئول کارت هستی.

۳ هیچ ضرری در دوستی انسان رنگارنگ (دورو) نیست = انسان باید درون و برون شکسان باشد.

۴ واگر درشت خو (و) سنگدل بودی قطعاً از اطرافت پراکنده می‌شند = هر کس زبانش شیرین شود، دوستانش زیاد می‌شوند.

مکالمه

۷۸۹. **گزینه ۴** سؤال: آیا می‌دانی که او سلمان فارسی است یا خیر؟!

جواب: بله، او را می‌شناسم، او از باران بیامبر (ص) و اصالت او از اصفهان است. در گزینه ۱) ضمیر «هی» نادرست است و باید «هو» ذکر می‌شدو «اصله‌ها» باید «اصله» باشد.

در گزینه ۲) از حروف «نم» لای استفاده نشده است.

در گزینه ۳) با فعل «تعزف» سؤال پرسیده و در جواب باید فعل «اعرف» باید و فعل «اعرف» صحیح نیست.

۷۹۰. **گزینه ۲** در گزینه ۲) پاسخ سؤال در قسمت اول مثبت آمده است اما ثابت کرد: «حتماً، البته» و در ادامه جمله رابه صورت منفی آورده است و اسلوب جمله پاسخ غیر منطقی است.

نحوی: در جواب سؤال «هل» باید پاسخ یا با «نعم» یا «لا» شروع شود و نباید آمیخته‌ای از این دو باشد!

ترجمه گزینه ۲) سؤال: آیا شما از طاق کسری اطلاعاتی دارید؟! پاسخ: البته، ما از آن معلوماتی نداریم.

۷۹۱. **گزینه ۱** ابرفرزندان لازم است به نصیحت پدر و مادرشان گوش فرادهند و دستورات آن‌ها را پیروی کنند تا در زندگی‌شان پیروز شوند. «فرزندان چه زمانی به نصیحت والدینشان گوش می‌دهند؟»

۷۹۲. **گزینه ۳** «چند متربه‌ای دوختن دولباس زنانه کافی است؟!» بنابراین به من شش متربه‌ید!

۷۹۳. **گزینه ۲** تاکنون چند مرتبه به اصفهان سفر کرده‌اید؟ «سه بار به اصفهان سفرمی‌کنیم.» فعل جمله سؤالی «ماضی» است ولی در پاسخ از فعل مضارع استفاده شده است.

۷۹۴. **گزینه ۴** «من زبان عربی را خوب می‌شناسم زیرا من در مصر متولد شدم و سی سال آن جا زندگی کردم.»

۱) آفتاب پرست و گربه و سگ و مرغابی. از حیوانات دوزیست (آب / خشکی) به حساب می‌آیند. (در خشکی زندگی می‌کنند)

۲) پیشگیری دفع یک حادثه بعد از وقوع آن است و چنان‌که گفته‌اند: آن بهتر از درمان است. (قبل از وقوع است نه بعد از آن)

۷۷۴. **گزینه ۲** ویژگی چرخاندن سر در تمام جهات مخصوص جند است نه آفتاب پرست (الیوم).

مفهوم

۷۷۵. **گزینه ۲** اشرافت انسان به دانش و ادب است نه نسب. که تنها در گزینه ۲) به مفهوم اشاره شده است و گزینه‌های دیگر بی ارتباط هستند.

۷۷۶. **گزینه ۴** مفهوم عبارت: «لزوم نگهداشت و راز» مفهوم گزینه ۴) انکوهش افشاری رازه

۷۷۷. **گزینه ۲** ترجمه عبارت: «علم شکار است و نوشتن دام و پند.» مفهوم گزینه ۲) بی ربط است.

۷۷۸. **گزینه ۱** ترجمه آیه: «بگو در زمین راه بروید پس بنگردید که چگونه آفرینش را آغاز کرد.» مفهوم، عبرت گرفتن است که در این گزینه به آن اشاره شده است. بروزی سایر گزینه‌ها

۱) هر کس بر اساس توانایی‌ها و ذاتش کاری می‌کند.

۲) «اعمال تنها به نیت هاست و برای هر انسانی آن چیزی است که قصد کرده است.»

۳) «اگر عالم بخواهد بهتر از این است که جا حل نماز بخواند.»

۷۷۹. **گزینه ۳** مفهوم این گزینه: «برتر دانستن مرگ از زندگی است.» مفهوم صورت سؤال و دیگر گزینه‌ها: «منع از حسد و رزیزی.»

۷۸۰. **گزینه ۲** مفهوم عبارت و گزینه ۲): «نام نیک از خود بگذار.» مفهوم سایر گزینه‌ها

۱) «سخن نیک همیشه باقی است و به همراه خود نام سخنگو را جاوب دنگاه می‌دارد.»

۲) «هرمندان نام بزرگان را بلند آوازه می‌کنند چنان‌که شهرت بیشتر به دلیل هرمندی فرهاد کوهکن بود.»

۳) «از بدی کردن نام بد می‌ماند، پس نیکی کن.»

۷۸۱. **گزینه ۳** از «بی و فایی جهان» می‌گوید ولی مفهوم سایر گزینه‌ها این است که همه فانی هستیم و خواهیم مرد.

۷۸۲. **گزینه ۲** ترجمه عبارت: «بهترین مردم کسی است که دیگران از زبان و دستش سالم بمانند» (یعنی به دیگران آزار نرساند) که به مفهوم گزینه ۲) نزدیک است. مفهوم سایر گزینه‌ها

۱) «از توقع خوبی ندارم، فقط بدی نکنی کافی است.»

۲) «اگنون توفقط خللم می‌کنی نه کس دیگر.»

۳) «پاسخ خللم، خللم و پاسخ عدالت، عدل است.»

۷۸۳. **گزینه ۱** مفهوم این گزینه می‌گوید: «انسان بلند همت کم تر به آرزو هایش می‌رسد.» مفهوم سایر گزینه‌ها: «جوینده یابنده است.»

۷۸۴. **گزینه ۴** تجربه بالاتر از علم است. تنها در این گزینه به این مفهوم اشاره شده که اگر جوان در دانش بی‌نظیر باشد، بازیه گفتار پیر (تجربه‌وی) نیاز دارد. سه گزینه دیگر بی ارتباط هستند.

۷۸۵. **گزینه ۳** ترجمه آیه: «ما طمع داریم که خدایمان گناه‌هایمان را بخشد.» اما مفهوم مذکور مربوط به شفاعت است و ارتباطی به آیه ندارد. گزینه‌های دیگر همگی صحیح هستند.

بررسی گزینه‌ها

ترجمه متن عنکبوت آبی از عجیب‌ترین موجودات زنده در عملیات تنفس خود است. پس اونمی تواند اکسیژن محلول در آب را تنفس کند همان‌گونه که ماهی‌های نجات می‌دهند. پس به ساختن مکانی کروی از موادی که عنکبوت‌ها با آن‌ها خانه‌هایشان را می‌سازند اقدام می‌کند به گونه‌ای که در آن، آب نفوذ نکند. سپس آن را بین شاخه‌های آبی با مهارت و سرعت، محکم و استوار می‌کند. پس از آن به سطح (آب) بالا می‌رود تا حباب‌های آب را حمل کند در حالی که با آن‌ها به سرعت پایین می‌آید. پس آن‌ها رادر تار خود قرار می‌دهد و این‌گونه، عملیات صدھا بار تکرار می‌شود تا این‌که خانه‌اش با هوا پر شود پس به شیوه‌ای عجیب و سرعتی بالا در آن داخل می‌شود. سپس (در) خانه بر او بسته می‌شود و با آرامش و راحتی زندگی می‌کند تا این‌که اکسیژن تمام شود پس عملیات دوباره تکرار می‌شود.

گزینه ۲ درست را مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها

۱ عنکبوت‌ها خانه‌هایشان را با کمک یکدیگر می‌سازند. (حرفی از همکاری بود) ۲ بینده خداخودش هی می‌رفت بالا پایین! ۳ این‌گونه از عنکبوت‌نمی‌تواند که همیشه خارج از آب زندگی کند. (معموله دیگه عنکبوت‌ایه‌ها!) ۴ موادی که این عنکبوت‌ها برای ساختن خانه از آن‌ها استفاده می‌کنند با یکدیگر تفاوت دارند.

۵ ماهی‌ها مانند عنکبوت‌ها نمی‌توانند اکسیژن محلول در آب را تنفس کنند. (ماهی‌ها می‌توانند عنکبوت‌های نمی‌توانند)

گزینه ۴ فایده حباب‌های آب چیست؟

بررسی گزینه‌ها

۱ به کمک آن‌ها، عنکبوت به طرف خانه‌اش پایین می‌رود. (مگه خود عنکبوت چلاقه؟) ۲ به وسیله آن‌ها عنکبوت به سطح (آب) بالا می‌رود. ۳ در آن اکسیژن محلول است. (عنکبوت نمی‌تواند اکسیژن محلول در آب را تنفس کند) ۴ در آن چیزی است که به عنکبوت برای تنفس کمک می‌کند. (حتی یمنته «بالهوا») ۵ **گزینه ۳** جراعنکبوت باید بعد از آمدنش به سطح آب به سرعت پایین برود؟

بررسی گزینه‌ها

۱ برای وجود نداشتن هوای سطح آب ۲ تا این‌که تمیزد. ۳ تا این‌که حباب آب از پایین برود. ۴ برای این‌که خانه‌اش را به سرعت بسازد.

(این همه راه میره بالا که حباب بیاره براهمین زود می‌باد پایین که حباب ترکه!

گزینه ۱ جراعنکبوت باید خانه‌اش را به شکلی که در آن آب نفوذ نکند بسازد:

بررسی گزینه‌ها

۱ زیرا او در این هنگام نمی‌تواند تنفس کند. ۲ تا این‌که مجبور نشود که خانه‌اش را دوباره بسازد. ۳ زیرا آب خانه‌اش را نابود می‌کند و ویران می‌نماید. (اگر آب، خانه را نابود می‌کرد که در آب خانه نمی‌ساخت!) ۴ تا این‌که هوای مناسب برای تنفس در آن داخل نشود.

قواعد**گزینه ۲** چهار فعل (يدخل، أمتوا، عملاوا، تجرى) و چهار فاعل داريم.

بررسی سایر گزینه‌ها

بررسی گزینه‌ها

- ۱ «چگونه زبان عربی را می‌شناسی؟!» ۲ «جزا زبان عربی را خوب می‌شناسی؟!»
- ۳ «زبان عربی را کجا ساختی؟!» ۴ «جه زمانی و در کدام شهر متولد شدی؟!»

درک مطلب

ترجمه متن عنکبوت به شکلی اساسی از میان حشرات، بعد از شکار کردن آن‌ها به وسیله توری (تار) محکم که آن را می‌سازد تغذیه می‌کند. پس به همین خاطر بعضی عنکبوت‌ها به ساختن توری که اندازه آن فقط برای عبور یک عنکبوت کافی است می‌پردازند و این تور آویزان می‌شود روی شاخه‌ها یا در شکاف‌های زمین انداخته می‌شود، پس عنکبوت در یکی از طرف‌های (تور) آن منتظر می‌ماند. و به هنگام عبور شکار (طعمه)، ندانسته در آن (تور) می‌افتد پس عنکبوت به داخل تور می‌رود برای این‌که شکار را بگیرد. سپس به بازسازی و اصلاح آن می‌پردازد و منتظر یک شکار دیگر می‌ماند. بعضی عنکبوت‌ها غده‌های سمتی کشندۀ‌ای (مهلک) دارند که عنکبوت از آن در تبرد هایش در برابر مخالفان و دشمنانش استفاده می‌کند

گزینه ۴ جراعنکبوت تورش را کوچک می‌سازد؟ آن را کوچک می‌سازد تا....

بررسی گزینه‌ها

- ۱ حشرات کوچک در آن داخل نشوند. ۲ عنکبوت به راحتی در آن عبور کند.
- ۳ آن را بر شاخه‌ها و درختان آویزان کند. ۴ شکار تواند از داخل آن فرار کند.

(یه طوری می‌سازه که اگه افتادی تو ش دیگه إِنَّ اللَّهَ وَإِنَّ إِلَيْهِ رَاجِعُونَ!)

گزینه ۳ جراطور روی شاخه‌ها آویزان می‌شود یا در شکاف‌های زمین

انداخته می‌شود؟

بررسی گزینه‌ها

۱ تا این‌که عنکبوت شکارش را بیند و اورا بگیرد و بخورد. ۲ زیرا مکان زندگی کردن عنکبوت بین درختان و گیاهان است. ۳ تا شکار احساس نکند که او به منطقه خطر نزدیک شده است. ۴ زیرا عنکبوت می‌خواهد آن را از چشمان دشمنانش مخفی کند. (اصولاً برای این تله رو پنهان می‌کنیم که طعمه نفهمه که فراره شکار بشه!

گزینه ۲ درست را مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها

۱ هیچ امکانی برای شکار کردن حشرات نیست مگر از طریق تورها. (من خودم با مگس کش حشره شکار می‌کنم!) ۲ عنکبوت همان‌گونه که شکار می‌کند، شکار می‌شود، این از چیزهایی است که هیچ چاره‌ای از آن نیست. (این گزینه تبریب مفهومی برداشته یعنی مرگ شتریه که دم در خونه همه می‌خوابه!) ۳ عنکبوت داخل تور منتظر می‌ماند برای آمدن شکار. ۴ اگر شکار در تور داخل شود پس هیچ چیز دیگری نمی‌تواند در آن داخل شود. (بس عنکبوت چطوری میره تو و طعمه رو می‌خوره؟!)

گزینه ۱ براساس متن:

بررسی گزینه‌ها

۱ بعد از به دام افتادن هر شکاری، تور نیازمند ترمیم می‌شود. ۲ شکار داخل تور می‌افتد هنگامی که عنکبوت را بستاده، مقابله خود می‌بیند. (عنکبوت رو می‌دید که عمر آن زدیک نمی‌شد!) ۳ زمانی که شکار به دام می‌افتد، عنکبوت قبل از هر چیزی به بازسازی تور می‌پردازد. (نه اول تقدیمه سالمش رو می‌خورد بعدش تور رو می‌سازه!) ۴ همه نوع‌های عنکبوت‌ها غده‌های سمتی قوی‌ای دارند که در تبرد ها به آن سود می‌رسانند. (برخی از عنکبوت‌ها از این غذه‌ها دارن!)

گزینه ۱ فاعل: ضمیر، انت، مستتر در ثضيق، ثرى، مفعول، اسماء

بررسی گزینه‌ها

۲ «أمدذناكم»، «نا»، فاعل و «كُم» معقول است. ۳ «ث»، فاعل و «كُل»، معقول است.

گزینه ۲ «الله»، فاعل و «كُم»، معقول است.**گزینه ۳** بررسی گزینه‌ها

۱ فاعل: ضمیر، انت، مستتر در ثضيق، ثرى، مفعول، اسماء

۲ فاعل: ضمیر، انت، مستتر در انظر، ثنا، مفعول، سقوط

گزینه ۲ (کریمه) انتبل راه حل مساله را بیافتد. پس از معلم درباره جواب آن، سؤال کرد: «بنابراین فاعل و جد و سأل ضمیر «هو» مستتر است. «المعلم» هم مفعول است. در سایر گزینه ها «امراض، الطبیعت، صدیقات» فاعل هستند (گوی فاصله بین فعل و فاعل را نخورید).

گزینه ۴ (علیم) فاعل است و مضاربه آن «المدارس» است. در گزینه (۱) فاعل «نحن» مستتر است در گزینه (۲) فاعل (الתלמידيات) بدون مضاربه آن است. در گزینه (۳) «الأم» فاعل و «الحنون» صفت است به مضاربه آن.

ویتمانیه: اسمی مشنی و جمع مذکراً گریه اسمی باضمیری اضافه شوند
نون «آن» ها حذف می شود. علیمون + المدرسة → علیم المدارس

گزینه ۲ النساء، فاعل و صفت آن «المسلمات» است.

گزینه ۵ این گزینه، جمله اسمیه است و مفعول ندارد (توکل تو کجا است) در سایر گزینه ها «ك»، «نا» و «ي» مفعول هستند.

گزینه ۳ لا يسبق فعل، «كم» مفعول و «غير» فاعل است. (غیر از شما، از شما سبقت تکبرد.....)

گزینه ۱ علّمْتُ + نِ + يِ + مِنْ ... + درسًا
فعل نون و قافية مفعول فعل فعل مفعول

گزینه ۷ ضمیر «أنت» مستتر در «لاتسم» و «أن تتأس» فاعل است. در سایر گزینه ها «الثاني» و «الأيام» فاعل از نوع اسم ظاهر هستند. ترجمه گزینه (۱) اسلامان کسی است که مردم از دست و زیان او در امان هستند.

گزینه ۴ (عمل) و (بری) فاعل شان «هو» مستتر است و فاعل «مررت» و «امتلاء» این بعد از هامی باشد (الایام، الحمل)

گزینه ۳ در سایر گزینه ها، فاعل، العدد الاصلی، بزيادة حرفين درست است،
گزینه ۲ بررسی گزینه ها

۱ بقیع (فعل) / فيها / اسم (فاعل) (مضارب) / الإستفهام (مضاربه آن)
۲ کلمة المؤمنون، فاعل است ولی مضارب نیست زیراً مضارب هیچ کاه، ال، نمی گیرد.

۳ تنقسم (فعل) / أفعال (مضارب) / المقاربة (مضارب آن)
۴ يجوز (فعل) / دخول (مضارب) / الباء (مضارب آن)

گزینه ۳ در گزینه (۳) هیچ مفعولی نیامده و جمله مجھول است، در سایر گزینه ها به ترتیب «البيانات»، «المواضع»، «الناس» و «الناس» مفعول هستند.

گزینه ۳ (بين) فعل، «هو» مستتر فاعل و «الحقائق» مفعول است. در سایر گزینه ها «الإخصار، اتحاد، هذه» فاعل اسم ظاهر هستند.

گزینه ۴ (شجع)؛ ضمیر هو (المستتر) / (إعتقد)؛ ضمیر هو (المستتر) / (ينتخب)؛ المجدون (الاسم الظاهر)

گزینه ۱ (ضماير) در «تطلبين»، «ثُن» در «عَلَمْتُ» و «واو» در «نكذبون» فاعل هستند.

گزینه ۴ نون در «يطلبون» فاعل نیست و «واو» فاعل می باشد. سایر گزینه ها به صیغه (۶) هستند و نون در آن ها فاعل است.

گزینه ۲ (تبين) به فاعل: «الباحث» / «تسبیب» به فاعل: ضمیر مستتر / «هي» / «قطعت» به فاعل: ضمیر بارز «ث» / «أجد» به فاعل: ضمیر مستتر «أنا» / «فقدت» به فاعل: ضمیر بارز «ث» / «وجدت» به فاعل: ضمیر بارز «ث»

گزینه ۴ (توضلو) به فاعل: ضمیر بارز «واو» / «تشکل» به فاعل: ضمیر مستتر «هي»، «انفجرت» به فاعل: ضمیر مستتر «هي»

۳ فاعل: ضمیر «أنت»، مستتر در «أدع»، مفعول: ندارد (جار و مجرور مفعول نیست)
۴ فاعل: ضمیر «هو» مستتر در «يأمر» و ضمیر بارز در «يسروا»، مفعول: المسلمين، معبدات تمام نقش ها درست مشخص شده است.

گزینه ۲ تمام نقش ها درست مشخص شده است.
گزینه ۲ (يشاهد)؛ فعل و فاعل آن «أعضاء» / «الأسرة»؛ مضاربه آن «أنقد» فعل و فاعل ضمیر مستتر «هو» / «إنساناً»؛ مفعول به / «أوصله»؛ فعل و فاعل ضمیر مستتر «هو» / «ضمير»؛ مفعول در سایر گزینه ها «عن طريق»، «بحيرات» و «بالحروف» جار و مجرور هستند و «عالماً» و «اضحاكاً»، قيد حالت هستند.

گزینه ۴ بررسی گزینه ها
۱ فاعل: ضمیر بارز «واو» در «اذكروا»، مفعول: نعمه
۲ فاعل: ضمیر بارز «واو» در «آمنوا و عملوا»، مفعول: الضالحات
۳ فاعل: ضمیر بارز «واو» در «انتوا»، مفعول: «رب»
۴ فاعل: «التمل» و مفعول ندارد.

گزینه ۳ بررسی گزینه ها
۱ «أحبابكم»؛ فاعل آن «هو» مستتر است. ۲ «آمنوا»؛ فاعل ضمیر بارز «واو» است.
۳ «فسق»؛ فاعل آن «هو» مستتر است. ۴ «يخشية الظمآن»؛ فاعل آن اسم «الظمآن» است. (۵) مفعول

گزینه ۲ (حرمات) مفعول است، و فاعل «هو» مستتر.
گزینه ۳ فاعل در این گزینه ضمیر «هو» مستتر در «أكل» است که مرجع آن «التعلب» می باشد. ولی در سایر گزینه ها به ترتیب «واو» در «يخلقون»، «ث» در «وصلت» و «واو» در «ادفعوا» فاعل از نوع ضمیر بارز هستند.

گزینه ۳ فاعل «غلبت»، ضمیر «هي» مستتر است.

نسوزی: مراقب باشید در صیغه «اللغائية» ماضی «ت»، فاعل نیست و فاعل آن با اسم ظاهر یا مستتر «هي» است.
گزینه ۴ بررسی گزینه ها
۱ تحول الأسماء ..... ظلام .....!
فعل فاعل مفعول

۲ يحدُّر بـ الحيوانات ..... فاعل آن مستتر است.
فعل فاعل مفعول

۳ قسم الله للعباد شيئاً .....!
فعل فاعل مفعول

۴ أن يتعاشوا؛ فعل و فاعل آن ضمیر بارز «واو» / مفعول به ندارد.
گزینه ۱ فاعل «حاولت» و «وصلت»، ضمیر «هي» مستتر است. در سایر گزینه ها فاعل ضمیر بارز است: بررسی سایر گزینه ها

۱ سخلنا (نا) ۲ اشتريث (ث) ۳ يملكون (واو)، يُريدون (واو)، يُسافروا (واو)
گزینه ۲ (استجاب)؛ فعل و فاعل آن اسم ظاهر «رب» است. فاعل «أصبع» ضمیر «أنا» مستتر است.

گزینه ۳ در این گزینه ضمیر «هو» مستتر در «عد» که مرجع آن «الاسلام» است فاعل می باشد. در سایر گزینه ها فاعل از نوع اسم ظاهر است.
الم تقصر الطالبات، رقت هذه، يذهب الأطفال
فعل فعل فعل فعل فعل فعل

- گزینه ۴** **أَثْرٌ** مفعول برای «یجد» است.
- گزینه ۴** **أَحْتَرُمُ** فعل و فاعل ضمیر «أَنَا» مستتر و «مَنْ» مفعول و منصوب است. «مَنْ» در سایر گزینه‌ها به ترتیب مبتدا، مبتدا، فاعل است که مرفاع هستند.
- گزینه ۱** **أَنْجَدُ** فعل، فاعل «نَحْنُ» مستتر و «مَنْ» مفعول و منصوب است. در سایر گزینه‌ها «مَنْ» فاعل و مرفاع است.
- گزینه ۱** **أَسْعَدِي** فعل امر، «ي» فاعل و «مَنْ» مفعول است. در گزینه‌های (۲) و (۴) «مَنْ» ابتدای جمله آمده و «مِبْتَداً» است، در گزینه (۳) هم «مَنْ» فاعل است.
- گزینه ۳** **أَبْرِيدُ** فعل، **الْمَعْلُمُ** فاعل و **تَشْجِيعٌ** مفعول است. (المعلم تشویق کردن دانش آموزان برای پیشرفت آن‌ها در درس می‌خواهد). در سایر گزینه‌ها «المعلم» مفعول مقدم و «طالب»، «مطالعات» و «طالبة»، فاعل هستند.
- ترجمة سایر گزینه‌ها**
- ۱ دانش آموزی که برای انجام تکاليف تلاش می‌کند معلم را دوست دارد.
  - ۲ معلم را در تدریس قوی می‌کند، مطالعات علمی اش ...
  - ۳ احترام می‌گذارد به معلم، دانش آموزی که ...
- دقت کنید که در گزینه (۱) اگر «طالب» مفعول بود به صورت «طالبًا»، یعنی با کرسی (الف) می‌آمد.
- گزینه ۱** **أَحَبُّ** فعل و فاعل آن ضمیر مستتر «أَنَا» و «مَنْ» مفعول است. اکی که به کارهای ارزشمند تصمیم می‌گیرد و در آن می‌کوشد را دوست دارد.
- بررسی سایر گزینه‌ها**
- ۱ **أَمَالٌ** نائب فاعل (مضاف) و «مَنْ» مضاف إلیه است.
  - ۲ **مِنَ النَّاسِ** خبر مقدم و «مَنْ» مبتدای مؤخر است.
  - ۳ **هُنَاكَ** خبر مقدم و «مَنْ» مبتدای مؤخر است.
- گزینه ۳** **بِسْجٍ** فعل داریم (تملک، بِمُكْنٍ، تفاهم، بِحَدْرٍ، تَبَعِدُ) پس بس بس فاعل داریم صمماً لغة، الحيوانات مفعول هستند.
- گزینه ۲** **نَمَانِيَةٌ** مفعول برای فعل **بِطْعَمٍ** است.
- گزینه ۴** **دَرِ گَزِينَهِ** در گزینه (۴) «مَنْ» مفعول به است.
- گزینه ۱** **أَصْدَقَاءُ** نا، مضاف إلیه / **يَنْتَهُونَ** نا، مفعول / **يُتَقدِّمُونَ** نا، مفعول به فعل امر چسبیده پس مفعول است. «نا»ی سوم به حرف چسبیده پس مجرور به حرف جراست و «نا»ی چهارم به فعل ماضی چسبیده و قبل از آن ساکن است پس فاعل است.
- گزینه ۲** **نَاهُ** مفعول و منصوب است قبل از آن هم ضمیر «ي»، فاعل می‌باشد.
- به نقش «نا» در سایر گزینه‌ها توجه کنید:
- ضيافتنا - أصدقانا - فعلنا - واجباتنا - علينا - لـنا
- گزینه ۴** **نَاهُ** به فعل امر چسبیده پس نقش مفعول دارد.
- بررسی سایر گزینه‌ها**
- ۱ **أَعْلَمْنَا** (أَمْوَاتِنَا) فعل و فاعل آن ضمیر بارز «نا» است.
  - ۲ **أَعْلَمْنَا**، فعل مجهول و «نا» نائب فاعل آن است.
  - ۳ **أَعْلَمْنَا** (دانستیم) فعل و فاعل آن ضمیر «نا» بارز است.
- گزینه ۴** فعل بی «نا» غلط می‌شود (أَفَدَدْ) پس «نا» فاعل است. «نا» در سایر گزینه‌ها مفعول است:
- ۱ **يَزورُنَا**، می‌زاریزیارت کند ۲ **وَجَدْتُنَا**، می‌تواند نائب فاعل باشد چون از نظر جنس مخالف «بری» است).

گزینه ۴ (نادیث، فعل و فاعل و حالات، مفعول و منصوب است.

- ۱ **الْتَّلَمِيذَاتُ**، فاعل و مرفاع و **النَّاجِحَاتُ**، صفت آن است.
- ۲ **الْطَّالِبَاتُ**، فاعل و مرفاع و **الدَّكِنَاتُ**، صفت آن است.
- ۳ **الْبَيْنَاتُ** مبتدا و **الْمَجَدَاتُ**، صفت آن است. هم چنین **الأَمَهَاتُ**، فاعل و مرفاع و **الْفَاضِلَاتُ**، صفت آن است.

گزینه ۳ **لَا تَحْسِبُ** + **نَّ** + **الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَالًا**.

گزینه ۴ **صَلَوةُ** **فَلَمْ يَكُنْ** **لَهُ مَالٌ** **لَمْ يَكُنْ** **لَهُ مَالٌ** در گزینه (۴) هم فاعل است.

گزینه ۴ **ضَمِيرُ مُسْتَرِ اِبْنِ** **كَرِيْنَه** **هُوَ** در **عَجَزَ**، است.

در گزینه (۱) **الَّذِينَ**، جار و مجرور، در گزینه (۲)، **الَّذِينَ**، مبتدا و در گزینه (۴) هم فاعل است.

گزینه ۴ **هُمْ** **مُسْتَرِ اِبْنِ** **كَرِيْنَه** در گزینه (۱) **بِسْتَوِي**، است و **يَعْلَمُونَ**، هم دارای ضمیر بارز است. در

گزینه (۲) **أَتَقْوَا**، **أَعْلَمُوا**، دارای ضمیر بارز هستند. در گزینه (۳) **إِجْتِيَا**، ضمیر بارز دارد و فاعل در **يَنْفَعُ**، **هُوَ**، مستتر است.

گزینه ۳ **تَلَامِيْدَهُ** و **هُمْ** در **أَنْفَعُهُمْ**، مفعول هستند.

در گزینه (۱) **فَرِيقَ**، مفعول است و **فَرِحِينَ**، حال.

در گزینه (۲) **مُسْبَارَةً**، مفعول و **مُتَحَبِّرِيْنَ** و **مُتَعَجِّبِيْنَ**، حال هستند. در گزینه (۴) **أَنْعَظَلِيْ**، فعل دو مفعولي است اما در اینجا مجھول آمده است.

گزینه ۴ **أَمَنَ**، فاعل و **مَا** هم مفعول است. (حاضر شد در کلاس کسی که فرمید چیزی را که معلم تدریس کرد).

گزینه ۱ **أَثَّ** در **الْتَّرْعَثُ**، **أَلْتَ**، مستتر در **أَتَهَبَ** و **أَلَّا**، مستتر در **أَدَافَعَ** فاعل های این عبارت هستند. («ي» در **تَهَبَّتِي**، مفعول است.)

گزینه ۴ **يَأْمُرُنَا الشَّيْطَانُ**، فاعل **شَيْطَانٌ** / **نَكْسَرٌ**، فاعل آن ضمیر مستتر **نَحْنُ** بحسبه: فاعل آن **هُوَ مُسْتَرٌ** / **يَعْرِفُ**، فاعل آن **هُوَ مُسْتَرٌ** **تَرْلِثٌ**، فعل مجھول و فاعل آن حذف شده است. / **يُبَيِّنُ** **سَاكِنُو**: فاعل آن **اساکنو**، جمع سالم است.

۲ **حَلْبٌ**: فاعل آن **الْكَبَارُ** (الجمع المکسر) / **يَسْاعِدُهُمْ**: فاعل آن ضمیر بارز (واو)

گزینه ۳ **الْمَدِيرُ**، فاعل است و **الْذَّكَرُ**، صفت آن.

بررسی سایر گزینه‌ها

۱ **شَابَابًا** **الْمُؤْمِنُونَ** **سَنَدَمَفَلَانَه** **سَنَدَ**

۲ **الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ** **سَنَدَ**

۳ **الْأَعْنَابُ الْطَّيْبَةُ** **سَنَدَ**

گزینه ۲ **أَنْدِبَكٌ**، فعل و فاعل آن ضمیر «هُوَ»، مستتر و مفعول آن ضمیر متعلق **أَكَ**، است در گزینه (۱) مفعول به تیامده است. / در گزینه (۲) فاعل اسم ظاهر «مشائل» و **أَكَ»، مفعول است. / در گزینه (۴) فاعل اسم ظاهر «الاستاذ» و **هُمْ**، مفعول است.**

گزینه ۴ **أَمْتَرَهُ**، مفعول و منصوب است و صفت آن **الوطَّيْبَةُ** هم منصوب می‌باشد.

در سایر گزینه‌ها **النَّاقِلاتُ**، مجرور به حرف جزء، **الْكَبِيرَةُ**، صفت، **الْأَنْجَارُ**، مضاف إلیه و مجرور، **الرَّبِيعَةُ**، صفت، **فَنَاتُ**، مضاف إلیه و مجرور، **الدَّرَاسَيَةُ**، صفت و **أَسْتَادَاتُ**، مضاف إلیه و مجرور و **الْفَاضِلَاتُ**، صفت آن هستند.

گزینه ۴ **أَئْمَرَهُ**، مفعول است. (نمی‌تواند نائب فاعل باشد چون از نظر جنس مخالف «بری» است).

۲ لایقی: بطرف نمی‌کند (انی) برای اصل کلمه است و متصل به ضمیر (ی) نیست؛ بنابراین نون و قایه نیست!

۳ جاء + ن + ی؛ جاءی / اتبع + ن + ی؛ یعنی نون و قایه

۴ سلوا + ن + ی؛ سلوی / تفقدو + ن + ی؛ تفقدوتی → نون و قایه

گزینه ۱ **بلغت**: فعل، فاعل آن (هی) مستتر و الحذا مفعول و منصوب.

در سایر گزینه‌ها **ایعلم**، **وهب**، **أليس**، فعل‌های دو مفعولی هستند که هر کدام دو

مفعول به گرفته‌اند

گزینه ۲ **منح** فعل و **ثروة** مفعول است.

در گزینه (۱) ضمیر (نا) در فعل «اتنا»، «ما» و ضمیر (نا) در «وعدنا» در گزینه (۲)، «التمید» و «جازة» و در گزینه (۳) «برنامجاً» و ضمیر (ی) در «يساعدنا» مفعول هستند.

گزینه ۳ **جعل** فعل، «الله» فاعل و «درجة» مفعول به است.

گزینه ۴ **وعدت** فعل دو مفعولی است که به ترتیب (ی) و (تقدیم) مفعول‌های آن هستند.

گزینه ۵ **افتلقني**: فعل - **قطن** + نون و قایه + (ی) (مفعول به اول) و

اغافلاً، مفعول به دوم است. در سایر گزینه‌ها بعد از فعل «أن» آمده است که بیانگر جمله‌ای جدیدی باشد قبل از آن هم دو اسم نداریم پس قطعاً در تمام گزینه‌ها

یک مفعول به داریم!

گزینه ۶ **فعل لا تجعل** دو مفعولی است، مفعول اول آن **مساوی** و

مفعول دوم آن **اکبر** است.

گزینه ۷ **أ وعد** و **جعل** افعال دو مفعولی هستند و **المؤمنين**، **جئات**، **السماء** و **سقفاً** مفعول هستند. دقت کنید **المؤمنات** واپس است

و **محفوظاً** صفت.

گزینه ۸ **كالحق** خبر است. **جيوباي علم** بین انسان‌های نادان **مائندزنده**

در بین مردگان است.

گزینه ۹ **أ خير** مبتدا، **الناس** مضاف‌الیه و **امن** خبر است. **يساعد** هم

جمله صله است.

گزینه ۱۰ **الأمانة** مبتدا و **تجلى** خبر است.

گزینه ۱۱ **معلم مدرستنا أسوة**....

در بین مردگان است.

گزینه ۱۲ **هؤلاء الأطباء من أبناء بلادنا**

در بین مردگان است.

گزینه ۱۳ **هم يشفعون، و اهتماماً لهم كثير بالناس**

در بین مردگان است.

گزینه ۱۴ در ترکیب اسم (مجموعه) + فعل (تحتفل)، اولویت با اسم است. «الإسلامية» صفت است و **من الشعب**، **جار و مجروري** است که خبری به مانمی دهد.

گزینه ۱۵ **شجع** خبر جمله فعلیه نزای «الإسلام» است. ترجمه عبارت: «اسلام از زمان خلپوش مسلمانان را بر فکر کردن و یادگیری تشویق کرد».

گزینه ۱۶ **أصدقاء**، **مبتدأ** و **حاضرون** خبر (اسم) است. در سایر گزینه‌ها

تحددنا، **ظئوا** و **اعتبروا** خبر از نوع جمله فعلیه هستند.

گزینه ۱۷ **الغائب** مبتدا و **خبر أن الله** (جار و مجرور) است و در سایر

گزینه‌ها به ترتیب **أُرُول**: مضاف‌الیه، **جميلة**: صفة و موصوفها مناسبه، **الظاهره**: فاعل نیست بلکه واپس فاعل است، **و فاعل أن هذه** می‌باشد.

گزینه ۱۸ **بررسی گزینه‌ها**

۱ **الندم** (مبتدا)... **أحسن** (خبر)...! (اسم)

۲ **أكبّ** (مبتدا)... **الإغراف** (خبر)...! (اسم)

شیرخشک: اگر ضمیر (نا) به فعل مضارع یا امر بچسبد، قطعاً مفعول است اما اگر به فعل ماضی بچسبد دو حالت دارد:

الف اگر (نا) را حذف کنیم ساختار فعل خراب شود → (نا) فاعل است:

مثال: **ذهبنا حذفنا** → **ذهب**: چنین فعلی نداریم پس (نا) فاعل است.

ب اگر (نا) را حذف کنیم و ساختار فعل خراب نشود: → (نا) مفعول است.

مثال: **شاهدنا شاهدنا**: ساختار فعل آسیب ندید پس (نا) مفعول است.

گزینه ۱۹ **بررسی گزینه‌ها**

۱ **يساعدنا**، **أبونا**، **أشجارنا**، ۲ **سافرنا**، **أسرتنا**، **أقربانا**، **معلم** **واله** **واله** **واله**

۳ **كتبنا**، **تمارينا**، **يحسينا** ۴ **لنا**، **وردتنا**، **حدائقنا**، **فاعل** **مرأة** **مفعول** **ج** **مرأة** **مفعول**

گزینه ۲۰ نون در **لا تضمني** زائد نیست زیرا ریشه این فعل **(ضمن)** می‌باشد. **ضمناً لا تعرفين** هم، صیغه (۱۰) (المحاطبة) است. در سایر گزینه‌ها نون و قایه داریم: **تساعدیني** (**تساعدین** + ن + ی)، **امتحنني** (**امتحن** + ن + ی)، **انتخبوني** (**انتخبو** + ن + ی)

گزینه ۲۱ **نون** در **از** **أ زادني** زیست زیرا ریشه این فعل **(ضمن)** است (به من کمک کن)، **أي** در سایر گزینه‌ها نقش فاعل، مضاف‌الیه و مضاف‌الیه را دارد.

گزینه ۲۲ **تجادلون** + ن + ی نون و قایه دارد. در گزینه (۲) نون جزو ریشه است (حزن).

گزینه ۲۳ **أ ساعد** **أ زادني** به فعل متعدد می‌چسبد. **گزینه ۱۱** اسم است، **گزینه ۲۴** فعل لازم و در گزینه (۴) نون جزو ریشه است (حسن).

گزینه ۲۵ **أي** با، نون و قایه آمده پس مفعول است (نبهی). **ضمناً** **أي** در **إليه** مضاف‌الیه است. در سایر گزینه‌ها **أي** بدون نون و قایه و فاعل است.

گزینه ۲۶ **بررسی گزینه‌ها**

۱ **بنني**: م. اليه / **اعرفني**: فاعل

۲ **اقرني**: فاعل / كتابي: م. اليه / **يساعدني**: مفعول

۳ **اصديقي**: م. اليه / **تساعدني**: مفعول / **لني**: ج. م

۴ **اشجعني**: مفعول / **شفائي**: م. اليه

تسوزي: هرگاه ضمیر متصل **أي** به فعل بچسبد و بین آن هانوی باید ضمیر (ی) مفعول است و اگر این نون نباشد، آن ضمیر (ی) فاعل است.

مثال: **ضربني** / **اضربني** **معلم** **فائل**

گزینه ۲۷ **لا تضمني** از ریشه **فتحن** است و نون و قایه ندارد. نون و قایه در سایر گزینه‌ها (لاتضمن + نی، لا تُخْزِنَ نی، تُنْجِحَ نی) است.

گزینه ۲۸ در گزینه‌های (۱) و (۴) نون جزو ریشه فعل است و **أي** فاعل (حزن) - (حزن). در گزینه (۲)، **نيز**، **أغنني** اسم تفضیل است.

گزینه ۲۹ **لا تُبَيِّنَ نی**

صورت صحیح سایر گزینه‌ها

۱ **يُكرموني** (يكرمون + نی) ۲ **حولي** (اسم نون و قایه نمی‌گیرد)، ۳ **ازداد** لازم است.

گزینه ۳۰ **بررسی گزینه‌ها**

۱ **إنقاذه** + ن + ی: إنقاذه نی → نون و قایه

گزینه ۹.۰۰ **الطالب** مبتدا و **من** خبر است. در گزینه (۱) **اما** فاعل، در گزینه (۲) **ما** مفعول و در گزینه (۴) **من المعلمین** خبر مقدم و **من** مبتدای مؤخر هستند.

گزینه ۹.۰۱ بررسی سایر گزینه ها

۱ **كُل**: مبتدا، **حكمة**: خبر، **ينتفع**: جملة وصفية. ۲ **المعلم**: مبتدا، **يهمُّ**: خبر ۳ **متاخلا**: مبتدأ - **جميلة**: خبر

گزینه ۹.۰۲ بررسی گزینه ها

۱ **ما** اول مجرور و **ما** دوم مضارف إلیه و مجرور
۲ ما: مبتدا و مرفع
۳ ما: مجرور به حرف جز

۴ **ما** اول نافیه است پس نقش ندارد / **ما** دوم: مفعول و منصوب است.

گزینه ۹.۰۳ بررسی گزینه ها

۱ **هؤلاء زميلاتنا**
خبر، مضارف
۲ **أولئك العقلاء يبتعدون**
خبر (فعل)

۳ **أولئك المجتهدون موقفون**
خبر، منصوب صفت

گزینه ۹.۰۴ **(ما)** ابتدای جمله و مبتدا است. **(ما)** در سایر گزینه ها نقش مفعول منصوب دارد.

ویتامینه: برای تشخیص نقش **من** و **ما** در ابتدای جمله حالت زیر مطرح است:

۱ بعد از آنها اسم آمده باشد:

▪ موصول → معمولاً مبتدا → **من قلبه طاهر ناجح**
مبتدا صله خبر

▪ معرفه → خبر مقدم → **من أنت**
خبر مقدم مبتدا

+ استفهام

▪ نکره → مبتدا → **من أقوى مني**
مبتدا خبر ح.م

۲ بعد از آنها فعل لازم باید → مبتدا → **من يذهب**
مبتدا خبر

۳ بعد از آنها فعل متعدد با مفعول باید → مبتدا → **ما قرأته**
مبتدا مفعول

۴ بعد از آنها فعل متعدد بدون مفعول باید → مفعول مقدم → **من رأيت**?
مفعول مقدم

گزینه ۹.۰۵ بررسی گزینه ها

۱ **عباد** مبتدا، **الرحمن** م.الیه، **الذین**: خبر

۲ **الذین**: مبتدا، **يجادلون**: صله، **أنت**: جملة وصفية

۳ **خلق**: مبتدا، **أكبر**: خبر

۴ **قلب**: مبتدا / **ليس ...**: جملة وصفية، **أكبث**: خبر

گزینه ۹.۰۶ **(كيف)**: خبر مقدم، **الجو**: مبتدا، **هذه**: فاعل، **السعادة**: مضارف إلیه برای **فريق**.

گزینه ۹.۰۷ **(يختسر)** خبر جمله فعلیه است. ترجمه عبارت: «انسانی که در دنیا

تبیل است در آخرت بسیار زیان می بیند».

گزینه ۹.۰۸ **(الإنسان المؤمن الذي يقوى بواجبه حريص ...)**
مبتدا صفت صفت صله حم خبر

گزینه ۹.۰۹ **(الرياح الشديدة في اليوم الماضي كرزلة مخوفة تقع أمام)**
مبتدا صفت صفت حم صفت جم صفت جم صفت جملة وصفیه قید

۱ **أنا** (مبتدا)... **استلمنا** (خبر)...! (فعل)

۲ **عداؤ** (مبتدا)... **خير** (خبر)...! (اسم)

گزینه ۹.۱۰ بررسی گزینه ها

۱ **الكتاب** (مبتدا) + **أفضل** (خبر) → اسم

۲ **مكتبة** (مبتدا) + **تضم** (خبر) → فعل

۳ **الوصول** (مبتدا) + **هدف** (خبر) → اسم

۴ **أفضل** (مبتدا) + **القيام** (خبر) → اسم

گزینه ۹.۱۱ بررسی گزینه ها

۱ **أبواب** (مبتدا) تحت (خبر)...!

۲ **المؤمن** (مبتدا) قليل (خبر)!

۳ **موعدهم** (مبتدا) **الصبح** (خبر) / **الصبح** (مبتدا) **قرب** (خبر)!

۴ **يوم** (مبتدا) أشد (خبر)!

گزینه ۹.۱۲ بررسی عبارت

آیات: مبتدا، **كثيرة**: خبر / **إحدى**: مبتدا، **ظاهرة**: خبر / **هي**: مبتدا، **انتكون**: خبر / **ذحن**: مبتدأ، **تنتمي**: خبر

نحوی: دقت کنید اگر مبتدا، خبر، فاعل، مفعول و... دارای صفت یا مضارف ایه بودند صرف آسم اول، نقش مورد نظر رامی گیرد. نه این که کل آن گروه اسمی یک نقش بگیرند.

مثال: جاء أحد المعلمين العلامة
فاعل م.الیه صفت

گزینه ۹.۱۳ **(أئمَّار)** ندارد و بعد از اسم اشاره آمده پس خبر است (رد ۱ و ۴).
ضمناً دقت کنید جمله ای که بعد از موصول **(الذى - الذين - التي و ...)** باید نمی تواند خبر باشد (رد ۲)

گزینه ۹.۱۴ بررسی گزینه ها

۱ **رجال**: مبتدا، **اكتشفوا**: خبر (فعل) ۲ **حسن**: مبتدا، **يستر**: خبر (فعل)

۳ **سبب**: مبتدا، **تكرير**: خبر (اسم) ۴ **الشكرا**: مبتدا، **يعطينا**: خبر (فعل)

گزینه ۹.۱۵ **(أولئك الذين صدقوا)** آنها کسانی هستند که راست گفتند.

مبتدا خبر صله

گزینه ۹.۱۶ **(من خبرت و يديرك)** صله است. (جمله وابسته)

گزینه ۹.۱۷ بررسی گزینه ها

۱ **لسان ... سلاح ...!** اسم ۲ **بعض ... تعرف ...!** فعل

مبتدا خبر

۳ **العصا ... ريح ...!** اسم ۴ **رئيس ... الذى ...!** اسم

مبتدا خبر

گزینه ۹.۱۸ **(الجواب)** مبتدا و **(من)** خبر است.

(من) در سایر گزینه ها، مجرور به حرف جز، مضارف ایه و مبتدا است.

گزینه ۹.۱۹ **(أبقى)** مبتدا، **أعمال** مضارف ایه، **(ك)** مضارف ایه و **(ما)** خبر است. (ماندگارترین کارهای توچیزی است که ...)

در گزینه (۱) **(الأبياء)** فاعل و **(من)** مفعول در گزینه (۲) مجرور به حرف جزو در گزینه (۳) **(من)** مضارف ایه است.

گزینه ۹.۲۰ **(اما)** مبتدا و **(أونق)** خبر است. «چیزی که در دست خداوند است از آنجه در دست تو است محکم تراست.»

بررسی سایر گزینه ها

۲ مجرور به حرف جز ۳ حرف نافیه و بدون نقش ۴ مفعول

گزینه ۱ (آیات، مبتدا و تشاهد) خبر است.

در سایر گزینه ها: «علی طالبات... الاهتمام، له... کتاب، من أكثر... عالم» خبر مقدم و مبتدای مؤخر استند.

گزینه ۲ در این گزینه (لها) خبر مقدم و (فائدة) مبتدای مؤخر است. در گزینه (۱) «جهد» مبتدا و (اکثر) خبر، در گزینه (۲) (موضوع) مبتدا و (مر) خبر، در گزینه (۴) «طعام» مبتدا و (الذیذ) خبر است.

گزینه ۲ الدینا... زمیل، أحد... طبعت، العمل... یجب
خبر مبتدا مبنیاً خبر مبتدا

گزینه ۴ خبر در سایر گزینه ها: فیه / تجب / یفهم /

گزینه ۴ بررسی سایر گزینه ها

۱ المؤمنات یقفن! ۲ سعید و علی اشخبا! ۳ الأساتید متحوا!

ویتامینه: هنگام تبدیل جمله فعلیه به اسمیه، فعل در وسط جمله با اسم قبل از خود (مرجع) باید از نظر «عدد و جنس» مطابقت داشته باشد:

مثال: پیخذ الذکار ← الکفار يَتَّخِذُون
جمع مذكر جمع مذكر

گزینه ۲ «حمل» درست است زیرا مرجع آن «حالد» مذکور است.

گزینه ۴ بررسی سایر گزینه ها

۱ «الصدق» صفت است و «مع الشهداء» خبر.

۲ «دین، نعمة» هردو مفعول هستند.

۳ «الأرض» مفعول است.

گزینه ۳ «شاهدت» فعل همراه فاعل (ث) و «الطفل» مفعول آن است. در

گزینه (۱) با توجه به «اختی»، «اتليس» صحیح است.

در گزینه (۲) «تخلص» فعل ماضی از باب «تفعل» است و با توجه به «أمی»، «اتخلصت» صحیح است.

در گزینه (۴) «يقول» صحیح است (اگر فعل ابتدای جمله بباید و فاعل آن اسم ظاهر باشد، باید به شکل مفرد به کار رود).

گزینه ۳ در گزینه (۱) «تكتب» صحیح است (فاعل اگر مثنی یا جمع باشد

فعل به صورت مفرد می آید). در گزینه (۲) «تعيش» صحیح است. (برای جمع

غیر عاقل، مفرد مؤنث به کار می رود) در گزینه (۴) فعل مناسب «يشاهدون» است.

گزینه ۳ در این گزینه «ایاک» مفعول مقدم و جمله فعلیه است.

در سایر گزینه ها «تعاون» مصدر باب «تفاعل»، «تلوث» مصدر باب «تفعل» و «أعلم» اسم تفضیل است و همگی مبتداهستند.

گزینه ۳ «ليالي الشتاء» قید زمان و «نسمع» فعل است. در سایر گزینه ها مبتدا و خبر داریم.

شیرخشک: هرگاه جار و مجرور، ظرف و منادا ابتدای جمله ببایند برای تشخیص نوع جمله (اسمیه یا فعلیه بودن) باید به بعد از آن هانگاه کنیم.

اليوم على يذهب / ياعلى علمك كثير / في الصباح ذهبث

ظرف مبتدا خبر منادا مبتدا مالية خبر جم فعل و فاعل

هناك أسللة / يازينب اذهبى

(خبر مقدم) مبتدا منادا فعل

گزینه ۴ أُرْبُى درست است زیرا فاعل آن «هي» است و به «الأُم» برمی گردد.

گزینه ۴ «المعلمون» جمع مذکرا است پس فعل آن هم باید جمع مذکر باشد، پس گزینه (۲) که فعل امر است رد می شود. ضمناً گزینه های (۱) و (۳) که

«عيوننا خربث البيوت»

مالیه خبر (فعل) مفعول

ترجمه: «بادهای شدید در روز گذشته مانند زلزله ترسناکی که در برابر چشمان ما اتفاق می افتد خانه ها را خراب کرد.»

گزینه ۴ (موسوعة) مبتدا / (معجم) خبر / ایجتماع فعل و فاعل آن ضمیر مستتر «هو» / «قلیلاً» مفعول

گزینه ۳ (هذه) مبتدا / (قطرة) خبر «خلق الله» مضاف اليه اما هیچ فعل و فاعلی در جمله نیست.

بررسی سایر گزینه ها

۱ «الشباب» مبتدا / «يخدمون» خبر / «يخدمون» فعل و فاعل آن ضمیر بارز (و)

۲ «الطيور» مبتدا / «جميع» خبر / «تسخدم» فعل و فاعل آن ضمیر مستتر «هي»

۳ «أعلم» مبتدا / «من» خبر / «جمع» فعل و فاعل آن ضمیر مستتر «هو»

گزینه ۳ در کدام جمله اسمیه، دو فاعل و دو مفعول آمده است؟

«فن» مبتدا / «لم تصلحه، أصلحه» خبر / «الكرامة، الهوان» فاعل /

ضمایر (ه، ه) مفعول

گزینه ۲ در سایر گزینه ها به ترتیب «مفعول، مضاف اليه، مفعول، خبر،

مفعول، مفعول دوم» درست است.

گزینه ۲ در گزینه (۱) مفعول در گزینه (۳) مبتدا و خبر در گزینه (۴) مفعول نداریم.

گزینه ۴ این گزینه با جار و مجرور شروع نشده که خبر مقدم داشته باشد.

سایر گزینه ها با جار و مجرور یا قید شروع شده اند و بعد آن ها اسم نکره آمده است.

گزینه ۵ (لكل) خبر مقدم از نوع جار و مجرور است و «أسلوب» (نکره) مبتدای مؤخر است. سایر گزینه ها با جار و مجرور شروع شده اند ولی بعد از آن ها مبتدا معرفه است و با اسم یا فعل آمده پس خبر مقدم نداریم.

بررسی سایر گزینه ها

۱ «رائحة» مبتدا و «كثيرة» خبر

۲ «الاهتمام» مبتدا و «واجب» خبر

۳ «ملابس» مبتدا و «تجفف» خبر

گزینه ۴ «مضامين» مبتدا و «عذبة» خبر است. اصلًا جار و مجرور یا قید نداریم که خبر مقدم باشد یا نباشد!

گزینه ۲ در این گزینه بعد از جار و مجرور مبتدانیامده است.

در گزینه (۱) «له» خبر مقدم و «ما» مبتدای مؤخر، در گزینه (۲) «لكل» خبر مقدم

و «اتوبة» مبتدای مؤخر، در گزینه (۴) «لكم» خبر مقدم و «دين» مبتدای مؤخر و همچنین «لي» خبر مقدم و «دين» مبتدای مؤخر است.

گزینه ۴ (للعلم) خبر مقدم و «سيارة» مبتدای مؤخر است. در سایر گزینه ها بعد از جار و مجرور اسم معرفه آمده که بعد از آن خبر داریم:

بررسی سایر گزینه ها

۱ «العلماء» مبتدا و «أحدثوا» خبر

۲ «الرسول» مبتدا و «أبلغ» خبر

۳ «أبناء» مبتدا و «يتوكلون» خبر

گزینه ۱ (للنساء) جار و مجرور است و «دور» نکره، پس خبر مقدم و مبتدای مؤخر داریم: مبتدا و خبر در سایر گزینه ها:

«أحد... قال، الإحسان... واجب، الطعام قليل»

متینا خبر متینا خبر متینا خبر

گزینه ۱ (لكل) ج. م و (سؤال) نکره است پس خبر مقدم می سازد. خبر در سایر گزینه ها: «تقع، ذهب»

شروع شده و بعد از آن‌ها فعل آمده پس جمله فعلیه است نه جمله اسمیه.

گزینه ۹۲۴ عَلَمَانَا الْكَبَارَ فِي كُلِّ الْمَجَالَاتِ سَتَكْشُفُ أَسْرَارَ
جَارِ وَمُجْرُورٍ مَضَافَ إِلَيْهِ مَضَافَ إِلَيْهِ صَفَتٌ جَارِ وَمُجْرُورٍ مَضَافَ إِلَيْهِ فَعَلَ تَابِعًا

سایر گزینه‌ها با اسم شروع شده‌اند و جمله اسمیه هستند.

گزینه ۹۴۰ أَكَلَ مُبْتَدَأً سَوْتَ وَإِنَّ...» جمله جدید، چهار فعل هم داریم (مجموعاً عَنْ تَابِعًا)

گزینه ۹۴۱ اللَّهُ تَعَالَى قَالَ أَنْصُرُوا تَرَحِمُوا
مَبْتَدَأ فَعْلٌ فَعْلٌ فَعْلٌ فَعْلٌ

النَّاسُ يَعْمَلُونَ لِهَا حَالَاتٌ
مَبْتَداً فَعْلٌ خَيْرٌ مَبْتَداً

گزینه ۹۴۲ «مَا» مفعول مقدم است که برفاعل و جمله مقدم شده است. (هرچه بنویسی ...) در گزینه‌های دیگر «تفکر» و «ضرب» مبتدا هستند. و «ها» مفعول است.

گزینه ۹۴۳ صَبَرٌ مصدر است نه فعل ماضی (صبر مؤمن ..... به ما کمک کرد).

مضارع هستند بی دلیل نون از آخرشان حذف شده است.

گزینه ۹۲۵ (اعْلَوْنَا) برای جمع مذکر مناسب است نه «النساء» که جمع مؤنث است. (الصحابۃ، جمع «صاحب» و مذکراست)

گزینه ۹۲۶ در این عبارت «هناک» قید، «فِي الصَّبَاحِ»، جار و مجرور و «البَاكِرُ» صفت است که بر فعل خود (رأی) مقدم شده است، پس جمله فعلیه است. در سایر گزینه‌ها بعد از قید و جار و مجرور اسم آمده پس جمله اسمیه داریم.

گزینه ۹۲۷ (أَحَبُّ) مبتدا، «أَصْدَقَاءُ» و «ي» مضاف إِلَيْهِ و «من» خبر است، پس جمله اسمیه داریم. ترجمه عبارت: «محبوب ترین دوستان من کسی است که به من در سختی‌ها کمک کند». گزینه‌های (۱) و (۲) با جار و مجرور شروع شده‌اند ولی بعد از جار و مجرور فعل آمده نه اسم، در ابتدای گزینه (۴) هم قید زمان داریم ولی بعد از آن‌ها فعل آمده نه اسم.

گزینه ۹۲۸ جمله اسمیه نسبت به جمله فعلیه دارای تأکید است. جملات سایر گزینه‌ها فعلیه هستند ولی در گزینه (۲) جمله، اسمیه است.

«قصیر»: مبتدا، «دلیل»: خبر، دقت کنید در گزینه (۴)، «أَحَبُّ» فعل است نه اسم تفضیل!

گزینه ۹۲۹ جمله اسمیه دارای تأکید است و در گزینه (۳) جمله با جار و مجرور